

Володимир Поліщук

ЕЛЕМЕНТАРНО, ВАТСОНЕ!

Детектив-загадки

Володимир Поліщук

ЕЛЕМЕНТАРНО, ВАТСОНЕ!

Детектив-загадки

КУДИ ПРИЙШОВ ЗЛОДІЙ

Злодій Семен Розгон утік з в'язниці і прийшов до сина свого знайомого Сметаніна, з яким він пограбував банк у місті Лисичкіне, і який потім заховав награвоване. Під тортурами Денис Сметанін віддав Розгону аркуш паперу з описом місцевості, на якій його покійний батько закопав гроші.

Ось цей текст: «Вийшовши від пам'ятника за азимутом 330°, потрібно пройти 3 км. Дійшовши до скіфського кургану, пройти ті ж 3 км за азимутом 30°. А біля дуба повернути направо на 60°. У цьому напрямку пройти ще 3 км, щоб біля мосту через річку Синюху піти берегом річки за азимутом 150°. Біля млина знову змінити напрям руху і йти за азимутом 210°, орієнтуючись на будинок мірошника. А, прийшовши до будинку через 3 км, ще раз повернути направо і, тримаючись азимута 270°, вийти на місце, де і потрібно шукати гроші на глибині 2 м».

Денис неодноразово читав ці записи, але усі його спроби розшукати скарб не увінчалися успіхом. Можливо тому, що він, на відміну від рецидивіста Розгона, не знав тієї початкової точки, від якої потрібно було робити відлік.

Коли ж Розгон, відібравши план, пішов, Денис відразу ж зателефонував у відділення міліції капітанові Петренку і повідомив йому факти, зокрема, номер автомобіля, на якому приїжджав Розгон, і сам текст записки.

Невдовзі «Жигулі» були помічені біля пам'ятника Гоголю на околиці міста. І дільничний Петренко зі своїм помічником сержантом Власюком відбули туди.

- Припустимо, що відлік потрібно починати від цього пам'ятника. Але наздогнати Розгона пішки нереально, тим паче, що нас розділяє година часу, - досадував сержант Власюк. - А машиною по цій місцевості не проїхати!

- А я думаю, що Розгон сам прийде до нас у руки. Якщо ми, звичайно, чекатимемо його тут, біля пам'ятника Миколі Васильовичу, - заперечив дільничний. - Сходи за лопатою, і починай рити яму на клумбі за пам'ятником.

Що мав на увазі дільничний? Обґрунтуйте свою відповідь.

ПОМИЛКА ПІАРНИКА

- Товаришу капітане, ви читали сьогоднішні «Міські новини»? - звернувся до свого шефа сержант Власюк.

- Ні! Є щось цікаве?

- Знову брехня. Постаралися суперники по передвиборній кампанії кандидата у депутати Картузова. Якщо вірити нашій міській газеті, це передрук з англійської «Санді Таймс». Ось текст: «13 червня на перехресті Гарднер-стріт і Ганд-стріт сталася дорожньо-транспортна пригода, у якій отримали тілесні ушкодження п'ятеро людей. Водій білого «Лендровера», директор української фірми «Ялина» Геннадій Картузов, при повороті наліво не врахував перешкоду справа і не пропустив мікроавтобус «Мерседес». У результаті дві машини зіткнулися. Водій і пасажир мікроавтобуса отримали тілесні ушкодження різного ступеня тяжкості, двох потерпілих довелося госпіталізувати. Водій «Лендровера» після наїзду, не надавши першу допомогу постраждалим, і не дочекавшись приїзду поліції, утік...». Далі - у такому ж дусі.

Вислухавши свого помічника, дільничний Петренко подзвонив Геннадієві Картузову.

- Придумають же таке! Так, дійсно, у червні я був в Лондоні у службових справах. Про це наша преса вже повідомляла. І брав напрокат «Лендровер». І навіть колір його білий. Але ні в яке ДТП я не потрапляв. А ця замітка - не передрук, а місцева брехня. Уважно прочитавши її, читач сам розбереться, що це наклеп. І усе через безграмотність журналіста, - висловив своє обурення Геннадій Геннадійович.

- Так, ви маєте рацію, стверджуючи, що замітку писали в Україні! - погодився з Картузовим дільничний.

А ви як вважаєте, шановні читачі?

ШИФР ДО СЕЙФА

Щоразу, коли дільничному інспекторові міліції Петренку доводилося зустрічатися зі школярами, він розповідав їм цікаві історії зі своєї багаторічної служби. «Детектив повинен бути спостережливим і кмітливим!», - говорив дільничний і пропонував школярам розв'язати просту, на його думку, задачу. Ось вона.

Одного разу, розслідуючи крадіжку діамантів, дільничний встановив, що вони могли знаходитися у сейфі у будинку директора фірми «Аметист» Євгенія Попрака, який безвісти зник минулого тижня. На жаль, шифру до сейфа не було, а фахівець так і не зміг упоратися з замком.

Виконати завдання допоміг випадок - в одній з книг в бібліотеці безвісти зниклого директора дільничний знайшов аркуш паперу з кількома віршованими рядками на чотирьох мовах. Прочитавши їх, він задумався на кілька хвилин, а потім упевненим кроком підійшов до сейфа і швидкими рухами набрав комбінацію та відкрив дверці.

Встановити шифр до сейфа допомогли такі віршовані тексти, знайдені у бібліотеці Попрака.

Перший рядок написаний російською мовою:

«Это я знаю и помню прекрасно...»

Другий текст був на англійській:

“See I have a rhyme assisting

My feeble brain, its tasks of times resisting»

Третій - на німецькій мові:

«Wie o dies pi

Macht ernstlich, so vielen viele Muh!

Lernt immerhin, Junglinge, leichte Verselein,

Wie so zum Beispiel dies durfte zu merken sein»

Четвертий текст був на французькій мові:

«Que j'aime a faire apprendre un nombre utile aux sages!

Immortel Archimede, sublime ingenieur,

Qui de jugement peut sonder la valeur?

Pour moi ton probleme eut de pareils avantages»

У цих віршованих рядках прихована загадка шифру. Дільничний Петренко запропонував школярам знайти відповідь. І більшість дітей легко впоралася з цим завданням.

Зробіть це і ви, шановні читачі.

ЗАПЛАНОВАНЕ ПОГРАБУВАННЯ

У будинку фірми «Тол-атол» на кілька хвилин погасло світло, а коли воно знову з'явилося, увагу охорони привернув монітор камери, встановленої у кабінеті головного конструктора Штерна. Юхим Абрамович лежав на підлозі, поряд з ним - електрошокер. Сейф був відкритий і порожній. Зі столу зникли папери, над якими Штерн працював того вечора.

Про пригоду сповістили керівництво фірми. Викликали міліцію та карету швидкої допомоги.

Коли Штерна привели до тями, він так пояснив те, що з ним сталося:

- Про профілактичне відключення струму о восьмій годині вечора енергетики повідомляли. Але я запрацювався над кресленнями і забув про це. Коли погасло світло, підійшов до вікна, щоб відкрити жалюзі. У цей час почув шум біля дверей – у кімнату зайшли двоє чоловіків. Вони були одягнені в сині комбінезони з білою емблемою компанії «Ковилоградобленерго». В одного із незнайомих у руці був саквояж, інший тримав пістолет і ще якийсь предмет. Обличчя чоловіків прикривали червоні хустки. Вони підійшли до столу і почали збирати у саквояж креслення. Я поворухнувся і зачепив металеві жалюзі, чим видав себе. Тоді один із грабіжників кинувся до мене. Що було далі - не пам'ятаю...

Дільничний Петренко разом зі своїм помічником Власюком, вислухавши пояснення Штерна, швидко відтворили картину пограбування. Злочинці очевидно працювали на конкурентів фірми «Тол-атол», знали про заплановане відключення електроструму і вирішили скористатися зручним моментом. Увійшовши до кабінету головного конструктора, вони зібрали документи. Коли Штерн дав про себе знати, його оглушили електрошокером...

- Злочинці не могли далеко втекти і, скоріш за все, знаходяться ще у будинку, - висловив припущення сержант Власюк. - Потрібно терміново перевірити усі кабінети. Дозвольте зайнятися цим? - звернувся він до свого начальника.

- Так-так, звичайно..., - іронічно посміхнувся Петренко. - Зловмисників потрібно знайти! Але мені чомусь здається, що Штерн сам прекрасно знає, хто вони!

А ви поділяєте думку дільничного?

СПРАВА ДОРОЖНІХ ПІРАТІВ

Протягом трьох останніх місяців на 50-кілометровому відрізку дороги між райцентрами Новоархаровськ і Стародвінськ злочинці скоїли 11 крадіжок із транзитного транспорту. У якому місці автотраси вони проникали в кузов, розрізавши тент, водії пояснити не могли. Коли востаннє оглядали машину на автозаправці у Новоархаровську, або ж у Стародвінську, усе було в порядку. Та зупинившись на перепочинок у наступному населеному пункті, виявляли зникнення з кузова великої партії товару.

Працівники Державтоінспекції збилися з ніг, влаштовуючи засідки на численних підйомах дороги між цими двома райцентрами, але впіймати злочинців не вдавалося. Після кожної чергової крадіжки пошуки злочинців активізовувалися на якийсь час, але через три-чотири безрезультатні ночі складалося враження, що злодії залягли, і надовго. А щоб запровадити постійні чергування на трасі, у міліції не було достатньої кількості особового складу. Залишалося одне - вирахувати, коли буде черговий напад, і, нарешті, затримати злочинців.

Капітан Петренко розклав перед собою на столі матеріали усіх попередніх крадіжок і почав їх вивчати. Перша була вчинена 11 березня. Тоді з кузова автомобіля «Вольво» викрали 100 шкіряних курток. Наступний злочин стався у ніч на 19 березня - автомобіль віз побутову техніку. Чергову вилазку на дорогу зловмисники зробили через десять днів, обікравши машину з шинами. Наступного разу вийшли на дорогу через день - 31 березня, вкривши при цьому підйом дороги цукром, - розірвалося кілька неміцно зашитих мішків, які злодії викинули з кузова. Далі були крадіжки 5, 13 і 23 квітня, а також 1 і 3 травня.

Останній наліт невідомі вчинили вночі 2 червня. Обікрали машину, яка везла товар в округ, де балотувався в депутати відомий політик. Можливо тому міліцейське керівництво вирішило поставити крапку в серії злочинів.

Проаналізувавши фабули попередніх крадіжок, капітан Петренко дійшов висновку, що в них є одна закономірність, яка підказала коли треба виставити на трасі посилені наряди.

Дільничний ознайомив керівництво зі своїми висновками. Та

над ним лише посміялися. Але, як потім з'ясувалося, дарма. Капітан був правий. Злочинців затримали саме в ту ніч, про яку він і говорив.

Тож якого числа була вчинена остання крадіжка?

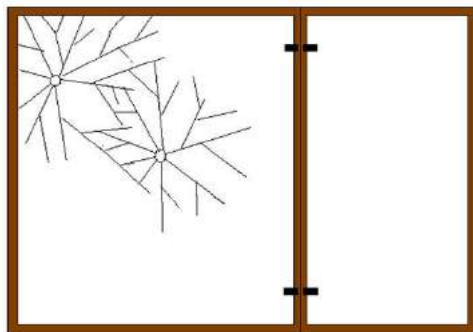
ДВА ПОСТРІЛИ

Сонце закінчувало свій денний біг по небу. Дільничний Петренко і його помічник Власюк сховали до сейфу папери і сиділи в очікуванні закінчення робочого дня. Та усі плани на вечір розвіяв телефонний дзвінок. Житель одного з будинків по вулиці Помідорній повідомив, що чув постріли на садибі банкіра Флегмутова.

Прибувши на місце пригоди, працівники міліції довідалися, що власника будинку убито. Флегмутов лежав із простріленою головою у кріслі.

- Я у саду читав газету, - сказав один з охоронців банкіра. - Бос був у своєму кабінеті. Мою увагу привернув рух штори у вікні. Потім я побачив за спиною у Якова Івановича незнайомця з пістолетом у руці. Я без зволікання вистрілив у нього, але не влучив. Незнайомець вибіг з кімнати. Неподалік, праворуч від мене, з кущів пролунав ще один постріл. Я вистрілив у відповідь і, як потім виявилося, смертельно поранив чоловіка.

Дільничний вислухав охоронця і попросив його викласти сказане письмово. А сам підійшов до вікна, біля якого чаклував, сидячи навпочіпки, експерт-криміналіст.

- Що у вас, Федотов?

Експерт-криміналіст доповів капітанові уже встановлені факти.

- У склі отвори від двох пострілів (мал.1): ліворуч - від кулі, що влучила банкірові в голову. Зараз встановлюю траєкторію польоту куль і зможу визначити, з якого місця був зроблений фатальний постріл, - коротко доповів Федотов.

- А я вже зараз можу з упевненістю сказати, що охоронець говорить нам неправду! - сказав капітан Петренко.

Що дозволило дільничному зробити такий висновок?

Я ЗНАЮ ЦЕЙ ГОДИННИК!

Капітан Петренко зібрався у відпустку. Залишалося тільки підписати рапорт у начальника райвідділу й передати справи своєму помічникові сержантові Власюку. Але вже вкотре сівши писати рапорт, Петренку довелося зім'яти аркуш паперу і кинути його у корзину для сміття. Причиною для такого рішення послужив дзвінок чергового по відділенню міліції мікрорайону Космонавтів. Він повідомив про сигнал з гаражного кооперативу «Схід»: у боксі №307 виявлено труп власника - 56-річного військового пенсіонера Сморгунова.

- Коли в післяобідню пору я йшов до свого гаража, то двері гаража Федора Івановича були відчинені, - розповів капітанові сусід потерпілого Семен Півоній. – Десь близько 15-ї години мені знадобився ще один домкрат, і я вирішив позичити його в когось із сусідів. Оскільки, як я вже сказав, двері гаража Сморгунова були відчинені, то я і пішов до нього за домкратом...

Швидкий огляд місця пригоди дав привід дільничному зробити висновок, що Сморгунов помер насильницькою смертю. Потерпілий лежав на бетонній підлозі у калюжі крові. На грудях у нього був електрошнур. Біля ніжки стільця лежав розбитий годинник. Як потім було встановлено із слів дружини Сморгунова, він не належав потерпілому.

Хоча Сморгунов був товариською людиною і мав багато друзів серед членів гаражного кооперативу, проте автомобілісти ясності у справу не внесли. І тоді капітан Петренко склав список

людей, з якими він хотів би поспілкуватися, й віддав його сержанту Власюку, щоб той запросив цих громадян у відділок міліції.

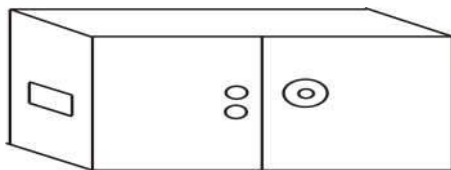
Згодом виявилось, що інтуїція не підвела капітана. Поговоривши з запрошеними, від одного з них дільничний одержав ствердну відповідь:

- Я знаю цей годинник!

Запитання. Кого запросив у відділок капітан Петренко?

БЕЗГЛУЗДА КРАДІЖКА

Благородні злочинці - герої іронічної комедії, проникнувши до сховища грошей у банку, вирізали у боковій стінці сейфа отвір (мал. 2) та забрали через нього гроші з полиці.

Мал.2

Комісар поліції, прибувши на місце злочину, насамперед запитав керуючого банку, що зберігалось у сейфі.

- На верхній та середній полицях - гроші, - сказав пан Крамер.

- На нижній, якщо я правильно вас зрозумів, нічого не було, - уточнив комісар. - Чи, може, ви не хочете говорити мені про це?

- Та що ви, що ви, пане комісар! Там лежали цінні папери.

- А ви можете відкрити нам сейф, пане Крамер? До речі, у кого ключі від нього?

- Тільки в мене. Зараз відкрию.

І керуючий вставив два ключі у замки сейфа, а на третьому замку набрав код. Дверцята відчинилися і...

Комісар засяяв від радості. Він побачив те, що чекав побачити.

- Усі факти - проти вас, пане керуючий! - заявив комісар.

Чому комісар звинуватив керуючого банку у причетності до крадіжки?

Якщо ви дивилися цей відомий фільм, то, звісно, відразу ж назвете правильну відповідь. Якщо ж ні, сподіваємося, ця задача

буде вам під силу.

ВІЗИТ ГАСТРОЛЕРА

Ця детектив-загадка побудована на реальній історії, яка мала місце у Кіровограді на початку 70-х років минулого століття.

Відомий злодій, який спеціалізувався на крадіжках з магазинів, завжди проникав до приміщень торгівельних закладів через дах. Після звільнення з в'язниці за черговий злочин він вирішив зробити турне по невеликому кільцю - Дніпропетровськ, Полтава, Кременчук, Кіровоград з поверненням до відправної точки, де його чекала співмешканка.

Прибув до Кіровограда поїздом. Вийшов з вокзалу і побачив з іншого боку Привокзальної площі дві довгі будівлі з великими літерами на фасаді. Слово, складене з них злодієм, назвемо його Олексієм, було до болю знайомим, бо воно вже п'ять разів приводило його в місце позбавлення волі.

- Те, що треба! - відзначив про себе наш герой і швидко перейшов площу.

Влаштував його і асортимент товару на полицях магазину.

- Багато! - сказав він задоволено і зробив висновок: - Буду брати!

Вийшовши на вулицю, Олексій щось виміряв для себе кроками від рогу будівлі, заглянувши при цьому у вікно магазину. Далі, обійшовши споруду, оцінив стан даху, не забув відмітити місцезнаходження драбини, що вела на нього.

О третій годині ночі, в свій улюблений час, злодій почав «взяття магазину». Піднявшись на дах драбиною, зробив отвір у стелі і по стелажах спустився вниз. Там став напихати сумки ходовим і дефіцитним на той час товаром - крепдешиновою тканиною, жіночими панчохами та іншими цінними речами. Поклав у сумку і новий модний костюм, нейлонову сорочку та лаковані туфлі. Потім, трішки подумавши, прихопив сіру краватку і широкополий капелюх.

Але коли товар був уже складений, і можна було підійматися з сумками на горище, сторож почав черговий обхід магазинів, розташованих на площі. Олексій вчасно сховався під прилавком. Пронесло.

На горищі Олексій зняв з себе одяг і перевдягнувся в новий. Спустившись з даху магазину, безперешкодно дістався до вокзалу,

звідки поїздом відбув до Дніпропетровська.

Слідчо-оперативна група проаналізувала зібрані дані і оперативно встановила особу, яка може бути підозрюваною в скоєнні крадіжки. Кіровоградські сищики прибули до Дніпропетровська на квартиру співмешканки Олексія, де й застали злодія з відкритим від здивування ротом.

Що допомогло міліції вийти на злодія?

ОБШУК У КВАРТИРІ ЗМОВНИКА

Ця історія сталася в одній з московських квартир під час громадянської війни. Більшовицький агент, який проник в організацію змовників-контрреволюціонерів, повідомляв, що до діяльності організації причетний професор-ботанік Енський. У його чотирикімнатній квартирі, яку з незрозумілих причин ще не забрала влада, збиралися змовники. Також агент повідомляв, що наразі у великій кімнаті професорського помешкання зберігаються списки організації контрреволюціонерів.

О третій годині ночі до квартири професора увірвалися чекісти й учинили обшук. Через півгодини сюди ж приїхав і сам Держинський.

Коли Фелікс Едмундович увійшов до кімнати, його люди вже зчинили в ній повний безлад, але знайти потрібне поки що не змогли. Держинський оглянув кімнату розміром п'ять на шість метрів, з одними дверима і вікном напроти них. Зліва від дверей стояла в діжечці пальма, далі - письмовий стіл. Трохи правіше від нього на стіні висів масивний старовинний годинник. У кутку зліва від вікна був рояль, а справа - трюмо. Далі уздовж стіни розмістилися книжкові полиці, а в правому кутку у дверей була шафа для одягу. Біля неї на стільцях в нічній білизні сиділи професор з дружиною.

- Так ви, шановний Павле Никодимовичу, стверджуєте, що нічого не знаєте про контрреволюціонерів? - звернувся до професора „Залізний Фелікс”. - Ну що ж, підемо на кухню. Поки нас Марія Іванівна пригостить чаєм, товариші наведуть порядок в кімнаті.

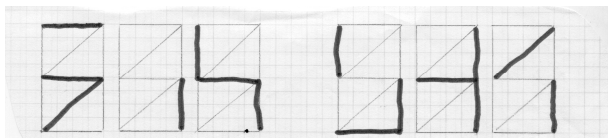
Пропустивши вперед господарів, Держинський зупинився і щось сказав чекісту.

Чаювання тривало хвилин десять. За цей час в кімнаті встигли навести деякий порядок. Підозрюваного знову завели до кімнати. Він обвів її тривожним поглядом, і заспокоївся тільки після того, як побачив годинник. За реакцією професора уважно спостерігав Дзержинський і висунув версію, що речові докази, які шукали чекісти, заховані саме в годиннику.

Запитання. Який наказ дав підлеглим Фелікс Едмундович, йдучи з професором пити чай?

ЗАМОК ІЗ СЕКРЕТОМ

Працівники відділу боротьби з незаконним обігом наркотиків затримали наркокур'єра з валізою. Що повинно бути в ній, оперативники здогадувалися, але відкрити валізу виявилось непросто, оскільки для цього потрібно було знати трьохзначний код двох цифрових замків на ній. Наркокур'єр стверджував, що комбінацію цифр він записав на папірці, але дорогою потрапив під дощ, папірець промок, цифри розпливлися й від них залишилося лише декілька ліній (мал.3).

Мал.3

- У потягу я набирав цифри на замках, але підібрати коди так і не зміг, - сказав, виправдовуючись, наркокур'єр. - І, що прикро, стільки про них пам'ятаю! Я їх записав у вигляді поштових індексів. По-перше, коди були «щасливі», тобто як квиток у трамваї, коли сума перших трьох цифр дорівнює сумі наступних трьох цифр. Коди на лівому і правому замках, звичайно, були різними. Причому три перші цифри - парне число. Якщо усі цифри скласти, то вийде сума, яка менша за 30, але більша 10. Потім я пригадав ще ось що: на правому замку одна з цифр - вісімка, а на лівому є одиниця. Ну, а сума усіх цифр кратна семи, тобто ділиться на сім без залишку.

І останнє: якщо прочитати код на правому замку не зліва

направо, а навпаки - то вийде число, менше ніж те, що відкриває замок.

Яке ж це число?

НЕПОДОЛАННА ВІДСТАНЬ

У місті було пограбовано філію банку “Коносамент”. Злочинці пробралися до приміщення через дах і тим же шляхом винесли вміст сейфів.

Прибувши на місце злочину, капітан Петренко вирішив, що оскільки в даному випадку зловмисники не використали вертольота - як стверджує охорона банку і жителі довколишніх будинків, шуму гвинтокрилої машини вони не чули, - то єдиним шляхом, яким злодії могли проникнути на дах банку, була покрівля сусіднього житлового будинку.

- Так, але відстань між будівлями п'ять метрів (мал.4). І злочинці з мішками грошей не могли її подолати, - висловив своє припущення сержант Власюк.

Дільничний уважно оглянув перешкоду і зупинив свій погляд на даху житлового будинку.

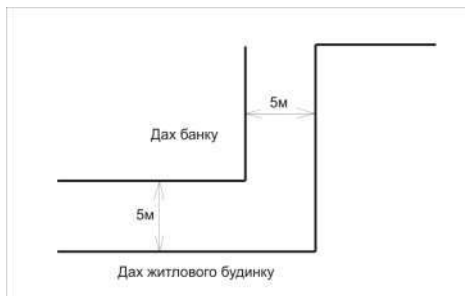
- А це що там?

На це запитання поспішив відповісти начальник охорони банку:

- Це дві дошки, товаришу капітан. Напевне, будівельники ремонтували дах і забули їх там.

- А чи не могли злодії покласти їх між будинками і перейти по них? - запитав Петренко.

- Виключено! - відповів начальник охорони. - Ми вже пробували, але дошки коротші за відстань на декілька сантиметрів.

Мал. 4

Ці слова викликали усмішку у дільничного:

- Я зрозумів, що ви хочете цим сказати. Оскільки відстань між дахами п'ять метрів, а дошки приблизно завдовжки 490-495 сантиметрів кожна, вони не можуть її перекрити. Але ви не врахували кмітливність злочинців, і те, що вони вивчали у школі геометрію. На мій погляд, за допомогою цих двох дощок можна перейти з даху одного будинку на дах іншого.

А ви згодні з капітаном, шановні читачі?

МОВНИЙ БАР'ЄР

Сержант Власюк сидів у номері готелю «Ніцца» і чекав торговців наркотиками, які повинні були зустрітися у сусідньому номері.

Невдовзі почулися голоси чотирьох чоловіків. Це була дуже цікава компанія, оскільки вони спілкувалися між собою кількома мовами. Часто один перекладав іншому сказане третім. Власюк розібрався, як звати кожного з четвірки. Він також відзначив, що жоден з них не володіє мовою, яку знали б усі четверо, але з вірменської, перської, грецької, турецької мов дві знав кожен.

Наймолодший з чотирьох, Салал, не знав перської мови, але був перекладачем, коли старий перс Абдул бесідував з Мохаммедом. Прибулий з Босфору Мохаммед добре розмовляв на своїй рідній, турецькій, і вільно спілкувався з Юсуфом, хоча той не розумів по-турецьки жодного слова.

Ні Салал, ні Абдул, ні Юсуф не знали тієї мови, на якій могли б порозумітися усі троє між собою. Серед цих людей не було й того, хто володів би турецькою і вірменською мовами.

І лише один Власюк чудово розумів всіх. Якими ж мовами володів кожен з чотирьох?

ПЕРШИЙ КОМП'ЮТЕРНИЙ ЗЛОЧИН

На початку 90-х років минулого століття гучного розголосу набуло повідомлення про справу 32-річного фахівця з ЕОМ Стенлі Марка Ріфкіна. Він був власником консультаційної фірми, що спеціалізувалася на комп'ютерному обладнанні. Фірма надавала

свої послуги у числі інших закладів Тихоокеанському національному банку в Лос-Анджелесі. Тож таємниці його обчислювальних систем були добре відомі консультанту.

Займався ж молодик цієї справою десять років.

Одного разу Ріфкін прийшов до пункту передачі даних Лос-Анджелеського банку і видав себе за представника Федерального резервного банку США, який начебто прибув для перевірки слабких місць в системі. Проникнути в пункт передачі даних виявилось нескладно, двері навіть не були замкнені. Під час повторного відвідування Ріфкін, уже відомий службовцям як контролер з Центрального державного банку США, запитав у одного із службовців пароль для переказів грошових сум між банком і його партнерами. Той, не задумуючись, назвав «контролерові» секретний пароль, який змінювався щодня.

У той же день о 16-й годині, тобто в банківську «годину пік», Ріфкін зателефонував з телефону-автомата в пункт передачі даних і видав себе за працівника банку. Назвавши пароль, він наказав перевести 10,2 мільйона доларів на рахунок, який завчасно відкрив для цієї афери. Відправивши гроші до Швейцарії, Ріфкін купив там на 8,1 мільйона доларів алмазів, а потім контрабандним шляхом провів їх до США. Але його багатство протрималося усього п'ять днів - Ріфкіна заарештували.

Хоча згодом злочинець і отримав вісім років позбавлення волі, у поліції виникли проблеми на першому етапі розслідування: з труднощами вдалося вмовити керівників обкраденого банку розпочати розслідування.

Чому керівництво банку відмовлялося розслідувати злочин? Вчинок Ріфкіна змусив банківських службовців вжити засобів, щоб уберегтися від подібних неприємностей. Які це заходи?

САМОГУБСТВО

На вулиці уже починало сутеніти, коли у міліцейському відділку задзвонив телефон. Сержант Власюк підняв трубку.

- Сержанте, це ви? Здається, дивак Антоненко наклав на себе руки! - схвильованим голосом повідомив сільський листоноша. - Йому прийшов рекомендований лист з Києва. Але на дзвінок у двері Антоненко не вийшов. Оскільки після снігопаду, що був

минулої ночі, на стежині до будинку не було слідів, я вже подумав, що Іван Іванович кудись виїхав. Ви ж знаєте, він був..., даруйте, майстром на різні дивацтва. Та якась невідома сила змусила мене зазирнути у вікно, і я побачив страшну картину - Антоненко висів на мотузці, прив'язаній до люстри!

- Ви заходили до будинку? Ні? Покличте сусідів і чекайте на міліцію. У будинок не заходьте. Зараз приїдемо! - розпорядився сержант.

Іван Антоненко, письменник-містик, поселився у селі Соколівка у будинку по вулиці Каштанів, переїхавши торік із Києва. За цей час він прославився серед місцевого населення своїми дивацтвами. Неприємності, які періодично траплялися з ним, час від часу жахали жителів тихого селища: то він тонував у місцевому ставку, то горів у замкнутому сараї, то потрапив у автомобільну аварію, повертаючись із Києва після презентації чергової книги. Але завжди відбувався легким переляком. І ось ця подія, остання у житті Антоненка.

Коли зламали вхідні двері, в обличчя вдарило затхле, гаряче повітря.

- Газовий котел включений на повну потужність! - констатував лікар. - Подивіться! - перевів він погляд на калюжу біля дверей в іншу кімнату.

Власюк відкрив двері, за якими таїлася жахлива картина: у кімнаті без меблів, розміром приблизно чотири на чотири метри, висів на мотузці, прив'язаній до гаку у стелі, де колись кріпилася люстра, бідолага Антоненко.

- Так, але де ж стілець - обов'язковий атрибут самогубства?! Адже не міг Іван Іванович підстрибнути майже на п'ятдесят сантиметрів, щоб засунути свою голову у петлю? - здивувався сержант. - Судячи зі шкіри, висить він уже доби дві, не менше.

- Давайте знімемо небіжчика! - запропонував лікар, і, зробивши крок уперед, ледь не впав, посковзнувшись на вологій підлозі.

Чи міг потерпілий без сторонньої допомоги залізти у петлю?

«СИНЯ ПАНЧОХА»

На столі перед дільничним Петренком лежала фотографія (мал.5). На стільці біля відчиненого вікна сидів, схиливши голову набік, старий чоловік. Великий місяць освітлював риси його обличчя.

Мал.5

- Петре, а тобі не здається, що нас намагаються ввести в оману? - звернувся капітан до свого помічника.

- Труп знайшли у номері готелю «Гонолулу», кімнати там невеликі. А що ж ми бачимо на знімку?

Сержант взяв у капітана знімок й уважно почав розглядати його.

- Ви маєте рацію, ми бачимо майстерно зроблений монтаж. Та ж помилка, що й на полотні «Синя панчоха» відомого французького художника і карикатуриста XIX століття Оноре Дом'є. Художник зробив це з міркувань посилення естетичного й емоційного впливу на глядача. А ось яку мету ставив наш

анонімний автор, поки що невідомо.

Дільничний, не сподіваючись почути від сержанта Власюка такі знання, розсміявся.

- Петре, виявляється, ти у нас добре підкований. Так, невідомий підсунув нам «липу»!

Запитання: як працівники міліції запідозрили у фотографіях монтаж?

ЩО ВИДАЛО ШОТЛАНДСЬКОГО ЗЛОДЮЖКУ

Ця історія обійшла сторінки інформаційних агентств всього світу в 2000-му році. Трапилася вона в одному з шотландських містечок.

На околиці населеного пункту стояв старовинний графський замок. Знаменитий він був тим, що стіни кімнат прикрашали не менш старовинні гобелени та картини відомих майстрів. Та мало хто міг похвалитися тим, що знайомий з цією колекцією.

А ось коштовності старої графині бачили чимало людей, бо вона часто вдягала їх під час різних прийомів і свят. І от ці прикраси зникли.

Щоправда, на підозрюваного у крадіжці поліція вийшла швидко: цього молодого чоловіка було затримано, як мовиться, на “гарячому”. Зловмисник був кимось наляканий у замку і, тікаючи, невдало вистрибнув із вікна униз, зламавши при цьому собі стегно. На шум приїхали поліцейські і виявили на тротуарі пораненого, але у його кишнях нічого ціннішого за брудну хустинку вони не знайшли.

Оскільки молодий чоловік голосно стогнав та корчився від болю, його негайно відправили в лікарню. Оглянувши пацієнта, лікар спочатку допоміг постраждалому, а потім, коли потерпілому загипсували ногу, законослухняний громадянин допоміг правосуддю.

Яким чином? Що це був за лікар?

ГРАБІЖ МОБІЛЬНОГО ТЕЛЕФОНА

Двоє студентів стояли біля входу у супермаркет, чекаючи на свого товариша. У одного з хлопців задзвонив мобільний телефон, і він дістав його з кишені, щоб відповісти. У цей час якийсь хлопець вирвав з руки студента трубку і зник з нею у супермаркеті.

З десяток секунд потерпілий стояв з відкритим ротом. Але на його щастя у цей час біля супермаркета зупинився міліцейський автомобіль, і з нього вийшла людина у формі.

- Допоможіть, у мене щойно вкрали мобілку! - звернувся студент до капітана Петренка.

- Ви запам'ятали прикмети грабіжника і куди він побіг? - запитав працівник міліції.

- Та які прикмети? Звичайний юнак, як і ми. А забіг він до супермаркету! - відповів студент.

Уточнивши у продавця, що вихід з магазину один, капітан попросив прикрити на кілька хвилин вхідні двері, щоб злочинець не вислизнув через них на вулицю. А потім, виконавши нехитрий трюк, Петренко викрив злочинця.

Що зробив працівник міліції?

РОЗВЕЛИ НА МАСЛІ

Олексій Симонюк вийшов із супермаркету з пакунками і попрямував до своєї машини, припаркованої на автостоянці. Коли він вже відкривав дверцята «Москвича», якийсь чоловік, що саме проходив повз нього, зауважив:

- У вас щось з двигуном. Подивіться, яка велика калюжа масла під машиною, - вказав невідомий рукою.

Засмучений Симонюк, кинувши барсетку та пакунки з покупками на сидіння машини, спішно відкрив капот. Оглядав він його хвилин п'ять. Але так і не зрозумів, звідки ж капало масло, тому вирішив заїхати на станцію техобслуговування.

Олексій сів за кермо і лише тоді зрозумів, що став жертвою шахраїв. З салону, який він через неуважність не закрив, зникла барсетка з документами, кредитною картою і декількома сотнями гривень готівкою. Симонюк сам опинився у ситуації, про яку читав у міській газеті. Там шахраї навмисне підливали під автомобілі

масло, а потім, коли їх власники починали шукати несправність у двигуні і не звертали уваги на незакритий салон, крали з нього речі.

На щастя, мимо проходив дільничний Петренко. Потерпілий розповів йому про свою біду, описавши при цьому зовнішність випадкового перехожого, який і міг бути зловмисником:

- Це був чоловік зростом десь 190 сантиметрів, з довгим волоссям, в окулярах, вусатий, у світлій тенісці у велику жовту клітинку, синіх джинсах, і... темних кросівках. Йшов він мені назустріч, а значить до супермаркету.

Дільничний повідомив про пригоду працівникам служби безпеки магазину, і через кілька хвилин ті привели чоловіка, дуже схожого за прикметами на вказаного потерпілим злочинця.

- Та ні, це не він! Зовсім не схожий! - категорично заявив Симонюк.

- Як же так «зовсім не схожий»? - здивувався дільничний. - Такого ж зросту, довге темне волосся, вуса, окуляри, одяг...

- Все це так. Але я, телепень, забув сказати вам про головне! Запитання. Яку прикмету забув назвати потерпілий?

ДОКАЗ У КИШЕНІ

В основі цієї загадки події, які мали місце на Харківщині. Там протягом місяця було скоєно кілька зґвалтувань за одним і тим же сценарієм. Злочинець нападав у міських парках на дівчат і робив свою брудну справу.

Зі слів потерпілих працівники міліції склали фоторобот зловмисника. Дівчата вказали також на кілька цікавих для слідства деталей, зокрема, на те, що злочинець роз'їжджав на велосипеді і ...

Як виявилось, дівчата точно назвали прикмети злочинця. Незабаром оперативники, озброєні фотороботом, затримали на території одного з парків міста схожого чоловіка, а в його кишені знайшли той доказ, на який вказували потерпілі. Був у затриманого і велосипед.

Що за доказ знайшли у кишені підозрюваного?

НАЇЗД НА ПІШХОДА

У лісосмузі, неподалік автодороги Умань-Кіровоград, знайшли труп 29-річної жительки сусіднього містечка. Капітан Петренко, оглянувши тіло, припустив, що жінка стала жертвою дорожньо-транспортної пригоди.

- Очевидно, - доповідав він телефоном черговому по райвідділу, - Безрукова була збита автомобілем. А щоб приховати сліди наїзду, водій відтягнув тіло з дороги до лісосмуги. Тому окрім опергрупи висилайте і працівників Державтоінспекції.

Невдовзі на місце пригоди прибула опергрупа, а також працівники прокуратури, ДАІ та судмедексперт. Кожен зайнявся своєю звичною справою. А через десять хвилин, коли можна було робити перші висновки і висувати версії, оперативники зібралися, щоб обмінятися думками.

Насамперед надали слово судмедексперту.

- Потерпілу не просто збила машина, - сказав він. - Вважаю, що її спочатку вбили, а вже потім, щоб інсценувати наїзд, переїхали труп автомобілем.

- Вбили?! - перепитав дільничний. - З чого ви це взяли?

- Для такого твердження у мене є підстави! - заявив медик.

Чому судмедексперт вирішив, що жінка стала жертвою злочину, а не ДТП?

ЧОТИРИ МАТРОСИ

Свідок грабежу на вулиці Каштанів стверджував, що злочин скоїв матрос з теплохода «Швидкий» Антон Шелудько.

Вранці судно вийшло в рейс і повинне було повернутися у порт через 16 днів. Про це капітан Петренко довідався з розкладу руху суден в порту Ковилоград. Окрім «Швидкого», що робив рейс до острова Лосиного, з порту виходили теплоходи «Моторний» (до Зміїного і назад дорога займала чотири дні), «Сміливий» (повертався з рейса до Дніпропавловська через вісім днів) і «Синій» (витрачав на шлях в обидва кінці 12 днів). Коли 24 червня «Швидкий» швартувався в порту Ковилограда, там уже були «Моторний», «Сміливий» і «Синій».

- Нікого я не грабував 8-го червня! Я не міг цього зробити,

якби й хотів учинити злочин! - обурився матрос Шелудько, коли дільничний Петренко назвав його одним з підозрюваних. - У мене є алібі: того вечора я сидів з друзями - Колесовим з «Моторного», Дроздовим із «Сміливого» і Косихінім з «Синього» у пивбарі «Гардемарин», що на Привокзальній вулиці. Ми завжди, коли зустрічаємося, проводимо там час напередодні чергового рейсу. Не вірите, запитайте у них!

- Запитаємо, якщо потрібно буде! – відповів Петренко і, узявши свою папку, попрямував у порт.

Але не пройшовши й третини шляху, дільничний раптом зупинився: «А навіщо, власне кажучи, мені допитувати цих матросів? - вирішив він. - Що вони скажуть, - мені й так відомо! Як і їхній друг, почнуть брехати, аби вигородити його».

Чому дільничний Петренко не став допитувати свідків?

РЕЗУЛЬТАТ ТУРНІРУ

Вранці покоївка, прибираючи кімнати на другому поверсі пансіонату «Пуща-Неволя», знайшла мертвим у ліжку постояльца Котова. Судмедексперт був небагатослівним: «Асфіксія!». Сказавши це, він вказав рукою на подушку: «От знаряддя вбивства». Увагу капітана Петренка привернула шахівниця з розставленими на ній фігурками в патовій позиції.

- Виходить, що потерпілий і його вбивця зіграли партію внічию! - констатував результат боротьби на дошці дільничний.

- Тобто, товаришу капітане, я так зрозумів своє завдання: потрібно знайти партнера Котова по грі в шахи? - запитав у свого начальника сержант Власюк.

Невдовзі він доповідав Петренку:

- Котов грав у шахи з трьома відпочиваючими - Лобовим, Мухінім і

Дулінім. Днями вони навіть зіграли турнір на першість пансіонату. Переміг Котов, другим був Лобов, а третім - Мухін. Два учасники турніру сприйняли перемогу Котова з повагою, потиснувши йому руку після закінчення турніру, а третій, до речі, той, що зіграв з Котовим унічию, був незадоволений результатом та обізвав суперника шахраєм. Але хто це був із трьох гравців - покоївка не уточнила. Хіба за цих мізерних даних можна визначити

злочинця, товаришу капітане?

- Звичайно, можна!

Відновіть таблицю результатів турніру і назвіть прізвище підозрюваного.

ВЕЛОСИПЕДИСТ НА ШОСЕ

У дощовій завісі фари автомобіля дільничного Петренка висвітили на дорозі людину, що лежала на асфальті поряд з велосипедом. Капітан надав потерпілому першу медичну допомогу і викликав по мобільному телефону «швидку» та своїх колег.

Велосипедист розповів Петренку, що приблизно півгодини тому на нього ззаду наїхав автомобіль, який потім зник у напрямку санаторію «Гусарський заповідник». Коли дільничний приїхав туди, біля воріт закладу стояли три автомобілі: «Пежо» директора санаторію Германа, «Міцубісі» відпочиваючого Гранта і «Фольксваген» артистів, які в цей час давали у санаторії концерт.

- Ми приїхали сюди о 16-й годині, - сказав один з музикантів у гримувальній кімнаті. - Програма наша розрахована на дві години, тож щойно перед вашим приїздом ми закінчили виступ.

- Я був на концерті, - пояснив місце свого перебування протягом останньої години Грант, якого Петренко розшукав у його номері.

- Ви були у цьому піджаку? - детектив показав на одержину, що висіла на спинці стільця.

- Ну що ви, він же мокрий! - Грант злегка підняв правий рукав, з якого ще капала вода. - Після обіду я гуляв у парку, тож потрапив під дощ.

- А я весь час приймав артистів, - сказав директор санаторію.

Капітан попросив підозрюваних пройти до автомобілів і ввімкнути сигнали поворотів.

- Я так і думав, - сказав дільничний і висунув обвинувачення одному з водіїв.

То хто ж, на вашу думку, винний в ДТП?

ВИПАДОК НА РОЗКОПКАХ

Сенсацією назвали археологи всього світу результати розкопок на березі затоки Кара-Богаз-гол в Туркменії. Учасники експедиції Ковилоградського університету під керівництвом доцента Юрія Мицюка виявили стоянку військ Олександра Македонського під час його походу в Середню Азію, і, зокрема, знайшли золотий шолом великого полководця.

На відкритті виставки експонатів, привезених з експедиції, доцент Мицюк підкреслив:

- Це відкриття - не тільки моя заслуга. Є в ньому внесок і мого колеги та друга Андрія Шустрова. На жаль, йому не судилося дожити до цього тріумфального моменту.

У бесіді з журналістом газети «N-ські новини» Мицюк розповів про те, як загинув Шустров.

- Коли стало зрозуміло, що наші припущення й зусилля справджуються, якось увечері ми з Андрієм усамітнилися на березі затоки, щоб відсвяткувати удачу, і прихопили із собою пару пляшок червоного вина. Алкоголь швидко ударив у голову, і я заснув. Розбудили мене студенти, стурбовані нашою із Шустровим відсутністю. Андрія знайшли в затоці. Напевно, він захотів покупатися, але, оскільки був п'яний, не розрахував свої сили і потонув.

- І таким чином всі лаври дісталися вам! – підсумував дільничний Петренко, який був присутнім на виставці.

- Ви підозрюєте мене в нечесності? – спробував образитися археолог.

- Так. Я засумнівався, що це був нещасний випадок, - відповів капітан.

Спробуйте, шановні читачі, відповісти, що викликало підозри у дільничного.

КОНТРОЛЬНИЙ ПОСТРІЛ

Опівдні в центрі міста Кизяківська біля виходу з під'їзду власного будинку був убитий відомий підприємець Василь Козаков. Бабусі, що сиділи у дворі на лавочці, бачили молодого коротко підстриженого юнака, який в останні півгодини перед

пригодою тинявся неподалік будинку. Коли Козаков вийшов з під'їзду, незнайомець наблизився до нього і вистрілив у спину. Підприємець упав на асфальт, а кілер упритул зробив контрольний постріл у голову.

Працівники міліції, оточивши квартал, де сталося вбивство, розпочали пошуки підозрюваного за прикметами, які назвали бабусі.

Експерти-криміналісти виявили біля трупа дві стріляні гільзи калібру 5,6 мм, зім'яту пачку від сигарет «Бонд» і близько десятка його недопалків.

Невдовзі до дільничного інспектора Петренка сержант Власюк привів трьох короткопідстрижених хлопців, затриманих за квартал від будинку Козакова. Вони не тільки за прикметами були схожі на кілера, а ще й у кожного при затриманні працівники міліції виявили зброю. У Федотова був газовий пістолет, у Миронова - револьвер, а в Храмцова - пістолет під гумову кулю.

- Оскільки в потерпілого вогнепальні поранення, то вони не могли бути зроблені з газового пістолета, або пістолета під гумову кулю! - дійшов висновку сержант Власюк. - Значить, убивця - Миронов!

- Не можу з тобою погодитися, колего, - заперечив сержантові дільничний. - Якщо додержуватися твоїх міркувань, то жоден із затриманих не міг скоїти цей злочин!

А ви, шановні читачі, згодні із сержантом Власюком?

ПІДМІНА

Навряд чи в дійсності може виникнути необхідність шукати серед однакових монет фальшиву за допомогою зважування на терезах без гир, але злодій Седов вирішив удатися до цього непростого способу і виконати поставлене перед ним завдання.

Колекціонер Вязов „замовив” Седову візантійську монету, яка зберігалася в краєзнавчому музеї міста Ковилограда. В одній експозиції під склом були виставлені дев'ять монет однакової вартості. Колекціонер знав, що вісім з них фальшиві і мають однакову вагу, а дев'ята, справжня, - трохи легша за інші. У Вязова в колекції була одна така монета, вартістю в кілька тисяч доларів. Тож він виготовив фальшиву монету і вирішив непомітно для

службовців музею обміняти її на справжню. За допомогою він звернувся до Седова.

Досвідчений злодій, вивчивши план музею, розташування охорони і сигналізації, зробив висновок, що його перебування усередині приміщення буде зведено у часі до мінімуму, за який він не встигне переважити всі монети. До того ж, не хотілося обтяжувати себе набором гирьок до згаданих вагів.

- Я виконав завдання, - розповідав Седов капітанові Петренку, якому стало відомо про витівку колекціонера, і який затримав Седова під час передачі краденого. - До того ж, я впорався із завданням завдяки лише двом зважуванням на чашкових вагах без гир, - вихвалявся своєю винахідливістю злодій.

- Так, це можливо, - погодився дільничний.

Повторіть зважування, які виконав злодій.

СТО КАРБОВАНЦІВ ДРІБНИМИ КУПЮРАМИ

Ця історія трапилася ще за часів Радянського Союзу. Жінка похилого віку Жанна Іванівна Васюкова, простоявши близько години в черзі за пенсією, дуже стомилася. Почали боліти ноги, піднявся тиск, порушилася координація рухів. Не дивно, що на виході з приміщення пошти вона упустила на сходинки свій гаманець. Намагалася сховати його до сумочки, але вийшла okazія. Добре ще, хоч відразу помітила втрату. Повернувшись, щоб підняти гаманець, Жанна Іванівна побачила перед собою молодика в джинсовому костюмі.

- Шановна, що ви робите - це мій гаманець! - обурився він, відштовхнувши бабусю.

Жінка від такого нахабства на якийсь час навіть мову втратила. Але коли отямилася, здійняла лемент, закликаючи на допомогу перехожих і міліцію.

Та громадяни, відвертаючи погляд, проходили повз. На щастя пенсіонерки, в цей час у сусідньому з поштою магазині був дільничний інспектор міліції Петренко.

- Цей чоловік хоче відібрати у мене гаманець. Я тільки-но отримала пенсію. У гаманці сто карбованців, можете перерахувати, - впевнено почала громадянка. – До того ж усі гроші були дрібними купюрами.

Інший претендент на гаманець повідав свою версію:

- Це мій гаманець! Дійсно, там сто карбованців. І усі вони купюрами в один, три і п'ять карбованців, - сказав молодик. - Скільки купюр, не пам'ятаю! Але точно знаю, що їх непарна кількість, - уточнив він.

Капітан Петренко вислухав обох претендентів на гаманець і, подумавши трішки, віддав гроші...

Кому? Аргументуйте свою відповідь

ДОЗВОЛЬТЕ ПРЕДСТАВИТИСЯ: Я - ГРАБІЖНИК!

Часто злочинці самі себе викривають. Як у наступних випадках, які мали місце у Німеччині.

Випадок перший. До одного з банків у німецькій землі Гессен зайшов чоловік у масці. Розмахуючи пістолетом, як потім виявилось - іграшковим, і пластмасовим ножем, він почав бігати по залу, голосно вимагаючи гроші. Але сейф йому відкрити не вдалося, так що довелося йти ні з чим. Впіймали його наступного дня і суд присудив 26-літньому грабіжнику чотири роки ув'язнення. Німеччина сміялася, називаючи його „найтупішим грабіжником країни”. Як ви думаєте - чому?

Випадок другий. Трьох злодіїв, які обікрали універмаг у місті Шверин, теж затримали наступного після крадіжки дня. Вони залізли вночі до магазину і винесли з нього товару на півмільйона марок: мобільні телефони, ювелірні вироби, одяг, фотоапарати «Полароїд» та дещо інше.

Щоправда, один фотоапарат злодії залишили в магазині: розбили його, кинувши на підлогу. Він, як сказали потім злодії слідчому, був несправний. Що допомогло поліції затримати їх?

Випадок третій. Банківську установу пограбував невідомий у формі бундесверівського солдата в масці з прорізами для очей. Прихопивши гроші, грабіжник зник. Але в той же день його затримали. Клерк, який працював у банку, був уважним. Що він помітив?

БАГАТТЯ

У післяобідню пору лісник Кузьмичов вирішив поїхати до урочища Синій Ріг лісом між рікою Синюхою і міською об'їзною дорогою. Виїхавши на коні на берег, він побачив за кілометр попереду чорний дим, який здіймався стовпом над соснами в червене небо. Кузьмичов поспішив на місце пригоди.

Знявши з себе піджак, лісник став збивати ним полум'я з кущів. На те, щоб упоратися з пожежею, пішло з півгодини. На щастя, вогонь тільки починав розповсюджуватися від епіцентру - багаття, розведеного, напевне, жертвою, яка лежала на обпаленій землі з витягнутими руками та ногами. Труп устиг обгоріти до невпізнання. Поряд із загиблим чоловіком лежали дві пляшки від горілки, одна з яких розкололася від високої температури.

Через годину на місце пригоди прибули члени слідчо-оперативної групи з райвідділу міліції.

- Нещасний випадок, що тут думати! - сказав капітан Петренко. - Очевидно, мисливець вирішив пообідати, але перепив горілки, ось і ...

- Та який же це мисливець! - заперечив Кузьмичов.- Рушниця відсутня!

- Ну, тоді грибник, чи просто турист... До об'їзної дороги з кілометр, ось він і забрів сюди, - продовжував гнути своє капітан.

Кузьмичов ще раз обійшов згарище і знову заперечив працівнику міліції:

- Грибник це був, чи не грибник, - зараз не так важливо. Це ви встановите, розслідуючи вбивство!

Капітан розсердився:

- Вбивство?! З чого ви узяли, що це вбивство, а не нещасний випадок?

А ви згодні з лісником?

ЗОЛОТІ ЗЛИВКИ

У Агати Крісті є оповідання з такою назвою. Аби замаскувати крадіжку золота із затонулого корабля, містер Ньюмен інсценував пригоду.

Коли його вранці знайшли, він розповів, що вийшов на слід

контрабандистів, але ті, помітивши спостерігача, оглушили його, кинули зв'язаного у кузов вантажівки, а потім залишили в канаві.

Інспектор поліції виявив на польовій дорозі чіткі відбитки автомобільних шин. На одному з них виднівся характерний знак у вигляді трикутника.

Вантажівок у приморському містечку було дві - в потерпілого Ньюмена та у Келвіна - власника кабачка «Три якорі». Гараж останнього знаходився поряд з кабачком. Зайшовши до нього і оглянувши шини автомобіля, інспектор дійшов висновку, що на цій вантажівці злочинці везли Ньюмена.

Келвіна заарештували, але невдовзі відпустили. Справа у тому, що навпроти його гаража є невеликий котедж, у якому живе хвора художниця. Вже кілька тижнів уночі біля неї чергувала жінка, яка і повідала, що в ту ніч вантажівка з гаража не виїжджала.

Таким чином, слідство зайшло в тупик, оскільки малюнок шин ще однієї вантажівки, яка належала Ньюмену, не був схожий на знайдений у полі.

Але все ж таки поліція заарештувала Ньюмена, і, як виявилось, не помилилася.

А як же відбитки шин? - запитаєте ви.

- О, я відразу відчула хитрість, хоча нічого не розумію в автомобілях, - сказала міс Марпл.

Що це за хитрість?

САМ ЧИ ДОПОМОГЛИ

Фірмовий потяг Ковилоград-Знам'янка наближався до залізничної станції Тропані, коли машиніст побачив на шпалах людину. Він вжив екстрених заходів, але відстань була невеликою, і потяг усе ж таки переїхав чоловіка, відтявши йому голову.

Працівники лінійного відділення міліції, прибувши на місце пригоди, знайшли біля потерпілого переполовинену пляшку горілки і кришталевий фужер.

Як показала експертиза, загиблий був у стані сильного алкогольного сп'яніння. У зв'язку з цим першою версією стало те, що громадянин Храмцов, відомий в мікрорайоні п'яниця і бешкетник, що недавно продав свою однокімнатну квартиру і пропивав гроші із своєю співмешканкою, добровільно наслідував

приклад героїні Толстого і сам ліг на рейки, або його просто зморила горілка.

- Ні, це не нещасний випадок! - заперечив колегам капітан Петренко.

І, як показало подальше слідство, він виявився правий.

Що викликало сумнів у капітана?

ХТО НЕ ПОСТУПИВСЯ ДОРОГОЮ

Наряд Державтоінспекції прибув на перехрестя вулиць Гагаріна та Комарова у той момент, коли водії автомобілів, учасників ДТП, зеленого „Москвича” та червоного „Запорожця”, тягали один одного за сорочки, стверджуючи з піною на губах, що винуватець - опонент.

Поки колеги заміряли гальмівний шлях автомобілів, замальовували схему розташування машин на дорозі і відбирали пояснення у свідків пригоди, сержант Власюк вирішив поговорити з водіями.

- Я їхав вулицею Гагаріна, - почав першим водій „Москвича”.

- Перед перехрестям зупинився на червоне світло світлофора. Коли загорілося „зелене”, я поїхав. Раптом бачу, зліва на мене летить зелений „Запорожець”. Я зреагував миттєво, натиснувши на гальма. Але уникнути зіткнення не зміг. Результат ви бачите. У «Запорожця» зім’ятий перед, а у моєї машини вилетіла фара.

Розповідь водія „Запорожця” була такою ж:

- Це ж я поїхав на зелене світло світлофора, а зелений „Москвич” на заборонений сигнал...

Вислухавши водіїв, сержант Власюк визначив для себе винуватця. Коли ж він ознайомився із свідченнями очевидців, то зрозумів, що мав рацію.

Хто ж винуватець ДТП?

ГОНОРАР

Вранці у відділення міліції зателефонував письменник Дроздов. За його словами, півгодини тому, коли він повернувся електропотягом з міста на дачу, то виявив, що вночі там побували

невідомі. Злодії відкрили сейф і викрали гроші – його гонорар та гонорар співавтора Федора Новикова за щойновидану книгу.

Коли капітан Петренко з сержантом Власюком прибули на письменницьку дачу і проходили стежкою між будинком та клумбою, їх гучним голосом попередив Дроздов:

- Обережно, будьте уважні! Дивіться під ноги, там розбите скло!

Потім письменник вказав на розбите вікно мансарди.

- Коли я прийшов з електропотяга і прямував до дверей будинку, то побачив на стежці розбите скло. Вікна першого поверху дачі, як бачите, заграбовані, а замки на входних дверях цілі. Злодій, напевне, взяв біля сараю драбину, приставив до стіни – бачите, сліди на клумбі, потім піднявся до вікна мансарди – на ньому немає ґрат, і розбив його. Забравши гроші з сейфа, а це близько чотирьох тисяч гривень, спустився вниз тим же шляхом, і поставив драбину на те саме місце.

Вислухавши письменника, капітан підморгнув підлеглому, і вони зайшли до будинку. У кабінеті сейф був відкритий і порожній. Потупцювавши для пристойності, начебто вдивляючись у можливі сліди, які залишив нічний гість, та шукаючи інших доказів, Петренко попросив у господаря дозволу присісти у крісло.

- Що ж ми тепер робитимемо, шановний Семене Семеновичу? – запитав у Дроздова капітан.

- Тобто, як «що робитимемо»? – не зрозумів, чи удав, що не зрозумів, письменник. – Шукати злодія!

- Ви все ще притримуєтеся думки, що на дачі побували злодії? А ось сержант так не вважає. Правда, Власюк?

- Так точно, товаришу капітан! – відповів сержант.

А Петренко продовжив:

- Гадаю, що вам не треба писати заяву за фактом крадіжки. Її просто не було. Тож, шановний, давайте забудемо про ваш дзвінок, і нікому про нього не розповідатимемо. А вам усе-таки доведеться поділитися гонораром із співавтором, - посміхнувся дільничний. – Ми зараз підемо до відділення міліції і чекатимемо на ваш дзвінок протягом години. Якщо ви не згодні зі мною – зателефонуєте, і ми швидко доведемо, що ви, Семене Семеновичу, не маєте рації!

Як ви гадаєте, шановні читачі, телефонував до відділення міліції Дроздов чи ні?

ТАК ЧИНІ

В одному із номерів гірськолижного будинку відпочинку „Йеті” скоєно вбивство відпочиваючого. Свідки того вечора бачили на території будинку відпочинку чоловіка, схожого на місцевих жителів, які проживають у селах Богданівка та Степанівка, розташованих по іншу сторону хребта.

Завідуючий будинку відпочинку розповів дільничному Петренку про дивну поведінку жителів цих населених пунктів, Так, якщо богданівці завжди говорять тільки правду, то степанівці завжди брешуть.

Узагальнивши інформацію, дільничний вирішив порадитися зі своїм помічником сержантом Власюком:

- Оскільки зараз відсутній провідник, підемо самі. У дорозі ми, звичайно, можемо зійти з потрібної гірської стежки і зайти не в Богданівку, а Степанівку, або ж навпаки. Так ось, уявімо, що ми потрапили в один з цих населених пунктів, але не знаємо, в який саме, і зустрічаємо місцевого жителя. Що ж треба його запитати, щоб за відповіддю «так» чи «ні» можна було б відразу визначити, у яке село ми потрапили?

Подумавши, дільничний та його помічник знайшли відповідь. Знайдіть її і ви, шановні читачі.

ХАБАР

Адвокат Мальцев не любив кримінальних справ, пов'язаних з хабарництвом. Але не тому, що їх було важче вести, ніж брати участь у захисті осіб, яким інкримінували інші злочини. Просто він патологічно не любив хабарників, а тому, коли до нього звернувся знайомий, запропонувавши виступити в суді захисником у справі його колеги, Мальцев спочатку не дав згоди. Але ознайомившись із матеріалами справи, погодився.

А суть справи така. Якийсь Гончаренко звернувся у міліцію із заявою про те, що чиновник Голубенко вимагає в нього хабара - дві тисячі гривень за позитивно, а, головне, швидко, вирішене його питання. Гончаренко ж вважав, що ту справу можна було вирішити й без грошей. Це стало приводом для звернення до правоохоронних органів.

Як видно із матеріалів справи, Гончаренко зайшов до кабінету чиновника, той підвівся з-за столу, і вони обмінялися рукоштовпаннями. Потім Гончаренко дістав з кишені куртки целофановий пакет, в якому були дві тисячі гривень (із заздалегідь переписаними номерами і поміченими спеціальною фарбою). Потім до кабінету одразу зайшли працівники міліції з двома понятими. Заламавши чиновнику руки назад, замкнули на них кайданки. Діставши гроші з целофанового пакета, просвітили банкноти ультрафіолетовими променями, а потім звірили їх номери.

- Це провокація! Я грошей не брав і не збирався брати! - заявив чиновник.

Відразу ж руки чиновника просвітили ультрафіолетовими променями, і експертиза підтвердила, що вони забруднені тією ж фарбою, що і гроші, тобто, чиновник діставав їх з целофанового пакета, а отже, брав хабара.

- На мій погляд, у цій справі є багато вразливих для звинувачення місць. Побудувавши правильно захист, я зможу довести невинність чиновника! - до такого висновку дійшов Мальцев.

Які саме вразливі місця побачив у справі адвокат?

ФОТО З ТЕЙБЛ-СТРІТ

- Вам лист, сер, - до кімнати ввійшла місіс Хадсон. - З фотографією, - уточнила вона після хвилинної паузи.

Великий сищик Шерлок Холмс, що вже протягнув було руку за конвертом, зупинився із виразом здивування на обличчі:

- З фотографією?! З чого ви узяли, місіс Хадсон?

- Інтуїція, сер!

- Цікаво! Спасибі! Зараз подивимося, чи не підвела вас інтуїція.

Шерлок Холмс акуратно розрізав ножиком конверта і витягнув з нього фотографію, на якій був зображений фрагмент вулиці з чотирма чоловіками на передньому плані, і невеликий клаптик паперу з текстом, написаним олівцем: „Ви знаєте, що найбільш людною у нашому місті є Тейбл-стріт. А вулиця з великим скупченням народу - улюблене місце „роботи” кишенькових злодіїв. Один з них - на знімку. Так-от, кишенькового

злодія немає зліва від студента Моррісона, а праворуч від кишенькового злодія немає поштового службовця Гаррісона. Інженер Моран стоїть праворуч від кишенькового злодія. З'ясувавши, хто є хто на цьому знімку, ви дізнаєтеся, хто перевіряє вміст гаманців перехожих на Тейбл-стріт. З повагою, друг правосуддя!”.

Прочитавши записку, Холмс одразу ж розгадав загадку.

- Ну що ж, - потягнувся в кріслі сищик, - доведеться віддати цей знімок сержантові Бремеру, щоб він спіймав злодія на місці злочину.

А чи зможете ви, шановні читачі, визначити зловмисника?

СИМЕТРИЧНЕ ЧИСЛО

На вулиці селища Соколівське, що за 55 кілометрів від Ковилограда, вранці був знайдений труп місцевого жителя. На місці злочину свідки бачили темно-вишневий „Трабант”. У двох власників цієї марки автомобіля було „залізне” алібі. Капітан Петренко разом з сержантом Власюком вирішили перевірити алібі громадянина Шерстюка, у якого теж був подібний автомобіль.

- Я сьогодні ще не сідав за кермо машини! - заявив Шерстюк.
- А вчора на ній їздила моя дружина.

Дружина підтвердила слова чоловіка, і запропонувала пройти в гараж до автомобіля:

- Пам'ятаю, коли вчора ставила машину, на спідометрі було цікаве число: кількість пройдених кілометрів становила симетричне число. Тобто таке, що читалося однаково як зліва направо, так і навпаки.

- Ось бачите! – вигукнула жінка.

На спідометрі і справді було симетричне число - „16061”.

- Цікаво! - пробурмотів собі під ніс дільничний. - Але ця обставина поки що не знімає з вас підозр, - заявив він подружжю.

Що ж викликало сумніви у капітана?

СТІННИЙ ГОДИННИК

Дільничний Петренко разом зі своїм помічником сержантом Власюком виїхали на вулицю Каштанову, де в одному з будинків знайдено труп господаря. У пошуках можливих свідків вони зайшли до сусідів покійного, подружжя МIRONЮКІВ.

- Уночі ми почули крик про допомогу і прокинулися, - сказала Ганна Петрівна.

- О котрій годині це було? – уточнив капітан Петренко.

- Точно сказати не можу. Хоча, коли я подивилася на годинник, було пів на четверту ночі.

- Так, стільки й було! – підтвердив Степан МIRONЮК. – У нас увечері зупинився стінний годинник. Я пішов до сусідів і, повернувшись назад, поставив точно стрілки нашого годинника.

- Але ти міг помилитися, адже у тебе немає кишенькового годинника! - заперчила дружина.

- У принципі таке можливо, - погодився з пенсіонером дільничний.

Як Степану МIRONЮКУ вдалося виставити точно годинника, якщо він не знав, скільки часу йому доведеться витратити на дорогу до сусідів?

СЛОВЕСНИЙ ПОРТРЕТ

П'ятьом свідкам вдалося добре, як вони стверджували, розгледіти чоловіка, який втікав з місця злочину. Кожен з очевидців по-своєму описав дільничному Петренку грабіжника. На підставі цих даних капітан склав словесний портрет зловмисника. Опис свідків був таким.

Перший свідок: волосся темне, ніс маленький, бородатий, маленькі очі, худе обличчя. Другий свідок: руде волосся, ніс великий, бородатий, маленькі очі, худе обличчя. Третій свідок: темне волосся, ніс великий, чисто поголений, маленькі очі, худе обличчя. Четвертий свідок: лисий, великий ніс, чисто поголений, великі очі, повне обличчя. П'ятий свідок: руде волосся, маленький ніс, бородатий, великі очі, худе обличчя.

Коли злочинця впіймали, виявилося, що кожна його прикмета була названа правильно хоча б одним із свідків. Окрім

того, кожному свідку вдалося правильно відтворити однакову кількість прикмет.

Спробуйте й ви, шановні читачі, назвати прикмети злочинця, використовуючи ці дані.

ПРИПЛИВ

Дільничного Петренка і його помічника сержанта Власюка, які підпливали катером до яхти, зустрівчав власник судна газетний магнат Федір Сердюк.

- Моя дружина купила вчора у ювелірному магазині коштовне кольє, - відразу став пояснювати суть справи Сердюк. - Забрати його у магазині повинен був мій помічник Клаксонов. І ось він стверджує, що коли плив катером від пірсу до яхти, що стояла на цьому ж місці, катер перевернувся, саквояж з кольє потонув.

Побачивши на кормі чоловіка, який тупцював на одному місці, капітан звернувся до нього:

- Скажіть, будь-ласка, вчора, після того, як перевернувся катер, ви добиралися на яхту самі?

- Так, я доплив сам, - відповів Клаксонов.

- І це тоді, коли на яхті в той час, як ви піднялися на борт, нікого не було? Адже я встиг помітити, що трап висить високо над водою, щоб забиратися на нього з катера. Чи, може, вчора він був в іншому положенні?

Секретар трішки подумав над відповіддю і сказав, що трап нижче не опускається. Тому і вчора був у тому ж положенні, що й сьогодні.

- Суть у тому, що коли я плив до берега за кольє - був приплив, рівень води відповідно піднявся і я зміг вільно дістати трап, - пояснив Клаксонов.

Дільничний подивився на сержанта:

- Що ви думаєте про це?

- Гадаю, - відповів Власюк, - водолазів не варто викликати.

- Так, секретар нещирий!

Що дозволило запідозрити Клаксонова у брехні?

СТАРОВИННИЙ ФОЛІАНТ

Про зникнення 20 старовинних книг з відділу рідкісної книги міської бібліотеки Ковилограда її керівництву стало відомо тільки після того, як один із студентів-істориків замовив «Острозьку біблію», надруковану Іваном Федоровим у 1580 році. Не знайшовши її на полицях сховища, бібліотекарка звернулася до директора, а той - у міліцію.

Провівши перші слідчо-оперативні дії, капітан Петренко обмежив коло підозрюваних осіб до трьох працівників бібліотеки - Петрова, Сидорова та Іванова, які мали доступ до сховища. Але після того, як у всіх удома провели обшуки, і у Петрова виявили книгу, видану у Львові у XVIII столітті, увага міліції зосередилася лише на ньому.

Щоправда, невдовзі зусилля оперативників зайшли в глухий кут. Знайти докази причетності Петрова до крадіжок не вдавалося, а його пояснення про походження книги (до речі, вона не значилася серед зниклих), були правдоподібні.

- У 1933 році мій дідусь, - розповідав Петров, - на той час працівник НКВС, був направлений для проходження служби до Львова. Які тоді були часи - загальновідомо. Так ось, під час обшуку в одного з «ворогів народу», професора університету, дід, палкий книголюб, присвоїв кілька старовинних фоліантів. Один з них зберігся до цього часу як сімейна реліквія, і ось він перед вами!

- Не знаю - ви вкрали «Острозьку біблію», чи не ви, а ось ваш дідусь переступив заповідь Божу. Якщо ви, звісно, говорите правду! - зауважив капітан Петренко.

А як ви вважаєте, шановні читачі, чи правду сказав Петров?

ТЕМНА СПРАВА

Фірма, що випускає побутові прилади, довірила інженеру Конончуку роботу над кресленнями машини, яка б дала змогу підприємству випередити своїх конкурентів. Конончук не впорався з денним завданням і узяв секретні папери додому, аби встигнути вчасно все завершити. А вночі він зателефонував у міліцію і повідомив про пограбування.

- Я працював над кресленнями нової моделі, коли раптом вимкнулося світло, - розповідав дільничному Конончук. - Довелося запалити свічку. І раптом у двері подзвонили. Я відчинив. В обличчя мені ударив яскравий промінь від електричного ліхтарика і незнайомий чоловік направив на мене пістолета. Довелося віддати йому креслення. Потім грабіжник зник у темряві вулиці. Ніхто, окрім мене, його не бачив.

Капітан Петренко уважно вислухав розповідь потерпілого, і зробив висновок, що вся ця історія – брехня. Інженер, напевне, був підкуплений конкурентами.

Чому дільничний Петренко звинуватив інженера у брехні?

НАКЛЕП

У дванадцятій сурі Корану є майже кримінальна історія про викриття неправдивого доносу. Ось її фабула.

Якийсь Юсуп зупинився на постій в будинку, господиня якого надумала звабити його і схилити до прелюбу. Молодий чоловік вирішив утекти від підступної спокусниці. "І кинулися вони наввипередки до дверей, і вона розірвала його сорочку..., і зустріла вона свого пана біля дверей». Жінка, звичайно ж, заявила своєму чоловікові, що хлопець посягнув на її честь. Юсуп же у свою чергу звинуватив у домаганні господиню будинку. Тоді один з родичів чоловіка висловив цікаву думку: "Якщо сорочка його розірвана ..., то жінка має рацію, а він - брехун. Якщо ж сорочка розірвана..., то вона збрехала, а він - правий». Чоловік переконався у тому, що сорочка розірвана ..., і зажадав від дружини вибачитися перед хлопцем.

Як надалі склалися стосунки подружжя, Коран замовчує. Вам же, шановні читачі, ми пропонуємо вписати замість крапок те, на підставі чого чоловік спокусниці зробив висновок, що дружина бреше.

КВИТОК НА АВТОБУС

Встановити особу потерпілого не вдавалося. Документів при ньому не було. А в кишенях знайшли тільки автобусний квиток. До

того ж, назв станцій відправлення та прибуття на ньому не можна було розгледіти. Чітко читалася лише ціна квитка - 15 гривень.

Дільничний Петренко дізнався на автостанції про вартість поїздки на деяких маршрутах, а також те, що ціна пропорційна відстані між населеними пунктами. Так, квиток з Диківки до Новопавлівки коштує 16 гривень, з Диківки до Антонівки - 20 гривень, з Диківки у Тернівку - 25 гривень, з Новопавлівки в Антонівку - 12 гривень, з Новопавлівки в Тернівку - 9 гривень.

Як виявилось, цих даних було досить, щоб установити звідки прибув до Антонівки потерпілий. Зробіть це і ви.

НОМЕР ВАГОНА

За інформацією служби боротьби з незаконним обігом наркотиків, вранці з потяга Владивосток-Ковилоград на мосту через річку Синюху наркокур'єр повинен викинути пакет з героїном.

Оперативників виставили під мостом і уздовж річки за її течією, щоб перехопити скинутий в Синюху пакет з наркотиками і затримати людей, які намагатимуться його підібрати. Чергували два агенти і на мосту. Їхнім завданням було визначити, з якого вагона викинуть вантаж. Потім по мобільному телефону вони повинні були повідомити оперативникам у потязі, щоб ті, прочесавши цей вагон, затримали наркокур'єра.

Один з агентів, котрі стояли на мосту завдовжки 150 метрів, помітив, що потяг промчав повз нього за 10 секунд, а на рух мостом він витратив 25 секунд (з моменту в'їзду на міст паровоза і до того, коли останній вагон зійшов з моста). Пакет викинули з потяга на восьмій секундні. Агент не визначив номер вагона, але швидко зметикував, де їде наркокур'єр. Згодом з'ясувалося, що його підрахунки вірні.

А ви здогадалися, з якого вагона наркокур'єр викинув пакет?

ПОСКОВЗНУВСЯ, ВПАВ...

Опівночі з вулиці Жадова швидка допомога забрала непритомного громадянина з травмою. І як тільки-но його відвезли

до лікарні, надійшов ще один такий виклик. Неподалік від місця першої пригоди лежав непритомний чоловік з травмою скроні над лівим вухом, яке не було ушкодженим. Коли потерпілий от'ямився, стало відомо, що він - раніше судимий за хуліганство Андрій Крапівін. На прохання слідчого пояснити, що з ним сталося, той відповів, що був п'яний, ішов, упав, розбив голову об асфальт. Перейшовши на «ти», він додав: «Знаєш, слідак, закрый справу. Впав я, і все. Ніхто мене не бив. Даремно витрачаєш час».

Але слідчий міркував інакше.

Спробуйте відтворити його думки.

ЩО ВИКЛИКАЛО СУМНІВИ У ПОКУПЦЯ

Іванюк вирішив, що настав час поміняти рідну «копійку» на імпортний автомобіль. Продавши «Жигулі», він додав до отриманої суми зібрані долари та євро, і пішов з ними найближчої неділі на міський авторинок, де збирався вибрати «Фольксваген». За поради взяв свого товариша - капітана міліції Петренка.

Потрібну машину Іванюк знайшов швидко. Це було п'ятирічне авто кольору «гнилої вишні». Добре його роздивившись, він наважився запитати у господаря про ціну. А той відразу ж пояснив, чому продає «Фольксваген».

- Якщо брати до уваги вік машини та її технічний стан, то ціна явно занижена. Дешевше ви просто не знайдете! Я два тижні тому пригнав автомобіль з Німеччини. Брав під замовлення, але у замовника останнім часом плани змінилися - прогорів бізнес, і він вирішив поки що почекати з покупкою машини. А мені вже надійшло нове замовлення - на «Ауді». Тому потрібно терміново виїжджати до Німеччини. А для цього треба продати «Фольксваген». Ось я і занизив ціну.

Після такого пояснення господар іномарки показав двигун і салон машини. Іванюк до всього придивлявся, а Петренко весь цей час стояв мовчки і лише спостерігав за тим, що відбувається. Нарешті продавець дістав з барсетки документи на авто.

- Ось, бачите - я купив машину 25 грудня у магазині ненових авто під Котбусом.

Іванюк з Петренком подивилися на купчу. На ній дійсно стояли штамп і дата продажу - «25.12.05».

- Ну що, завтра зустрічаємося біля міського МРЕВ? - запропонував Іванюк.

- Так, тільки давайте краще з ранку. Під'їжджайте на дев'яту годину, до відкриття, - уточнив продавець.

Але наступного дня Іванюк не поїхав до МРЕВ, бо Петренко не радив йому цього. А на продавця з «Фольксвагеном» чекали працівники міліції.

Чому?

ФІЗИК ПРОВОДИТЬ ЕКСПЕРТИЗУ

У п'ятиповерхівці на вулиці Жадова злодії обікрали квартиру декана педуніверситету. Поки господарі були на роботі, невідомі з допомогою мотузки спустилися з даху на балкон квартири на третьому поверсі, розбили вікно і залізли в кімнату. Там вони знайшли гроші та золоті прикраси. Забрали також норкову шубу й відеомагнітофон. Після крадіжки злочинці спустилися з балкона у двір по тій же мотузці.

Під час огляду квартири криміналісти не знайшли вартих уваги слідів, окрім обпалених волокон мотузки. А наступного дня підозрюваного у вчиненні злочину було виявлено у лікарні. Проте він заперечував свою причетність до цієї справи. Слідчий вважав, що злодій, спускаючись по мотузці, поранив руки, і йому довелося звернутися за медичною допомогою з сильними опіками у вигляді характерних смуг. Але той заперечував, стверджуючи, що опіки дістав на роботі, коли випадково вхопився за розпечений дріт (підозрюваний працював електроварником).

Тоді провели експертизу, після якої чоловік зізнався у вчиненому. Як було доведено його причетність до злочину.

КОЛЬТ СОРОК П'ЯТОГО КАЛІБРУ

На місці злочину капітана Петренка чекали експерт з відділу балістики, два працівники міліції й молода людина в наручниках. Господар квартири ходив по кімнаті, тремтячи від пережитого страху.

- Сьогодні я купив на аукціоні оригінал полотна Арсентія

Свінцицького, - почав пояснювати пригоду хазяїн квартири. - За день так нахвилювався, що не міг довго заснути. Але тільки-но задрімав, почув підозрілий шум. Я підвівся з ліжка, у темряві побачив силует незнайомця і закричав від страху. У відповідь пролунали постріли. На щастя, кулі не влучили у мене. Потім рипнули двері, і хтось побіг униз сходами. А невдовзі патрульні привели цього молодого чоловіка.

- Скажіть, шановний, ви спите з відкритим вікном? - звернувся капітан до потерпілого. - Усе ж таки другий поверх...

- Що ви, товаришу капітан! Вікно у мене завжди закрите на засув. Може, сьогодні я погано закрив його?

- Під час затримання підозрюваний намагався викинути револьвер. Але ми не дали зробити цього, - сказав один з міліціонерів. - У барабані шість стріляних гільз. А цей ключ ми знайшли в його кишені. Він підходить до входних дверей.

- А що у вас? - запитав капітан у баліста.

- Я витягнув кулі із стіни. Усі сім - 45-го калібру, і відповідають калібру цього пістолета. Напевне, чоловік стріляв, поки не скінчилися набої, а потім спробував втекти.

Дільничний підійшов до затриманого і той висловив свою версію:

- Я не збирався вбивати! Розумієте, ця жінка... Я приревнував... Підібрав ключі до дверей квартири цього негідника, і хотів трішки полякати його!

- І все?! Це ж неправда! Адже ви полювали за натюрмортом Свінцицького! І не один, а із спільником, у якого, до речі, теж є кольт!

Чому капітан Петренко вирішив, що злочинець діяв не один?

КРАДІЖКА СКІФСЬКОЇ МОНЕТИ

У квартирі колекціонера Шерстюка працювали експерти-криміналісти.

- Говорили ж мені: встанови сигналізацію! Так ні, грошей пошкодував! - ледь не плакав потерпілий. - Добре, що хоч застрахував колекцію.

- Розкажіть, що ж тут трапилося, - попросив дільничний Петренко.

- Коли я повернувся додому з роботи, то побачив розкидані по квартирі речі. Сейф за картиною на стіні був порожній.

- Злодії спустилися з даху на мотузці, - став пояснювати експерт-криміналіст. – Розбили скло у кватирці і через балкон залізли до кімнати. Поверталися тим же шляхом.

Капітан Петренко підійшов до вікна, з якого експерт знімав відбитки пальців, і вийшов на балкон.

- Обережно! – попередив дільничного експерт. – На підлозі бите скло.

Петренко подивився вниз з балкона, а потім звернувся до потерпілого:

- Ви ще не готові сказати правду?

Чому капітан вирішив, що колекціонер бреше?

ГРИБНИК

Отримавши інформацію, що рецидивіст Ковальов, якого підозрювали у вбивстві бізнесмена Ломтюка, переховується у родичів в Новоархарівському районі, до села Зеленого відбули капітан Петренко та сержант Власюк.

Була грибна пора, тож не дивно, що першим з жителів села, кого зустріли оперативники, був чоловік, що ніс два кошики грибів. Людину з фотографії, яку йому показали працівники міліції, він не знав. Але розповів про чоловіка, що днями поселився на околиці села у баби Марфи, і з яким тільки-що розминувся на узліссі. Ознайомившись з картою місцевості, капітан та сержант установили, що ліс невеликий і простягається смугою кілометрів зо два завширшки з півдня на північ уздовж болота, за яким починається озеро Гниле. Заглибившись у ліс, працівники міліції невдовзі зустріли ще двох грибників. Вони підтвердили, що недавно бачили незнайомця, який рухався на захід.

Правоохоронці пішли в тому ж напрямку і через кілометр, майже біля болота, зустріли чоловіка у фуфайці та клітчатому кашкеті. Він збирав гриби. Привітавшись, капітан Петренко запитав:

- Ви випадково не бачили у лісі когось з немісцевих жителів?

Чоловік, не задумуючись, твердо відповів:

- Бачив! - і вказав у тому ж напрямку, що й попередні

грибники.

Після цих слів дільничний вирішив заарештувати грибника. І, як потім виявилось, це було вірне рішення. Затриманим виявився розшукуваний Ковальов. Чому капітан Петренко вирішив, що грибник – це переодягнутий бандит?

РОСІЙСЬКА РУЛЕТКА

Нічну тишу готелю «Інгул» пронизав пістолетний постріл, за яким відразу ж пролунав несамовитий жіночий крик. Доносився він з другого поверху.

Відсунувши роззяв, постояльців готелю, які зібралися біля дверей, капітан Петренко зайшов до номера. Там уже працювала слідчо-оперативна група. Біля трупа стояв судмедексперт:

- На жаль, йому вже ніхто не допоможе. Вогнепальне поранення в голову. Смерть миттєва.

Експерт-криміналіст уточнив, що постріл міг бути зроблений з револьвера, який лежав біля трупа на підлозі. Під кріслом баліст знайшов гільзу калібру 5.45 міліметра.

Пролити світло на трагедію у готельному номері міг тільки свідок – дівчина, яка підняла усіх на ноги.

- Артемчик зняв на ніч номер на нас двох, - пояснювала Лариса. – Коли ми прийшли, він уже був п'яний, але це не завадило йому відкрити пляшку вірменського коньяку. Я відмовилася пити. Артем розсердився, почав лаятися, кричав, що останнім часом усі хочуть його образити. Потім дістав з куртки револьвер і влаштував, як висловився, російську рулетку. Раз крутонув барабан і натиснув на курок. Вдруге..., - після цих слів дівчина розплакалася.

Загиблим виявився директор фірми „Транзит” Артем Лукошин. Останнім часом він перебував у полі зору оперативників, і тому капітан мав у своєму розпорядженні інформацію про його зв'язки і комерційні справи.

- Я гадаю, що дівчина щось замовчує. Або, точніше буде сказати – когось боїться, і говорить неправду. На мій погляд, це не нещасний випадок. А що сталося, з'ясуємо! – до такого висновку дійшов Петренко.

Чому капітан вирішив, що події у готельному номері не були нещасним випадком?

СІРА «ТАВРІЯ»

Отримавши повідомлення, що сіра „Таврія” з номером, який починається на шістку, збила жінку і зникла з місця пригоди, працівники Державтоінспекції виїхали до будинку приватного підприємця Андрія Форменка – його машина якраз відповідала опису свідків.

„Таврія” стояла перед будинком. Сержант Власюк оглянув її, але не знайшов пошкоджень.

- Я сьогодні не виїжджав! – категорично заявив господар машини, вислухавши інспектора. – Та й не міг виїжджати – я вже тиждень хворію.

Капітан Петренко, який стояв спершись ліктем на капот автомобіля, заперечив:

- Ваше алібі вельми сумнівне.

Чому працівник міліції запідозрив власника „Таврії” у брехні?

ЛИЖНИК

Пролітаючи над дачним кооперативом „Граніт”, що починався за об’їзною дорогою Ковилограда, пілот дельтаплана помітив дим. Приземлившись, він одразу ж повідомив про це в пожежну охорону та в міліцію. Дільничному Петренку він сказав, що бачив лижника на одній з вулиць дачного містечка.

Як виявилось, горів будинок адміністрації кооперативу. Поки пожежники гасили вогонь, капітан Петренко вирішив поговорити з єдиною людиною, яка у цей час перебувала на території кооперативу.

- Я люблю лижні прогулянки. Для цього зручні вулиці дачного містечка, які розташовані паралельно і перпендикулярно до об’їзної дороги, - пояснив лижник.

- І чим же вам так подобаються ці вулиці? – здивувався дільничний.

- На них рівне дорожнє покриття, і навіть за невеликого снігу, як сьогодні, по ньому лижами ковзаєш, як по накатаній лижні. Ось і цієї неділі я ходив від шосе вулицями, розглядаючи покриті снігом будиночки й дерева. Пам’ятаю, що жодного разу не повертався однією й тією ж вулицею і знову вийшов на об’їзну дорогу, де ось і

зустрів вас.

- А ви перетинали свій шлях, вірніше лижню? – уточнив Петренко.

Лижник трішки подумав, а потім відповів:

- Ні, свою лижню я не перетинав жодного разу. І ще пам'ятаю, що біля

будиночка адміністрації дачного кооперативу проходив двічі. Причому вперше він був з лівого від мене боку. Але коли я проходив повз будинок вдруге, то він був праворуч, і вже горів.

Капітан Петренко, вислухавши чоловіка, зазначив, що він говорить неправду, і попросив його нікуди не йти до з'ясування всіх обставин пожежі.

У чому дільничний запідозрив лижника?

ПО ВОДУ

Опівдні пенсіонерка Глафіра Гапченко, спускаючись драбиною з горища, оступилася, упала на землю і розбила голову. Про цей нещасний випадок дільничного інспектора міліції Петренка повідомила сусідка потерпілої, Одарка Бабченко.

- Я саме спускала відро у криницю, коли почула крик у дворі

Глафіри Петрівни. Покинувши корбу, побігла до двору, і побачила сусідку під призьбою хати із закривавленою головою. Ще більше злякавшись, гукнула сусідів. Не пам'ятаю, хто викликав лікаря, і вас, товаришу капітане, - сказала свідок.

Оглянувши потерпілу, молоденька сільська фельдшерка зрозуміла, що їй вже нічим не допомогти, і через свою недосвідченість, а може, просто через спекотну липневу погоду, сама знепритомніла.

- Води! – попросив дільничний, підхопивши під руки дівчину.

- Давайте її в тінь, до криниці, - порадила Одарка Федорівна.

- Я витягнула якраз свіженької холодної води. А вона у нас добра! Ніде в селі такої кришталево-чистої і смачної немає!

Повне по вінця відро води стояло на лавці біля криниці. Привівши до тями лікарку, дільничний заспокоїв її:

- Не хвилюйтеся, Світлано Петрівно. Ви нічим допомогти уже не могли! А ось з Одаркою Федорівною у нас буде окрема розмова! Здається, вона щось приховує!

Як ви вважаєте, шановні читачі, що не сподобалося дільничному, і про що він хотів поговорити із свідком.

НЕДІЛЬНА КРАДІЖКА

Була Вербна неділя. На таке велике релігійне свято в сільській церкві збирається вся округа. Дільничний інспектор міліції Петренко теж пішов до храму. Але всі його плани перебило повідомлення пенсіонерки Марії Тодосюк. Зустрівши капітана на вулиці, старенька розповіла йому, що вночі вкрали з її комори по мішку цукру та муки і десять банок тушкованого м'яса.

- Може, ви когось підозрюєте, Маріє Петрівно? – запитав дільничний.

- Знати, звичайно, не знаю, але щось мені підказує, що зробили це сусіди.

- Сусіди? Ви маєте на увазі братів Шерстюків? Що ж, давайте підемо до них і подивимося, чим вони займаються, - запропонував Петренко.

Брати – відомі у селі злодії: старший, Федір, уже тричі побував у в'язниці, а молодший, Микола, тільки днями звільнився після чергової відсидки. Коли дільничний з Марією Перівною зайшли до будинку Шерстюків, ті якраз снідали.

- Просимо до нашого столу, - запропонував Федір. – Покуштуйте, що нам Бог послав сьогодні.

А на столі у братів була сковорідка з розігрітим тушкованим м'ясом, нарізана великими шматками копчена ковбаса, буханець домашнього хліба та літрова пляшка самогону.

- І за які такі гроші у вас свято? Це ви обікрали Марію Петрівну? – відразу перейшов у наступ дільничний.

- Та що ви, товаришу капітане? Наші батьки були віруючими, і ми віруючі. Щоб украсти на таке велике свято! Хіба інших днів немає для крадіжок?! – сказав іронічно Микола.

Дільничний не повірив братам, запідозривши їх у крадіжці, і запропонував повернути старенькій вкрадені у неї продукти.

Що викликало підозру у Петренка?

У підземному переході на залізничному вокзалі міста Ковилограда чоловік несподівано приставив пістолета до живота перехожого, який ішов назустріч, і наказав мовчати. А сам у цей час правою рукою перевіряв кишені його піджака. Витягнувши гаманця, грабіжник швидко зник за рогом переходу.

Потерпілий відразу ж повідомив про пригоду міліцію і змалював розбійника, вказавши при цьому на одну особливість: оскільки нападник тримав пістолет у лівій руці, то він, очевидно, лівша.

Через десять хвилин до кабінету начальника відділення міліції доставили п'ятьох чоловіків, яких за прикметами затримали серед перехожих за квартал від місця злочину.

Сидоров, так представився перший підозрюваний, комівояжер фабрики нижньої білизни, тримав у правій руці невелику валізу зі зразками продукції фірми.

Другий затриманий - Ксенофонов – водій вантажівки з міста Липняжка. Тижнів зо два тому він потрапив в автомобільну аварію, поламав руку, про що свідчив гіпс на ній.

Третім підозрюваним виявився Копилов, колишній армійський офіцер, який втратив руку в Афганістані. Він побоювався спізнитися на потяг, що повинен був відійти через 15 хвилин, а тому й нервував.

Крайнім біля стіни стояв, схрестивши руки на грудях, сантехнік Борисов. Чоловік теж просив не затримувати його, оскільки в залі очікування в нього залишилася вагітна дружина.

Капітан Петренко запідозрив одного з п'ятірки у розбійному нападі. І, як виявилось згодом, не помилився. Кого ж він запідозрив?

ДЗВІНОК У ДВЕРІ

Хвора пенсіонерка почала хвилюватися: її чоловік пішов зустрічати гостей і довго не повертався. Вхідні двері залишилися відчиненими і через них тягнуло холодом. Жінка піднялася з ліжка і спираючись на ціпок вийшла в коридор. Чоловік лежав на підлозі із закритавленою головою...

Через п'ять хвилин у квартирі на восьмому поверсі працювала слідчо-оперативна група.

- Смерть настала від удару головою об гострий кут трюмо. Не виключаю і нещасного випадку – у старого чоловіка могла запаморочитися голова. Але його могли і підштовхнути, - висловив припущення судмедексперт.

- Тобто, треба шукати людину, якій покійний відчинив двері, - підсумував капітан Петренко.

Підлітки, що грались у дворі, сказали, що за останні 15 хвилин (а саме стільки часу пройшло з моменту трагедії) бачили трьох чоловіків, які виходили з під'їзду. Невдовзі їх розшукали і дільничний поспілкувався з кожним.

Найстарший за віком представився Павловим, інспектором міськенергонагляду.

- Сьогодні у нас планова перевірка показів лічильників у мешканців будинків по вулиці Жарова, - сказав він. - Оскільки прилади знаходяться не на сходовому майданчику, а у квартирах, я дзвонив, і якщо господарі вдома, просив дозволу увійти до помешкання, щоб записати дані.

- А в 101-й квартирі вам відчиняли? – запитав капітан Петренко.

Павлов заглянув у свій робочий журнал і вказав у ньому на підпис у графі, який зробив потерпілий.

- Господар спочатку не хотів мене впускати, - продовжив своя розповідь інспектор. - Але потім, ознайомившись з поданим мною через ланцюжок дверей посвідченням і нарядом роботи на день, все-таки дозволив зайти до квартири. Дані лічильника відповідали записам в абонентській книжці. Я подякував і пішов.

Другим підозрюваним був поштар:

- У мене була телеграма у 93-тю квартиру. Це шостий поверх. Двері відкрила жінка. Я віддав їй повідомлення, а вона розписалася у книзі. От і все. Далі сів у ліфт і поїхав униз.

Третій затриманий обурювався більше за всіх:

- Мені дорога кожна хвилина. Сьогодні останній день агітації, і мені потрібно рознести листівки за кандидата від партії Інтернаціональних патріотів ще в десять багатоповерхівок на цій вулиці.

Капітан Петренко узяв з сумки агітатора одну з листівок і

поцікавився:

- А заходите ви у кожную квартиру, чи розкидаєте листівки у поштові скриньки?

- Коли як. Одним віддаємо у руки, кого немає вдома - залишаю в поштовій скриньці. Але в цьому під'їзді на восьмому поверсі я не був. Піднявся тільки до четвертого поверху. Оскільки в жодній квартирі не було господарів, вирішив розкидати агітки по скриньках.

Проаналізувавши свідчення чоловіків, дільничний вказав одному з них на неточність. А ви її помітили?

ЗБИРАЧ БУРШТИНУ

Труп молодій жінки на морському березі за селищем Рибаківка виявив письменник Фірсов. Це трапилося вранці незадовго до відпливу, коли літератор, який живе на своїй віллі неподалік від місця пригоди, традиційно прогулювався узбережжям. Саме він і викликав міліцію.

- Вбита у мокрій сукні лежала біля води, - сказав Фірсов дільничному Петренку. - Разом з тим я виключаю, що її викинуло сюди під час припливу.

Коли судмедексперт і експерти-криміналісти закінчили свою роботу і були готові поділитися результатами попереднього огляду, їх випередив сержант Власюк. Він привів до комісара молодого чоловіка з целофановим пакетом у руці.

- Товаришу капітан, я звернув увагу на сліди на піску біля самої води, - сказав сержант. - Пройшовши ними берегом близько кілометра, побачив за мисом ось цього молодого чоловіка. На мою думку, він може бути причетним до злочину, оскільки інших слідів навкруги не виявлено.

Молодий чоловік підійшов до дільничного, представився і висловив здивування з приводу свого затримання:

- Максим Головка, студент. Я щоранку на березі після відпливу збираю бурштин, який виносить море. Ось і сьогодні я вийшов з селища о п'ятій годині і пройшов аж за мис. Там мене і зупинив сержант.

Пояснення студента обурило Власюка:

- Та не вірте ви йому, товаришу капітан! Не міг він не бачити

дівчину, адже проходив повз неї!

Вислухавши зауваження сержанта, Петренко перевів погляд на студента, чекаючи його репліки. А вона була:

- Дійсно, дівчину я не бачив. Можливо, тому, що був надто захоплений своїм заняттям.

- Гаразд, гаразд, не хвилюйтеся, - став заспокоювати підозрюваного дільничний. – Я вам вірю: ви й справді могли не помітити дівчину. Але причетні ви до її смерті чи ні – поки що стверджувати не можемо.

Запитання. Чому капітан повірив студентові, що той не помітив труп дівчини?

ПЕРЛАМУТРОВИЙ ГУДЗИК

О десятій годині ранку у міліцейський відділок невеликого курортного містечка на західному узбережжі півострова Ташлик надійшло телефонне повідомлення із замиської вілли письменника Федора Барсова. Схвильована дружина повідомляла, що хвилиною раніше, коли вона повернулася з міста, куди їздила у магазин за продуктами, виявила труп чоловіка, який лежав у кріслі в робочому кабінеті. Дільничний Петренко поспішив на місце пригоди, а його напарник сержант Власюк розпочав огляд місцевості поблизу вілли.

- Федір Барсов застрелений у праву скроню з власного пістолета марки «Вальтер». Зброя після пострілу впала на підлогу з правого від убитого боку. На пістолеті є чіткі відбитки пальців Барсова, - доповідав про попередні результати огляду експерт-криміналіст.

- Ви схиляєтесь до думки, що письменник наклав на себе руки? – запитав дільничний.

- Та ні, передчасних висновків я ніколи не роблю, а лише констатую факти. У кулаці лівої руки покійного ми виявили перламутровий гудзик від чоловічої сорочки, вирваний з «м'ясом», даруйте, з нитками, - поправив себе експерт.

Капітан Петренко вийшов на терасу вілли, де в компанії двох оперативників сиділи шестеро чоловіків та жінка.

- Чемпіон області з марафонського бігу, студент Новоширського університету Адам Смітненко, - першим

відрекомендувався юнак у білій майці та блакитних трусах.

Потім крок уперед зробив невисокий огрядний чоловік в елегантному сірому костюмі, білій сорочці і червоній краватці:

- Я літературний агент пана Барсова. Ми домовлялися зустрітися о десятій ранку, але я трішки запізнився. А коли вже під'їжджав до вілли, мій автомобіль зупинили працівники міліції.

Третім підозрюваним був чоловік у шортах та зеленій тенісці. Він тримав в одній руці сачок для ловлі метеликів, а в другій коробку для їх зберігання.

- Доктор Новоширського університету, біолог Георгій Смальтюк, - представився він. - Я збирав на узбережжі комах.

Недослухавши вченого, інспектор перевів свій погляд на наступного чоловіка. Той почервонів і став вибачатися, косо поглядаючи на жінку:

- Мені навіть не дали вдягнутися, - показав він на єдину одяжину на своєму засмаглому тілі – плавки. - Я рибалив з човна неподалік від берега, коли мене покликав міліціонер. Не думав, що це надовго, тому не зняв човна з якоря, а вирішив доплисти до берега, тим паче, що там було якихось метрів двадцять.

Інші троє - викладачка археології та два студенти археологічного факультету університету.

- Ми з хлопцями проводимо розкопки у замку Кирила Безбородого, - почала пояснювати молода жінка в білій тенісці і короткій жовтій спідниці. - Я не бачила, щоб Шульженко, - вона подивилася на студента у синьому комбінезоні та сірій футболці, - як і Майоров (юнак в такому ж комбінезоні, але зодягненому на голе тіло), - сьогодні вранці надовго відлучалися з місця розкопок.

Вислухавши підозрюваних, дільничний вибачився перед ними за незручності:

- Робота у нас така, що потрібно усе перевірити. А одному з вас все ж таки доведеться затриматися.

Хто був тією людиною, на кого вказав капітан?

НЕПРИСТОЙНЕ РУКОСТИСКАННЯ

Здавалося б, що може бути простіше, ніж вітання? Проте, будучи не обізнаним у тонкощах національних звичаїв, можна вскочити в халепу, як це й трапилося з капітаном Петренком.

У ресторані готелю «Європа» мала відбутися зустріч з ученим зі Східної Європи. Він приїхав, щоб продати дискету з технологічною інформацією представникові англійської фірми. Напередодні в готелі зупинилися шість постояльців – з Росії, України, Англії, Японії, Іраку і Таїланду. Капітан Петренко вже за півгодини до зустрічі вмовився в кутку біля вікна, звідки зал ресторану був як на долоні.

Першою прийшла на вечерю молода блондинка. Як тільки-но офіціант приніс їй каву, в ресторан зайшов високий худорлявий чоловік і, поцілувавши простягнуту руку, сів поряд з нею за столик. Третім до зали завітав невисокий лисий чоловік. Коли блондинка подала йому руку для поцілунку, він здивувався від цього.

Наступним був теж чоловік, який, підійшовши до столу, низько вклонився кожному з постояльців.

П'ятого гостя в білому костюмі, містера Бегіні, відрекомендував офіціант і вказав йому на місце біля блондинки зліва.

- Доброго дня, панове! – привітав він присутніх.

- Добрий день, - першою відповіла блондинка і простягнула руку сусідові для потиску, чим, судячи з виразу його обличчя, глибоко образила, більше того, він сприйняв цей жест як непристойний.

Нарешті, до вечері спустився останній постоялець. Він привітав присутніх за столом, шанобливо піднявши до обличчя стиснуті разом долоні.

Оцінивши поведінку гостей, капітан Петренко дійшов висновку, що йому потрібно придивитися до двох постояльців – головних дійових осіб зустрічі. На кого вирішив звернути увагу працівник міліції? З якої країни приїхав кожен із шестірки?

ПОМИЛКА ЗЛОДІЯ

- Ой, як боляче! – закричав злодій, перекинувши ємність з сірчаною кислотою на руку. – От тепліші, додумалися покласти кислоту поряд з грішми!

Чоловік підхопив неушкодженою рукою сумку і, стиснувши зуби від болю, поспішив з будинку.

«Не було б щастя, та нещастя допомогло! – зауважив злодій після того, як лікар зробив знеболюючий укол і забинтував йому руку.

- Гроші надійно заховані, а міліція, якщо і вийде на мене, то не зможе звирити відбитки моїх пальців із залишеними в будинку потерпілого. Мої кислота з'їла».

Яким же було його здивування, коли наступного ранку до нього додому прийшов капітан Петренко і звинуватив у вчиненні злочину.

- І ви можете довести, що я був там? - іронічно запитав підозрюваний.

- Звичайно. Ви ж, як і минулого разу, залишили відбитки своїх пальців! – відповів дільничний.

- Які відбитки? – підняв угору забинтовану руку злодій. – Де ви їх бачите?

Тут вже довелося дивуватися Петренку:

- Гавриков, я не вірю, що ви пройшли тюремні університети.

У чому прорахувався злодій?

ДІВЧИНА З ОБ'ЇЗНОЇ

Коли капітан Петренко під'їхав до повороту на селище Соколівське, там уже працювала слідчо–оперативна група. Мертва дівчина років двадцяти лежала на узбіччі дороги.

- Ну й робота у дорожніх повій! – сказав сержант Власюк. – Здавалося б, у 15 градусів морозу сидіти б удома в теплі, а їм доводиться виходити на трасу, ловити далекобійників.

- Вона що, без колготок? – запитав капітан у підлеглого.

Сержант відвернув полу дублянки, в яку була одягнена дівчина. Під нею на тілі був лише джемпер.

- Мабуть, – припустив сержант, - покійну збила машина. Гадаю, товаришу капітане, нам тут робити нічого. Це справа Державтоінспекції!

Закінчивши огляд місця пригоди, Петренко дорікнув підлеглому:

- Ну ти й швидкий на висновки! Тут наїздом і не пахне. Це, швидше за все, наша справа, а не даїшників. Хоча в одному я з тобою згодний: машину шукати треба!

Чому капітан Петренко вирішив, що дівчина не була жертвою ДТП?

ПОШТОВИЙ ЗЛОДІЙ

Протягом місяця з кореспонденції, яка відправлялася з Кизяківського поштамту в райони області, було скоєно три крадіжки. Невідомо як з мішків зникали цінні речі. Сама ж упаковка при цьому залишалася неушкодженою.

Капітан Петренко установив, що у всіх випадках водієм автомобіля, який розвозив пошту, був Олександр Сашков, і всі ці рейси здійснювалися до районного відділення зв'язку селища Соколівське. Четвертого серпня відправляв пошту оператор Петров, а приймав її в Соколівському Іванов. 20 серпня це робили відповідно Мігін і Яшкін, а 25-го – Волченков і Дроздов.

Капітан Петренко переговорив з кожним з підозрюваних і дійшов висновку, що до крадіжок причетний...

То хто ж виймав кореспонденцію з поштових мішків?

КУДИ ПОДІВСЯ «МЕРСЕДЕС»

В одному з французьких кінофільмів поліція безрезультатно намагається зловити банду грабіжників. Зловмисники діяли нахабно. Под'їжджали на своєму червоному “Мерседесі” до офісу банку, в масках зі зброєю в руках вривалися до приміщення. А через декілька хвилин з валізами повними грошей, штовхаючи попереду себе заручників, сідали до авто і втікали.

Після чергового грабежу поліція виявила машину в районі вулиці Гогена. Ближні квартали швидко оточили і жандарми одержали вказівку випускати всі машини, окрім червоного “Мерседеса”.

Поки марно розшукували цю марку автомобіля в гаражах і дворах кварталу, в цей час повз заслін жандармів проїхали жовте “Пежо”, зелене “Рено”, червоне “Феррарі”, білий “Мерседес”, синій “Фольксваген” і фіолетова “Волга”. Записавши їхні номери, поліцейські не знайшли за потрібне затримати водіїв і пасажирів для подальшого з'ясування їхньої причетності до злочинів. На жаль,

червоного “Мерседеса” так і не знайшли. Грабіжники знову вислизнули з-під самого носа поліції, яка в черговий раз допустила помилку. Яку?

ЗАРУЧНИК

Вийшовши з будинку, дільничний Петренко розкрив парасольку. Ранок, як і весь останній тиждень, був дощовим, зі звичним для листопадової погоди в Соколівському північним поривчастим вітром. До відділення міліції - трохи більше кілометра, і Петренко долав цей шлях, виставивши парасольку вперед назустріч краплям дощу.

- На вас чекає подружжя Огурцових. У них зник син! – доповів черговий по відділенню, вказавши очима у бік старенького дивана.

Запросивши Огурцових до себе в кабінет, капітан Петренко попросив їх розповісти про свою біду.

- Розумієте, Артем вчора не повернувся зі школи. Де він зараз, ми не знаємо! Сьогодні о п'ятій ранку він зателефонував і розповів про те, що з ним сталося. Після занять в школі він зайшов до свого друга Вадима Проніна. Той живе на вулиці Гагаріна в будинку, на першому поверсі якого розташований продуктовий магазин. Хлопці посиділи трішки за комп'ютером, а потім Артем пішов додому. Це було десь о пів на шосту вечора, вже якраз темніло. На вулиці до хлопчика підійшли двоє чоловіків, приставили йому до спини щось гостре, сказали, що це ніж, і наказали йти мовчки з ними. Зав'язали очі і повели. Йшли хвилин 15, Артем це встановив за годинником, коли розв'язали очі в підвалі. Парасольку він випустив з рук, коли на нього напали, і тому всю дорогу хлопчик йшов під дощем, який сів в обличчя. У підвалі будинку, куди його привели, з ним залишився ночувати один з бандитів. Бранця він прикував наручниками до батареї, а сам випив чвертку горілки і завалився спати. Артем дотягся до мобілки, яка лежала на столі перед сторожем, і подзвонив нам...

Вислухавши відвідувачів, Петренко замислився, вирішуючи, що робити далі.

- Як я зрозумів, - нарешті заговорив капітан, - за Артема вимагатимуть викуп. Зараз не уточнюватиму вашого фінансового

становища. Ви підете додому і чекатимете на дзвінок злочинців. Потім зателефонуєте мені. А я з колегами поки займуся пошуками підвалу, де утримують вашого хлопчика.

Згодом Огурцовим подзвонили, але це були не викрадачі, а капітан Петренко.

- Зараз ви поспілкуєтеся з сином. Він у безпеці!

Запитання. Що допомогло дільничному знайти підвал, в якому злочинці тримали Артема?

КІНЦІ У ВОДУ

- Що ж нам відомо? – капітан Петренко звернувся до свого підлеглого.

- Небагато. Потерпілий був фермером. Учора ввечері він поїхав від будинку на «Волзі». А з часом його труп був знайдений між Пантаєвкою і Голубієвичами. Напевне, його вбили з метою заволодіння машиною.

- Отже, знайдемо авто – вийдемо на слід злочинця! – констатував дільничний.

У цей час до кабінету зайшла з листом у руках інспектор Кравцова:

- Хлопчик, який на вулиці віддав інспектору ДАІ цього листа, просив передати його вам.

- Спасибі. Знову наш анонімний друг. Про що цього разу він нас повідомляє? – капітан обережно розірвав конверт і витягнув аркуш паперу з наклеєними літерами, судячи з усього, вирізаними з журналу.

- «ВЛГ ВПД В КСПСК МР», - прочитав Петренко незрозумілий набір літер.

- Цікаво, щоб це могло значити? – почухав потилицю сержант.

- Елементарно, Власюку! Невідомий друг підказує нам, де потрібно шукати машину. Викличте водолазів до мосту через річку Блакитну! – наказав дільничний.

Чому капітан вирішив, що шукати треба авто у річці?

ЛИСТ ДО ШВЕЙЦАРІЇ

У квартирі на Квітковій вулиці міста Берн переховувався директор банку «Коносамент» Микита Утюгов, підозрюваний у відмиванні крупної суми грошей. Місцева поліція знайшла там листа з Ковилограда. Невідомий автор повідомляв останні новини про розслідування кримінальної справи щодо зловживань дирекції банку і попереджав Утюгова, що потрібно робити. Отримавши ксерокопію цього листа, капітан Петренко запідозрив у авторстві п'ятох співробітників банку. Але всі вони категорично заперечували факт причетності до його написання.

- Та я, власне кажучи, і не знаю швейцарської мови! Єдина іноземна, яку я трішки знаю, це німецька. В анкетах пишу, що володію нею «із словником», - здивувався заступник керуючого банку Портнов. – До того ж, наші стосунки з Утюговим дружніми навряд чи можна назвати.

- А я у школі вивчав англійську, - пояснив працівник відділу кадрів Квасів.

- Дехто мої знання може вважати великими. Але це як подивитися, - сказав начальник охорони банку Птіцин. – Насправді я досконало володію трьома мовами: білоруською – народився у Вітебську, українською – живу у Ковилограді, і російською – навчався у Москві.

- І я знаю три мови, - відповіла на запитання слідчого заввідділом Шухман. – Окрім російської, володію рідною – я єврейка, і ще іспанською.

- Як начальник відділу кадрів можу сказати, що ніхто з наших співробітників у своїх анкетних даних не вказав, що він знає швейцарську мову, - офіційно заявив Шестеренков.

Вислухавши ці пояснення, капітан Петренко попросив залишитися... Кого?

ПРИВІТ З КУРОРТУ

У дворі багатопверхівки до капітана Петренка підійшла сусідка Людмила Павлівна.

- Семеновичу, порадь, що нам робити. Чоловік моєї сестри 15 листопада поїхав відпочивати до Трускавця. Про те, що він прибув

на місце, Олена отримала вістку. Ось листівка.

Дільничний взяв до рук листівку з панорамою санаторію та текстом на зворотній стороні. Штемпель вказував, що вона відправлена 16 листопада.

«Привіт, Оленко! Доїхав нормально. Влаштувався чудово. Умови відмінні. Цілую, твій Ігор. Трускавець, 17 листопада».

- Путівка в Ігоря до 29 числа, і він вже повинен був приїхати. Взагалі-то вони жили з Оленою як кіт з собакою, так що всього можна чекати. Я маю на увазі іншу жінку. Хоча, він ніколи не називав сестру Оленкою...

- Я вам раджу звернутися з цією листівкою у відділення міліції і написати заяву про зникнення родича. Навряд чи тут справа в іншій жінці...

Поясніть рішення дільничного.

ПРИГОДА У БУДИНКУ ЛІСНИКА

У п'ятницю ввечері до лісника приїхали з міста на автомобілі гості – професор Вальчук, адвокат Пальчук і журналіст Смальчук. Вранці вони збиралися йти на полювання. Але оскільки наступного дня був сильний снігопад, то мисливцям довелося сидіти в будинку за грою в преферанс.

Сніг перестав йти аж надвечір, тож день для полювання був втрачений. Повечерявши, Вальчук та Пальчук усілися з господарем та його дружиною перед телевизором, а Смальчук, попросивши у лісника лижі, попрямував полем до залізничної станції, яка була за п'ять кілометрів.

- Нічним потягом мені повинні привезти передачу, - сказав журналіст. – Можливо, я і заночую у привокзальному готелі.

Журналіст повернувся о шостій ранку. Відкрив йому лісник, і гість піднявся на другий поверх будинку у свою кімнату, щоб переодягнутися і підготуватися до очікуваного полювання. Та, проходячи повз кімнату Пальчука, він через прочинені двері побачив адвоката, який лежав на підлозі у калюжі крові...

...Дільничний Петренко йшов полем від станції до будиночка лісника. Сніг був глибоким, і лижі раз у раз утопали в ньому. «Ех, була б накатана дорога або лижня, я б здолав би цей шлях хвилин за тридцять, а так доведеться ковзати ще не менше години», -

бідкався капітан.

- Коли Смальчук пішов на залізничну станцію, - почав свою розповідь лісник, - ми ще трішки посиділи біля телевізора. За вечерею гості випили, тому їх хилило на сон. Я з дружиною пішов у нашу спальню на першому поверсі і до ранку, поки не постукав у двері журналіст, який повернувся зі станції, не виходив звідти. А Пальчук з Вальчуком пішли по своїх кімнатах на другому поверсі. Підозрілого шуму чи крику, окрім сильного хропіння, ми з дружиною не чули.

- Піднявшись до себе, я впав на диван, не роздягаючись. Вчора ми таки справді випили забагато! – сказав Вальчук. - Що сталося з Пальчуком, не знаю. Можливо, спіткнувся і впав, ударившись головою об щось? Адже він був не менше п'яний, ніж я!

- А ви коли повернулися із залізничної станції? – запитав дільничний у журналіста.

- Вранці. Коли мені відкрив лісник, якраз по радіо звучав Гімн.

- І нікого не зустрічали, коли йшли до будиночка?

- Нікого! – відповів Смальчук.

Потерпілий Пальчук, незважаючи на те, що втратив багато крові, залишився живим. Коли бульдозер розчистив дорогу до будиночка лісника, адвоката відвезли до лікарні.

- Лікар сказав, що рана не смертельна. Коли Пальчук прийде до тями, розповість, що ж з ним насправді трапилося цієї ночі. І ми дізнаємося, чи допоміг йому хтось впасти, чи він це зробив сам. Я б порадив вам добре подумати, і коли щось утаїли, розповісти зараз правду. Щиросерде зізнання, хочу вам нагадати, пом'якшує покарання!

Чому дільничний Петренко вирішив, що хтось йому сказав неправду?

АЛБІ

Черговий по райвідділу повідомив капітана Петренка, що хвилин п'ять назад був обстріляний столик на терасі ресторану «Пінгвін». Загинули відомий в місті рекетир Паламарчук та його охоронець Абрамов, а також отримали вогнепальне поранення дві

повії, що сиділи разом з ними за столиком. Людина в чорній масці, що дала чергу по терасі з автомата, втекла від ресторану на синьому «Рено». Невдовзі схожий автомобіль знайшли на автостоянці біля міського пляжу. Озброївшись біноклями, дільничний разом з сержантом Власюком стали уважно оглядати пляж у пошуках осіб, які раніше потрапляли в поле зору міліції. І справді, такі на пляжі були - не менш відомий в місті, ніж загиблий, рекетир Савчук та два його підручних.

Коли капітан Петренко підійшов до Савчука, що підставив під пекучі промені сонця свою білу спину, то зупинився так, щоб тінь впала на рекетира.

- Це хто там такий сміливий? - обурився Савчук, але побачивши дільничного, став привітнішим:

- Добрий день, товаришу капітане!

І тут же сказав на адресу двом довгоногим дівчатам в міні-бікіні такого ж чорного кольору, як і їхній загар:

- Дівчатка, погуляйте хвилин десять!

Піднявшись з піску, Савчук накинув сорочку, а потім перейшов до справи:

- Щось трапилося, товаришу капітане?

- Тільки-що убили вашого конкурента - Паламарчука. Є підстави вважати, що це зробили ваші люди!

- Та що ви, товаришу капітане! Щоправда, за всіх своїх людей я відповідати не можу, але я, і мої друзі – Брамчук та Гамчук, відпочиваємо на цьому пляжі з самого ранку. Не вірите, запитайте у дівчат, вони підтвердять це.

Почувши алібі Савчука, дільничний тільки посміхнувся:

- І ви думаєте я повірю вам? Дівчата скажуть те, що вам вигідно! Але у мене є інші докази того, що ви говорите неправду. Отже, швиденько вдягайтеся, і поїхали у відділення міліції.

Чому капітан Петренко не став перевіряти алібі Савчука?

АЗАРТНІ ІГРИ

Черговий по училищу міліції капітан Петренко зайшов увечері в гуртожиток до кімнати №302, де застав трьох курсантів за грою в карти.

- У що граємо, товариші курсанти? – поцікавився Петренко.

- У преферанс,- заїкаючись від хвилювання, відповів Сидоров. Капітан, помітивши збентеження курсантів, вирішив згладити ситуацію:

- Взагалі-то, азартні ігри в училищі заборонені. Але я вважаю, що працівникові міліції не завадить знати правила преферансу. У моїй практиці було багато історій, пов'язаних так або інакше з картярством. Ось одна з них. Якось ми отримали інформацію про те, що злочин-рецидивіст Перчаткін, який утік з тюрми, з'явився у нашому місті і мешкає у свого кореша Гвинта на Олексіївці. Проте, коли група затримання зайшла в квартиру Гвинта, Перчаткіна там не було. За круглим столом і табуретами, єдиними меблями, сиділи троє стрижених наголо чоловіків.

- Перчаткіна не бачив вже майже три роки, тобто з тих пір, як він востаннє «сів», - сказав господар квартири. - А ми ось з друзями граємо в преферанс.

- Я подивився на стіл, - продовжував Петренко. - Там були три купи карт, чистий аркуш паперу й олівець. Рука потягнулася до прикупу:

- Ого, два тузи! – здивувався я.

Працівники міліції вже обшукали всю квартиру, але так і не знайшли втікача. Вибачившись, ми пішли. Доповівши керівництву, отримали прочухана:

- По-перше, ви погано шукали, а по-друге, ви допустили помилку. Я впевнений, що Перчаткін був у квартирі під час обшуку. А гра в карти на трьох - лише імітація, - сказав генерал.

- Ви почули усе те, що і я вислухав від керівництва. Помітили нашу помилку, чи ні? – запитав у курсантів Петренко.

ПЕРЕДСМЕРТНА ЗАПИСКА

Знімальна група телеканалу “ТБ-2007” зупинилася біля будинку тележурналіста Новіцького. Він забувся вранці взяти на роботу потрібну відеокасету. Але минуло десять хвилин, а Новіцький не виходив. Відеооператор захвилювався, оскільки могли не встигнути на місце зйомок, і вирішив поквипити колегу. Коли він відкрив входні двері квартири Новіцького, то побачив журналіста в петлі, прив'язаній до люстри в центрі кімнати.

- Напевне, це суїцид! – сказав після закінчення огляду

будинку сержант Власюк.

- З чого це ти взяв? – здивувався капітан Петренко.

- Новицький же залишив передсмертну записку!

- Ти хочеш сказати, журналіст набрав текст, який зараз висвічений на екрані монітора? А у тебе є підстави вважати, що текст набрав саме Новицький? – запитав дільничний у колеги.

- Але це ж не аркуш паперу, щоб можна було по почерку визначити, хто писав текст? – розгубився сержант.

- Треба бути уважнішим і знатимеш істину?

Що мав на увазі капітан Петренко?

ВРЯТОВАНА СУСАННА

Ця історія трапилася ще задовго до Різдва Христового у Вавилоні. Літнього спекотного дня дружина купця Іоакіма красуня Сусанна вирішила покупатись у басейні. У цей час повз сад купця проходили два старійшини. Їх зацікавило дійство за огорожею, і вони зупинилися, щоб поспостерігати за принадами Сусанни. Але, як відомо, апетит приходить під час їжі. Тож невдовзі їм закортіло близькості з красунею.

Сусанна відмовила зухвальцям, вигнавши їх із саду. Йдучи, старійшини пригрозили їй, а наступного дня виконали свою обіцянку - розпустили по місту плітку, що начебто бачили, як Сусанна „була” у саду з якимось юнаком.

Жителі міста повірили старійшинам. Нещасна жінка постала перед судом. Її звинуватили у зраді чоловікові і засудили до страти. Довести, що жінка невинна, взявся юнак на ім'я Данило. Він сказав, що готовий викрити у брехні старійшин. Одного з них вивели із зали, а іншого юнак запитав:

- Під яким деревом Сусанна “була”, як ви кажете, з “тим” юнаком?

- Під зеленим дубом, - відповів старійшина.

Після цього його вивели із зали, а перед судом свідчив інший наклепник. І йому Данило поставив одне запитання, після відповіді на яке юрба почала кричати, вимагаючи покарати брехунів.

Суддя розпорядився:

- Звільніть Сусанну, вона не винна. Схопіть брехунів!

Так що ж запитав юнак у другого старійшини?

ЛДІЙСЬКИЙ СТАТЕР

Двоє чоловіків проникли в будинок через вікно другого поверху. У кабінеті власника вілли злодії знайшли сейф.

- Система знайома, - сказав Довгий Коротуну і взявся за роботу.

Коротун вирішив пройтися по будинку у пошуках готівки чи коштовностей. Але нічого цікаво не знайшов, якщо не зважати на упаковку сиру та пляшку пива. Довгий ще «працював».

- Не залишай слідів! - сказав він Коротуну. – Сподіваюся, ти не додумався зняти рукавички?!

Коротун відкрив пиво, зробив ковток і відповів:

- У рукавицях я!

Потім зробив ще один ковток і відкусив своїми дрібними і рідкими зубами шматок солгуни, та зразу ж скривився і виплюнув сир на підлогу:

- Фу, яка гидота! Як можна їсти такий черствий сир?

У цей час клацнув останній замок на сейфі, відкрилися дверцята. На середній полиці лежав чорний футляр. Усередині на оксамитовій подушечці була невелика мідна монета.

- Вона! – багатозначно сказав Коротун. – Статор, чи статер!

Закривши сейф, злодії стали спускатися по мотузці вниз. При цьому Коротун ненавмисно зачепив ногою скло вікна на першому поверсі, внаслідок чого спрацювала сигналізація. Відбігши метрів на двісті від будинку, злодії зупинилися у кущах парку.

Непомітно для напарника Довгий поклав футляр у дупло дерева.

- Уперед! До загорожі!

Та залишити межі вілли злодіям не вдалося. Охоронці спіймали їх і привели до будинку, чекаючи приїзду власника і міліції.

- Де ти подів футляр? – тихенько запитав Коротун товариша.

- Я ніколи, на відміну від тебе, не залишаю доказів.

- Хіба я залишив? Я ж не знімав рукавички! – образився Коротун.

Як виявилось, Довгий мав рацію. Міліція знайшла докази перебування затриманих у будинку. А ви їх помітили?

ПІСЛЯ ДОЩУ

- У середу дощ пішов рівно о 12-й годині дня, - згадує дільничний Петренко. - Час я запам'ятав, тому що за сигналом радіо наводив стінний годинник. На землі через п'ять хвилин стояла вода по кісточки. І відразу, як тільки дощ закінчився, ми з сержантом Власюком зібралися йти обідати до єдиної у селищі їдальні. Уже на вулиці нас наздогнав сержант Ромасюк, і сказав, що телефонували з бази харчоторгу, щоб ми зайшли до них.

- Вибачте, що турбую вас в обідню пору, але я сам хвилин 15 назад, якраз перед дощем, приїхав з міста, куди мене викликали у бухгалтерію тресту, - почав пояснювати суть справи завідувач базою. – Так ось, заходжу я у свій кабінет, дивлюсь, а вікно, он те, що виходить на пустир, розбите. Я до столу – зникла документація з бухгалтерськими записами. Ми с охоронником, дідом Власом, обійшли склад і під розбитим вікном побачили сліди на землі, очевидно, від ніжок драбини, по якій забралися до мого кабінету.

- Можна і ми подивимися на ці сліди? – запитав Петренко.

- Звичайно ж, ходімо!

Дільничний з помічником вийшли за ворота бази та обійшли її з іншого боку.

- Ось, погляньте, - вказав Павло Петрович на два чіткі сліди у мокрій від дощу землі.

- А драбину злодій забрав із собою? – поцікавився капітан Петренко і, не очікуючи на відповідь, пішов вздовж стіни.

Драбину знайшли у кропиві за рогом будівлі. З одного боку її ніжки справді були сантиметрів на двадцять у болоті.

- Ви, напевне, чекаєте на ревізію? – звернувся Петренко до завбазою.

- А як ви здогадалися? – здивувався Павло Петрович.

- А інакше для чого вам інсценувати цю крадіжку документації! – підбив підсумок огляду місця пригоди дільничний. - Я думаю, ви самі знайдете зниклі папери. А ми з Власюком підемо обідати.

Чому дільничний Петренко не повірив розповіді директора бази?

ПРЕТЕНДЕНТИ НА БАРСЕТКУ

- Віддай барсетку, негіднику! – кричав молодий чоловік, вивірюючи з рук короткостриженого хлопця сумку.

- Ти чого! Очманів, чи що! – дивувався опонент, тягнучи барсетку до себе. – Це ж моя сумка!

Сутичка у супермаркеті інтелігента з рудою шевелюрою і спортсмена привернула увагу працівників міліції.

- У чому справа? – звернувся до них сержант Власюк.

- Поки я ходив до магазину, він вкрав з моєї машини сумку! – сказав інтелігент.

- Це моя барсетка! – заперечив спортсмен.

Сержант стояв, не знаючи, що йому зробити, поки на допомогу не прийшов більш досвідчений товариш:

- А що було у вашій барсетці? – запитав дільничний Петренко, звертаючись до чоловіка, який заявив, що він потерпілий. Той, хвилюючись, почав перераховувати вміст сумки:

- Пачка цигарок, запальничка, 100 доларів, близько 200 гривень ... Ну що там ще? Жетончики на метро. Пара візиток партнерів по бізнесу... Не пам'ятаю, що там ще...

Міліціонери відкрили барсетку і вийняли з неї пачку цигарок, дві 50-доларові банкноти, гребінець, авторучку, запальничку, три банкноти по 50 гривень і три десятки, проспект виставки оргтехніки, кілька візиток.

- Заберіть свою сумку, - віддав барсетку сержант...

Кому?

ХТО ДЕ ЖИВЕ?

У вчиненні злочину підозрювали дев'ятьох мешканців 55-квартирного будинку №28 по вулиці Генерала Жадова. Жили вони у різних квартирах. Також було відомо, що злочинець з квартири з невеликим порядковим номером. Капітан Петренко спробував встановити, хто з якої квартири. І ось що він дізнався:

Андрієнко: номер моєї квартири на 23 більший, ніж у Борисенка.

Борисенко: номер моєї квартири на 16 менший, ніж у Вікторова.

Вікторів: номер моєї квартири на 19 менший, ніж у Григоряна.

Григорян: номер моєї квартири на 12 більший, ніж у Дмитрука.

Дмитрук: номер моєї квартири на 30 більший, ніж у Залиткіна.

Залиткін: номер моєї квартири на 17 менший, ніж у Іваненка.

Іваненко: номер моєї квартири на 37 менший, ніж у Константинеску.

Константинеску: номер моєї квартири на 12 більший, ніж у Леонова.

Леонов: номер моєї квартири на 10 більший, ніж у Андрієнка.

Капітан Петренко встановив, що дані, які надав один з підозрюваних, недостовірні. Спробуйте назвати номери квартир, у яких проживали підозрювані.

ЗАДАЧА НАРКОКУР'ЄРА

До міста поїздом повинен був прибути наркокур'єр, щоб забрати з камери схову на залізничному вокзалі дипломат з героїном. Оскільки він страждав забудьковатістю, то записав на пачці з-під цигарок номери потягу і загального вагону, в якому повинен був відправитися в Ковилоград, а також номер камери схову на вокзалі.

Оперативники знали прикмети наркокур'єра. Зранку на вокзалі працювало кілька десятків оперативників, чекаючи на приїзд гостя. Та сталося те, чого ніхто не міг передбачити. Наркокур'єр у дорозі прийняв велику дозу наркотиків і помер. У його кишені оперативники знайшли вищезгадану пачку із арифметичним прикладом. Щоправда, кілька цифр було погано видно. Ось завдання, отримане після проставлення наркокур'єром математичних знаків між номерами потягу, вагону і камери схову, переписане капітаном Петренком:

$$*8 \times * = 8**$$

- От так задачка! – зауважив один із молодих оперативників.

- Нічого складного. Це елементарно! – відповів Петренко.

І капітан швидко поставив замість зірочок цифри. Спробуйте це і ви, шановні читачі.

Є ЗЛОЧИН – ШУКАЙТЕ СЛІДИ

У Франції кажуть, що злочин тільки починається у рукавичках, а закінчується у руках ката. Підтвердженням цієї думки може стати історія, яка трапилась у французькому містечку.

Злочинець проник уночі до замку графа Бабека, щоб викрасти діамантову підвіску. Досвідчений злодій-рецидивіст був у рукавичках. І вони його врятували від великого порізу руки, коли бандит зачепив нею бите скло у вікні. Покинувши територію замку, крадій викинув рукавички у кущі.

Та яким було здивування зловмисника, коли наступного дня до нього прийшла поліція з рукавичками і звинуватила його у крадіжці. Чому?

ХТО СТІЛЯВ

- У міліцію зателефонували з фірми «Пальміра» і повідомили про вбивство директора, - розповідав курсантам училища міліції капітан Петренко. – Директор фірми Панков сидів у кріслі у своєму робочому кабінеті з вогнепальним пораненням у серце. Експерт-криміналіст оглянув місце входу кулі на сорочці убитого і доповів мені: «Стріляли з пістолета. Кіптява відкладена суцільним колом, характер її зовнішнього краю рівний, відсутній вільний проміжок між площею, покритою кіптявою, і краями вхідного отвору, діаметр відкладення кіптяви до 8 см, є залишки зерен пороху».

У цей час оперативники затримали на даху будинку на протилежному боці вулиці чоловіка. Він був у спортивному костюмі та спортивній шапочці, яка, якщо її розпустити, перетворювалася на маску з отворами для очей. Затриманий не міг чітко пояснити, що він робив на даху.

-Зброї при ньому не було, - сказав оперативник. – Зараз ми її шукаємо.

- Я думаю, не варто шукати – не знайдете. Це не він стріляв, - зробив висновок Петренко.

Як згодом встановили, затриманий дійсно не стріляв у Панкова. Це зробив один із співробітників фірми.

Чому капітан Петренко вирішив, що затриманий не стріляв у потерпілого?

ПАВЛО ЧИ ПЕТРО

У своєму офісі був убитий нотаріус Бричкін. Убивця забрав деякі папери потерпілого, серед яких був заповіт пенсіонерки Синичкіної. Заповіт був складений на користь трьох онук покійної – Павла, Петра та Христини, яку бабуся наділила найбільшою часткою спадщини. Отож брати відразу потрапили у коло підозрюваних.

Версія про причетність Синичкіних до злочину стала підтверджуватися після того, як будівельники, які працювали неподалік офіса нотаріуса, заявили, що бачили, як з приміщення виходили брати Синичкіни, щоправда, поодинці. Робітники не запам'ятали хто вийшов першим.

От якими були свідчення будівельників.

- Я впевнений, що Петро не винний у смерті нотаріуса! – категорично заявив Сидоров.

Інший будівельник дотримувався протилежної думки:

- Ні, Павло не винний!

Іванов був упевнений, що з двох показів його товаришів щонайменше один правдивий.

- Те, що сказав вам Іванов – брехня! – сказав четвертий робітник.

Але капітан Петренко знайшов істину. Виявилося, що четвертий свідок був правий.

Хто ж скоїв злочин?

НЕВДАЛЕ ПОЛЮВАННЯ

Після сніданку на фермі гості пішли на полювання. Невдовзі Рендла Сміта, який роз'їжджав серед кущів на своєму авто, зупинив власник ферми і сказав, що його просять до телефону на ранчо. Сміт висадив свою дружину з рушницею біля старого дерева і поїхав.

Дзвінок був дивним – на іншому кінці дроту мовчали. Сміт поклав трубку і поїхав назад у поле. Дружину він знайшов на тому ж місці, що й залишив. Юдіт лежала на спині із закривавленим обличчям.

- Стріляли з рушниці потерпілої, - сказав експерт-криміналіст.

- Напевно, вона спіткнулася, зачепила курок і куля влучила в обличчя, - висловив своє припущення сержант Карант.

- Ненавмисно неможливо зробити такий постріл! Я проводив експеримент! – заперечив експерт-криміналіст.

- Тоді, може, це суїцид? – сказав чоловік загиблої. – Юдіт останнім часом перебувала у стані депресії.

- Є одна деталь, яка вказує на те, що це не було самогубством, - не погодився сержант.

Чому він так вирішив?

СЛІДСТВО ВЕДУТЬ КЛІМАТОЛОГИ

Улітку 1981 року в канадській провінції Онтаріо почали спалахувати одна за одною лісові пожежі. Було знищено тисячі гектарів лісу. Поліція дійшла висновку, що це підпали.

За розслідування причин пожеж узялися вчені нової на той час спеціальності – судові кліматологи. Вони зібрали відомості про погоду в дні виникнення пожеж, нанесли на карту зони, звідки розповсюджувався вогонь. Виявилося, що погода була чудовою, а місця загорання завжди знаходилися біля автодоріг, звідки відкривався чудовий краєвид.

Висновок експертів: у гарну погоду авто туристи зупинялися на декілька хвилин, щоб помилуватися на лісовий пейзаж, зробити фотознімки, а трава в цей час...

Закінчіть висновок експертів про причину загоряння, а також спробуйте передбачити заходи попередження подібних загорянь, які зробили канадці.

ДЕТЕКТИВ У ЛАБОРАТОРІЇ

Наступна історія примітна, перш за все, тим, що область науки, що не має, здавалося б, ніякого відношення до криміналістики, допомогла викрити злочинців.

У січні 1982 року новозеландська поліція конфіскувала в аеропорту Окленда 12 валіз марихуани. Затримали декілька чоловік, в їхніх автомобілях та будинках поліція також виявила марихуану. Де було вирощено коноплі – у Новій Зеландії чи вони

імпортовані, - залишалося таємницею. Хіміки піддали конфісковану марихуану хроматографічному аналізу, порівнюючи її з місцевими зразками та з пробами, отриманими з горезвісного «Золотого трикутника» - центру виробництва наркотиків у Південно-Східній Азії. Бузуспішно: співвідношення розчинних органічних речовин у зразках досліджуваної марихуани варіювало, тож запитання залишалося відкритим.

Тоді криміналісти висунули нову версію, запросивши до продовження досліджень своїх колег, щоб ті проглянули проби марихуани під мікроскопом. Результат був вражаючий – марихуана вирощена в Азії. Більше того, учені вказали на район, розташований за 200 км на північний захід від Бангкока, відомий під назвою Тенассеріма. Не обмежившись цією інформацією, учені додали: «Район, в якому був зібраний наркотик, поряд річкою або озером». Після того, як були отримані ці дані, один з підозрюваних визнав свою провину – такі переконливі були докази.

Запитання. Учених якої спеціальності запросили кримінологи до встановлення місця вирощування марихуани?

ВБИВСТВО НА ОЗЕРІ

Увечері до рибальського будиночка на північному узбережжі озера підїхали три легковіки. З них вийшли сімейні пари — Фоміни, Коропови та Градови, співвласники фірми «Тихий вир». Повечерявши, Андрій Фомін з Артемом Короповим, піднявши вітрило на невеликому човні, попрямували на риболовлю до протилежного, південного, узбережжя. Попутний вітер за півгодини пригнав судно на місце.

Альбіна Фоміна, Жанна Коропова та подружжя Градових розташувалися на веранді за чаєм. Але незабаром їм довелося сховатися у будиночок. Північний вітер нагнав темні хмари, і розпочалася сильна буря, яка не стихала усю ніч.

Прокинувшись вранці першими, Жанна з Альбіною стали виглядати човен.

— Поки вітер не зміниться на південний, рибалки не зможуть повернутися, — поспівчувала чоловікам Жанна. Жінка вирішила розбудити Градових. Але ті не відповідали. Тоді вона відчинила двері їхньої кімнати - і побачила страшну картину...

Слідчо-оперативна група Ковилоградського райвідділу міліції прибула з міста до будиночка на березі озера за годину після телефонного дзвінка. Рибалки ще не повернулися. Оглянувши потерпілих, судмедексперт зробив попередній висновок: Градових задушили приблизно чотири-п'ять годин тому.

— Чоловіки всю ніч провели на озері, і коли почалася гроза, можливо, і хотіли б повернутися у будиночок, але не могли — вітер був північним і дув, не міняючи напрямку, на озеро. А ми з Жанною спали в одній кімнаті і до ранку не виходили з неї, — сказала капітанові Петренку Альбіна.

— І ви не чули підозрілого шуму у кімнаті Градових? — запитав у жінок дільничний.

— Та ні, нічого не чули!

— То треба поговорити з рибалками. Невже їм нічого сказати?

Що запідозрив капітан Петренко?

ЛІСОВА ПОЖЕЖА

Коли у Крилатське лісництво прибула з райцентру пожежна команда, вогонь було локалізовано.

— Це я вам телефонував, — сказав сивий чоловік. — Я їхав велосипедом повз озеро, коли вогонь перекинувся з трави на дерева. Попереду мене рухався мотоцикліст. Здалеку я його не впізнав, але мені здалося, що це був егер Степанов. Він розпалив вогонь, відійшов кілька метрів і знову підпалив траву. Що було потім, не знаю, оскільки я поїхав до села за допомогою.

Пожінспектор уважно вислухав свідка й обійшов по периметру вигорілу ділянку лісу. Сержант Власюк не відходив від нього ні на крок.

— Будемо шукати Степанова? Адже це він влаштував пожежу? — звернувся до пожінспектора сержант.

— Думаю, не варто. Не знаю, хто першим підпалив ліс з боку озера, але ось в тому, що це зробив не Степанов, а хтось інший, — я впевнений. Ніякого криміналу в діях егеря я не бачу. Швидше за все, йому треба подякувати.

Чому пожінспектор вирішив, що Степанов не винний?

ЛИСТ З ТРЬОМА ХРЕСТАМИ

Так називається одна з розповідей про Ната Пінкертон. Знаменитому сищикові довелося розслідувати таємниче вбивство на Ост-стріт. Жертва лиходійства — молода людина двадцяти років. З першого погляду можна припустити, що це самогубство. Труп лежав в одній білизні. У правій руці — револьвер, ліва звисала з дивану. Куля пройшла через скроню навиліт.

Сищик уважно оглянув труп і запитав:

— А чому ви вважаєте, що це самогубство?

— Це встановив поліцейський лікар! — відповів інспектор Мак-Коннелл.

— І цілком невірно, — додав Пінкертон. — Якщо припустити самогубство, то не можна не здивуватися, як самовбивця вправно прицілювався. Куля пройшла через голову і, вилетівши, вдарилася у стіну.

— Поліцейський лікар, — сказав Мак-Коннелл, — вважає положення руки покійного, в якій револьвер, неприродним. Тоді мені прийшла ідея дістати із стіни кулю. Це було неважко зробити, оскільки вона увійшла неглибоко. І ось тут-то ми і встановили, що куля...

— Це досить переконливо!

Але ж є ще один доказ: у цьому револьвері...

Спробуйте, шановні читачі, закінчити останні дві фрази.

ІНЦИДЕНТ НА ШИРОКІЙ ДОРОЗІ

На перехресті автодороги Бугогардівка-Ковилоград з дорогою, яка сполучає села Нерубайку та Підвисоке, розташовані по обидва боки автотраси, стояв чоловік у кошуку і лисячій шапці.

— Мене пограбували! — заявив він капітану Петренку. — Минулого місяця до нас у село приїжджали заготівельники з Ковилоградського м'ясокомбінату і купили в односельців десять голів худоби. Здав свого бичка і я. Заплатити обіцяли пізніше. І ось, коли настав час, односельчани вручили мені довіреності і відправили за грішми. Отримав я близько восьми тисяч гривень, які поклав у портфель. Зверху помістив подарунки для дружини та

дітей. Сюди, до перехрестя, я добрався на міжміському автобусі. Невдовзі на трасі з'явився автофургон. Доїхавши до перехрестя, він повернув у бік мого села. Я підняв руку. Машина зупинилася, з неї вийшли двоє чоловіків у масках, приставили до живота обріз, вирвали з рук портфель, а мене штовхнули у замет. Поки я піднімався, крадії зникли. Тим часом як дільничний розпитував у потерпілого про прикмети нападників і марку їхнього автомобіля, сержант Власюк вийшов з міліцейських «Жигулів» і зробив декілька кроків з розчищеної автотраси, по якій вільно рухалися машини, на дорогу у бік Підвисокого. Нога майже по коліно потонула у снігу. Професійний інтерес змусив Власюка оглянути сліди у снігу. На дні виднілися зрушення у вигляді зубців, пологі краї яких були звернені до сержанта. Віялоподібні відкладення, розташовані уздовж слідів коліс, утворили з ними гострі кути, направлені теж від села.

— Товаришу капітан, сніг глибокий і нашій «шістці» не проїхати, — звернувся він до Петренка.

— Хочеш — не хочеш, а їхати треба. Злочинці ж проїхали на своїй машині! — заперечив дільничний.

По-перше, у них авто потужніше, а по-друге, я так думаю, нам усе-таки немає сенсу їхати до Підвисокого, — сержант нахилився до капітана і щось сказав йому на вухо. Петренко повернувся до потерпілого і попросив його розповісти правду.

Що сказав Власюк дільничному?

ГОЛОВНИЙ ДОКАЗ – СОКИРА

У 80-ті роки минулого століття у вологодських лісах вбили егеря. Злочинець закопав труп і замаскував його гіллям. Прямих доказів у слідчого не було, але він вирішив знайти за зрізами дерев сокиру, якою орудував вбивця.

Експерт-криміналіст оглянув з десяток сокир, які вилучили у підозрюваних. Але це нічого не дало. Пройшло стільки часу, на лезі могли з'явитися нові зазубрини, стесатися старі. Тоді слідчий запропонував експерту пошукати докази у домоволодінні одного з підозрюваних. І їх знайшли.

Що запропонував шукати слідчий, та які докази працівники міліції знайшли у дворі вбивці?

ФУГА З ПРЕЛЮДІЄЮ

Павлу Павловичу набридли ретитиції сусідки, учениці музичного училища. Йому щодня доводилося зранку до ночі безплатно слухати fugи Баха, прелюдії Шопена та рапсодії Ліста. У Павла Павловича був ідеальний музичний слух, тож він помічав ледь не усі огріхи Людочки. Але, як інтелігентна вихована людина, пенсіонер жодного разу не зробив зауваження і не поскаржився на сусідку. Та цього дня нарешті не стерпів, і подзвонив до міліції, коли у сусідній квартирі опівдні забриньчало піаніно. Люда чомусь рано прийшла з музучилища і відразу сіла за інструмент. Біла сусідка по клавішах невпевнено, начебто вчила нову мелодію. Це не сподобалося Павлу Павловичу, який взяв та й зателефонував на «02». Чому, як ви гадаєте?

ОТРУЇВСЯ ЧИ ОТРУЇЛИ?

Коли капітан Петренко приїхав до будинку на вулиці Жовтневій, слідчо-оперативна група вже там працювала.

— Учора дідусь прийшов додому з роботи, як завжди, о пів на сьому вечора. Повечеряв разом з нами і пішов до себе нагору, сказавши, щоб ми його не турбували, оскільки буде дописувати наступний розділ свого роману, — розповідала онука покійного Маргарита. — А сьогодні вранці ми прокинулись о сьомій годині й побачили, що в дідуса горить світло. Оскільки він так рано не встає, ми занепокоїлися й зайшли до його кімнати. Дідусь був мертвий...

За словами судмедексперта, смерть 66-річного письменника Івана Никомидюка настала близько десятої години вечора внаслідок отруєння. На столі біля покійного стояв бокал, на дні якого виднілася червона рідина.

Капітан Петренко почав оглядати кімнату, але нічого підозрілого не знайшов. Потім підійшов до комп'ютера, на моніторі якого світився останній набраний письменником текст. Капітан почав його уважно читати. І лише коли задзвонив будильник, він відірвався від монітора.

— Нам тут нічого робити, це — самогубство, — сказав сержант Власюк.

— Я б не поспішав робити такі категоричні висновки, — відповів капітан. — Навпаки — схиляюсь до думки, що покійному підсипали отруту у вино. Чому Петренко вирішив, що письменник Никомидюк не покінчив життя самогубством?

НОМЕР З ДВОМА НУЛЯМИ

У приміському селищі Соколівське убили депутата Куликова. Сусід покійного бачив як опівдні, приблизно у годину вбивства, від воріт садиби Куликова від'їхав автомобіль.

- Це було зелене «Пежо-405». Номер автомобіля я не пам'ятаю. Але у пам'яті відклався той факт, що серед п'яти цифр номера - два нулі, - сказав сусід.

Перевіривши по базі даних автомобілі цієї моделі, працівники Державтоінспекції знайшли серед них два «Пежо-405», у номері яких було по два нулі.

- Опівдні я був в офісі своєї фірми, - пояснив капітану Петренку власник одного з «Пежо», директор фірми «Мамонт-23» Артем Безусов. — Хто це може підтвердити? Моя секретарка Люся!

- А я був у цей час на своїй дачі у Великій Северинці. Як розумієте, це в діаметрально протилежній стороні від Соколівського, і далеко — десь близько 65 кілометрів, - сказав інший підозрюваний, підприємець Віктор Сирокун.

- І у вас є алібі, що ви опівдні були у Великій Северинці? — запитав у Сирокуна капітан.

- Алібі?! — не зрозумів, або подав вигляд, що не зрозумів, підозрюваний.

- Чи бачив вас хто-небудь? — уточнив дільничний.

Сирокун на якусь мить задумався, а потім відповів:

- Коли я був на дачі, може хтось і бачив мене, але я нікого не бачив. Ах так, у мене пальне було на «нулі», і я заїжджав на заправку біля села Придорожного, де залив у бак 20 літрів солярки. Вислухавши підозрюваних, капітан Петренко сказав їм:

- Прошу вас, панове, зачекати з півгодини у сусідньому кабінеті, поки ми перевіримо ваші свідчення.

Коли це було зроблено, Петренко відпустив одного із чоловіків, а іншому запропонував розповісти правду.

Запитання: кого залишив у кабінеті капітан і чому?

ВБИВСТВО У ХОЛОДИЛЬНИКУ

У детективному англійському телесеріалі є такий епізод. Інспектор поліції разом зі своїм помічником прийшли у невеликий ресторанчик. Його господар був одним з підозрюваних у справі про подвійне вбивство. Ресторан відкривався об 11-й годині ранку і тому, підійшовши до входних дверей закладу, сержант підніс руку, щоб постукати. Але інспектор його зупинив, мовчки вказавши на прочинені двері. Увійшовши до зали, і не побачивши там господаря, поліцейські покликали його. Відповіді не послідувало. Передчуваючи недобре, інспектор з сержантом зайшли на кухню. Там теж нікого не було. Помітивши на столі нарізані овочі, інспектор сказав:

- Він десь тут!

- І не один, - уточнив сержант, вказавши на попільничку з декількома недопалками.

І тут погляд досвідченого інспектора зупинився на ручці холодильної камери. Вона була відкручена і хтось вставив в неї шуруп. Інспектор натиснув ручку і двері прочинилися. У холодильній камері було темно і тому сержанту довелося шукати на стінці біля дверей вимикач, щоб ввімкнути світло. На підлозі у кутку камери сидів, скрючившись, господар ресторанчика. Він був мертвий.

Оглянувши холодильник, інспектор знайшов мобільний телефон. Потім, провівши експеримент, поліцейські переконалися, що з середини не можна відкрити двері. Версія правоохоронців була такою. Коли господар зайшов у холодильник, наприклад, за м'ясом, злочинець закрив за ним двері. Вставлений у відкручену ручку шуруп не дозволив господарю відкрити двері з середини холодильника, і він замерз там.

- Очевидно, що людина, яка закрила за потерпілим двері у цей світ, - продовжив версію сержант, - була знайомою господаря.

- Не обов'язково! Якби потерпілий знав цю людину, то, зрозумівши своє становище, він би..., - заперечив інспектор.

Запитання: Чому поліцейські вирішили, що на кухні був ще хтось, окрім господаря, і потерпілий його не знав.

ЗАВІРЮХА

- Мої співчуття вам, пане Кучеренко, - звернувся дільничний інспектор міліції Петренко до людини із забинтованою головою. – Ваш будинок згорів до тла. Він хоч був застрахований?

- Так, у минулому місяці я застрахував його на 100 тисяч гривень! – вимовив потерпілий.

- Хто ж це вас так? У вас є вороги?

- Вороги?! Та які вороги! – прохрипів Кучеренко. – Я нікому нічого винен, і у мене ніхто не позичав. Які ще можуть бути вороги? Урожай торік був поганим... Ферма – збиткова... Про це усі знали в окрузі. Як і про те, що у мене немає грошей.

- Так що ж все-таки трапилося? – продовжував розпитувати капітан.

- Дружина поїхала на Різдвяні свята до родичів у Тернопіль. Я зібрався виїжджати вранці. Увечері сидів біля телевізора, коли почув шум в іншій кімнаті. Тільки піднявся з крісла, як отримав удар по голові. Прийшов до тями – горить будинок. Я швидко зодягнувся і пішов через поле, борсаючись по коліна у снігу, до траси. Якраз напроти мого будинку, за три кілометри, бензозаправка, де мене і знайшли.

- І нікого не бачили підозрілого?

- Надворі була така завірюха, що за крок нічого не видно. Кого уже там побачити! – здивувався потерпілий.

- Цікаво! Цікаво! – повторив дільничний.

- І що ж тут цікавого? – образився Кучеренко.

- Мені цікаво, чим ви ударили себе по голові, імітуючи напад. Адже це ж ви підпалили свій будинок, чи не так?!

Чому дільничний вирішив, що Кучеренко зімітував напад на себе?

ПІДОЗРЮЄТЬСЯ ПЛЯЖНА КОМАНДА

Вранці на березі моря знайшли труп дівчини, яка відпочивала у пансіонаті «Дельфін». Судмедексперт, оглянувши тіло, дійшов висновку, що дівчину спочатку згвалтували, а потім кинули у воду.

Невдовзі дільничний Петренко знайшов свідка, який бачив напередодні увечері покійну, яка гуляла берегом моря разом з

одним із рятівників з пляжної команди. Свідок впізнав його за широким фосфорною смугою на шортах.

Команду рятівників зібрали у відділенні міліції. Її керівник, Фелікс, чоловік середньої статури, з голубими очима. Відмінною його прикметою був напис на кисті лівої руки «Дембель-82» та на вказівному пальці правої руки виколоте ім'я «Анна».

Біля Фелікса сиділи студенти Антон та Дмитро, які підробляли під час літніх канікул рятівниками, обидва зростом під два метри. Коли вони заходили, дільничний Петренко помітив, що в Антона уся спина списана математичними формулами доведення якоїсь теореми, а у Дмитра на одному плечі була емблема хокейної команди «Монреаль Канадієнс», а на другому - емблема футбольного клубу «Мілан».

Ще двох рятівників звали Андрій та Денис. В Андрія на грудях було виколоте велике серце, пронизане стрілою Купідона, а поряд - кілька жіночих імен. У Дениса татуювання іншого характеру – на лівому плечі церковні куполи, а нижче слово «КОТ», а на пальці правої руки малюнок таргана.

Поки дільничний розглядав підозрюваних, до кабінету зайшов експерт-криміналіст Климов. Але, перш, ніж подивитися на результат дактилоскопії, дільничний Петренко щось написав на папірці і показав експерту. Той здивувався:

-А як ви дізналися?!

Кого запідозрив капітан Петренко у скоєнні злочину?

ЧЕРГОВА СПРАВА ВЕЛИКОГО СИЩИКА

Анекдоти про Шерлока Холмса останнім часом не менш популярні, ніж міні-гуморески про „нових українців”. І майже усі вони завершуються черговим здивуванням Ватсона з приводу здібностей свого товариша. Ось одна з таких історій.

До Шерлока Холмса прийшов відвідувач у потертому костюмі, зім'ятому циліндрі та сорочці з засмальцьованими лацканами, і став просити про допомогу, але Холмс йому відмовив. Коли відвідувач пішов, Ватсон накинувся на знаменитого сищика з докорами:

- Ви ж ніколи не відмовляли у допомозі бідним?

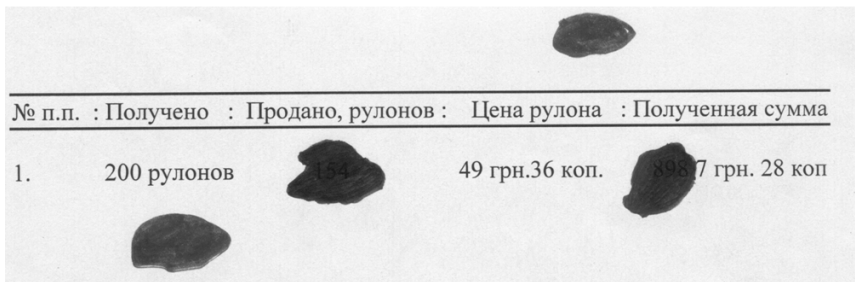
- Так, не відмовляв, Ватсоне. Але цей джентльмен не бідняк! У нього в гаманці 123 фунти 15 шилінгів та ще 47 пенсів...

- Звідки ви це знаєте? – запитав вражений Ватсон.
І Холмс відповів доктору.
Як ви вважаєте, що він сказав?

ЗАПИС У СКЛАДСЬКІЙ КНИЗІ

Під час пожежі на речовому складі у числі іншого згоріла тканина. Кладовщиця Осипова заявила капітанові Петренку, що отримала напередодні 200 рулонів імпортової шерстяної тканини вартістю 49 гривень 36 копійок за рулон. Встигла продати тільки три рулони, а інші 197 згоріли у вогні.

У книзі обліку (мал. 6) капітан знайшов запис, що цікавив його. Але розібратися у ньому було важко, адже частина цифр була залита чорнилом.

№ п.п.	Получено	Продано, рулонов	Цена рулона	Полученная сумма
1.	200 рулонов		49 грн.36 коп.	

Мал.6

Чи можна відновити запис і таким чином встановити правду чи ні сказала кладовщиця?

ШАХРАЙСТВО ФІРМИ-ОДНОДЕНКИ

У газетах ряду областей Західного регіону України з'явилися комерційні оголошення про те, що якась фірма “Санта-Варвара” пропонує засоби гігієни за низькими цінами. В офіс однієї з філій цієї компанії у місті Рівне прийшли покупці з Ковилограда. Гостей відвезли за місто на склади компанії і продемонстрували продукцію. Ковилоградці відразу ж підписали договір купівлі-

продажу, а наступного дня перерахували на рахунок фірми велику суму грошей. І знову пішли до вищезазначеного офісу, розташованого в центральному готелі міста. Але там на них чекало перше розчарування – фірми і слід прохолов. Потерпілі звернулися в міліцію. Правоохоронці встановили, що офіс знімала організація, зареєстрована за паспортом особи, яка померла три роки тому, й оренду номера оплачено за місяць наперед готівкою.

Протягом двох наступних тижнів аналогічні історії повторилися у Ковелі, Львові, Мукачевому, Івано-Франківську, Чернівцях, Тернополі і Шепетівці. На жаль, ці вісім шахрайств за одним сценарієм в різних містах України не були вчасно об'єднані в одне провадження. На це звернули увагу тільки після другого етапу діяльності аферистів. Одеса, Миколаїв, Херсон, Керч, Мелітополь, Маріуполь, Дніпропетровськ, Олександрія - такою була географія наступних оборудок.

Справою зайнялася група під керівництвом полковника міліції Петренка. Черговий тиждень приніс невтішні новини: судячи з почерку, ті ж зловмисники, цього разу прикриваючись фірмою «Блакитні вітрила», розгорнули свою діяльність в Черкасах, Луганську, Харкові, Кременчуку, Шостці, Прилуках, Білій Церкві, Житомирі.

Проаналізувавши ситуацію, полковник Петренко зібрав свою групу.

- Звісно, ми не можемо охопити всю Україну. Та, на мій погляд, зараз цього і не потрібно. Логіка підказує, що треба сконцентрувати зусилля на одній області. І я знаю, де чекати чергового удару.

Петренко не помилився в своїх припущеннях. За тиждень перебування в одному з обласних центрів країни працівники главку вирахували фірму, співробітники якої чекали в орендованому офісі на чергових лохів.

Скажіть, в якій області були затримані шахраї?

ПРОГРАВ ГРОШІ, ТА ЩЕ Й МАШИНУ ВКРАЛИ

На розі вулиць Пашутіна та Гагаріна о 20-й годині зіткнулися два легковики. Водій одного з них, темно-синього «Форда», залишив місце пригоди до приїзду працівників ДАІ. За базою даних

правоохоронці встановили, кому належить машина. Однак водія вдома не було. Дав він про себе знати лише через дві години. Зателефонував на «102» і повідомив, що по вулиці Гоголя украли його автомобіль, який був припаркований навпроти розважального закладу.

— Коли я зайшов після роботи до ігрового залу казино, стрілки годинника на стіні показували 19-ту годину, — сказав капітану Петренку власник «Форда». — За столом я сидів до 21 години 45 хвилин. Грав, поки не програв усі гроші. Коли гаманець став порожній, пішов до свого автомобіля, якого залишив на стоянці біля казино. Вийшов на вулицю — а машини немає, вкрали, — розвів руками чоловік.

— Не переконлива версія, шановний, — похитав головою капітан. — Могли б щось придумати і правдоподібніше.

Чому працівник міліції не повірив словам власника автомобіля?

БІЛЯ РІЧКИ

Дільничний Петренко їхав до райцентру на службовому автомобілі, коли в урочищі Зелена Брама його зупинив чоловік.

- На березі річки Синюхи вбили мого товариша, - сказав схвилюваний незнайомець.

Поки дільничний разом із чоловіком йшли на місце злочину, він повідав наступне:

Вранці ми приїхали електропотягом на риболовлю. Оскільки не клювало, вирішили поснідати, після чого продовжити рибалити. Коли поїли й уже збиралися пити чай, з лісу вийшла компанія молодих людей. Вони були п'яні, відразу стали вимагати у нас гроші. Богдан запальний, тож грубо відповів незнайомцям. І тоді один з них ударив мого товариша палицею по голові. Потім нападники нас зв'язали, забрали гаманці і пішли назад до лісу. Я через деякий час послабив мотузку і зміг розв'язатися. Потім перерізував мотузку Богдана, однак той уже був мертвий, - завершив свою розповідь Максим.

Тіло Богдана лежало на траві поблизу багаття, на якому у казанку кипіла вода. Поряд валялися закривавлена палиця, два рюкзак, кілька шматків порізаної мотузки та один довгий моток.

На розстеленому на траві покривалі був розставлений чистий одноразовий пластиковий посуд – дві тарілки, дві виделки, дві чашки та ніж.

- Ви допустили помилку, - сказав дільничний Петренко. – Напевне, через хвилювання, але ви не довершили логічної схеми нападу та вбивства.

Яку помилку мав на увазі працівник міліції?

ТРОЄ ПІДОЗРЮВАНИХ

У квартирі на вулиці Помідорній розмовляли четверо осіб: господар – боніст Шевчук, двоє його колег по захопленню, а також сантехнік, який міняв у туалеті унітаз. Коли гості пили чай, господарю стало зле. За кілька хвилин він помер. Поведінка Шевчука в останні хвилини життя дала підстави капітану Петренку припустити, що його отруїли.

Поговоривши з трьома підозрюваними – Вознюком, Мурчуком і Зайчуком – Петренко дійшов висновку, що вбивця прийшов не першим, а сантехнік – не останнім, і було це о 15-й годині. Вознюк і Мурчук прийшли до Шевчука не пізніше 15-ї години. Той з Мурчука та Зайчука, хто прийшов раніше, не був сантехніком. А з Мурчука та Зайчука не був вбивцею той, хто прийшов пізніше.

Кого запідозрив у вбивстві капітан Петренко?

ПІДЖАК

Цей випадок стався сто років тому – 27 грудня 1907 року - у місті Єлисаветграді (нині Кіровоград). Уночі зловмисники обікрали рибний магазин братів Фіалкових. Уранці власники магазину знайшли на підлозі піджак, якого, очевидно, забув нічний злодій. У кишені виявили паспорт на ім'я Антона Куликова. Брати Фіалкови негайно повідомили про цю крадіжку поліцію. Затримали підозрюваного лише за тиждень. Але виявилося, що Куликов має залізне алібі на ніч, коли була вчинена крадіжка.

Чому поліція діяла так неоперативно? Яке алібі могло бути у Куликова?

ВИПАДОК У ХІМЧИСТЦІ

Як правило, працівники хімчистки знаходять найрізноманітніші речі у кишенях одягу своїх клієнтів. Проте в одній з пралень міста Ковилограда знайшли записку справді вражаючого змісту: «Ти скоїв злочин, але ніхто не вірить у це. Все, що я можу зробити, - це просто вбити себе. Можливо, тоді всі зрозуміють, що ти накоїв», - йшлося у записці. При цьому авторка послання навіть не стала приховувати свого імені і підписалася: «Твоя дружина Аліса».

Виявивши дивного листа, працівники хімчистки відразу ж викликали міліцію. Неважко здогадатися, що правоохоронці поїхали до клієнта, який здав це злочасне пальто. Якраз він і пролив світло на ситуацію. Виявилося, що...

Що?

СКУЛЬПТУРА ДЕЛЬФІНІВ

У кінці парку будинку відпочинку «Пуща-Неволя», у центрі басейну округлої форми діаметром 15 метрів, на бетонній скульптурі з двох дельфінів садівник Осипчук виявив закривавленого чоловіка. До басейну приїхали міліція та медики, які констатували смерть невідомого. Садівник сказав, що він бачив у парку кількох відпочивальників – одні гуляли, інші – займалися ранковою гімнастикою, пара закоханих цілувалася на лавочці. У ході перевірки у кожного з них знайшлося алібі. Бачив садівник ше студента Миронюка з рюкзаком.

- Я був на тренуванні, - сказав юнак дільничному. – Займаюся скелелазінням. Вранці був на березі річки. Ось і реквізит, - і Миронюк витягнув з рюкзака 20-метровий моток мотузки, карабін, молоток та інше причадалля скелелазів. – Та й як я міг добратися до дельфінів, адже не вмію плавати?

- Але це не означає, що ви не могли дістатися до скульптури, заперечив Петренко.

Що мав на увазі дільничний?

ПОГРАБУВАННЯ ЮВЕЛІРНОГО МАГАЗИНУ

Кілька років тому містами Франції прокотилася хвиля пограбувань ювелірних лавок. Злочинці в масках розбивали молотком вітрини і в лічені секунди збирали з них все.

Оперативність грабіжників вражала поліцію, яка після спрацювання сигналізації прибувала на місце пригоди, але там вже нікого не було. «Як вони змогли за півхвилини зібрати всі коштовності?!» - дивувався комісар Парізі.

Розгадати «таємницю» зловмисників поліція змогла лише після пограбування ювелірного магазину в центрі міста Мец, коли злочинці винесли звідти 30 наручних годинників вартістю від 4 до 14 тисяч доларів. Поліцейські оточили пограбований магазин, і затримали всіх підозрілих осіб. У першу пару підозрюваних потрапили студенти Легран і Лебран. У кожного з хлопців був рюкзак із книгами.

- Ми наймаємо квартиру в цьому будинку. А зараз ідемо на заняття, - сказали вони.

Другий дует затриманих – слюсарі-водопровідники Люссак і Люмьєр. У їхніх валізках були інструменти.

- Ми ремонтували водопровід у квартирі мадам Люсі. Ось її виклик! – показали вони квитанцію.

Подружжя Марк і Марі Ладані скромно сиділи в куточку поліцейського відділення на старенькій канапці. У мосьє Ладані в руках була коробка з пилососом.

- Ми зі Страсбурга. Приїхали в Мец на ювілей наших друзів. А це наш подарунок їм, - підняв Марк Ладані коробку з пилососом.

Окрім перерахованих вище осіб, поліція затримала ще трьох юнаків.

- Ми росіяни, приїхали в Мец на футбольний матч Кубка УЕФА між місцевою командою і московським «Спартаком».

В усіх підозрюваних поліцейські вивернули кишені, але так і не знайшли вкрадених годинників. Та комісар Парізі все ж зметикував, хто пограбував ювелірний магазин і яким чином.

А ви, шановні читачі, здогадалися?

ДИМ ЦИГАРОК З МЕНТОЛОМ

Коли дільничний Петренко приїхав на вулицю Зелену, пожежники вже локалізували джерело загорання у будинку пенсіонера Федора Тимченка. У приміщенні вигоріли дві кімнати, а труп господаря лежав на залізній панцирній сітці ліжка.

- Нещасний випадок, - сказав дільничному начальник пожежної команди. – Федір Тимофійович курих цигарку у ліжку і заснув...

- Ніколи, шановний, не говоріть того, у чому не впевнені, - обурився Петренко. – Добре, що нас сусіди хоч не чують, а то б розсміялися з вашого необережного висновку.

Чому?

ІНСЦЕНУВАННЯ ПОГРАБУВАННЯ

В одному з ліспромгоспів на Уралі зник завідувач магазином і пекарнею Микола Шавров, який відправився в місто із звітом і виручкою в сумі 2000 карбованців. Розшук, що тривав п'ять днів, був безуспішним. Припустили, що його вбили по дорозі до міста.

Через п'ять днів зниклого виявили в лісі за три кілометри від дороги. Він лежав біля дерева, а його руки, заведені за стовбур дерева, були зв'язані мотузкою. Грошей при ньому не було. Шавров заявив, що на нього напали грабіжники, ударили по голові, після чого він неприємно і в такому стані пролежав в лісі більше п'яти днів.

Лісник, який знайшов пропажу, запропонував йому підкріпитися, доставши з рюкзака кілограмовий буханець хліба і літрову пляшку молока. Зголоднілий Шавров швидко впорався з їжею, і вони відправилися пішки до селища ліспромгоспу, подолавши близько семи кілометрів.

У селищі на Шаврова чекали працівники міліції. Слідство висунуло версію, що він інсценізував розбійний напад. Згодом здогади міліціонерів знайшли підтвердження.

Що ж запідозрили правоохоронці в діях завідувача?

ГАРМАТА

На початку 20-го століття в московській поліції служив квартальним наглядачем Смолін. Одного разу у Кремлі вкрали мідну гармату вагою до десяти пудів. Керівництво доручило Смоліну зайнятися цією незвичною крадіжкою і дало строк – три дні. Сищик не заперечував. Він зустрівся зі своїми таємними агентами й поцікавився, що їм відомо про цю крадіжку? Проте ніхто нічого про неї не чув.

Отримавши завдання від квартального наглядача, його помічники наступного дня знайшли пропажу. Вона лежала на одному з пустирів, і її повернули на попереднє місце до Кремля.

За виконання цього завдання квартальний наглядач отримав подяку. І лише після смерті Смоліна стала відома історія пошуків гармати, як ще раз підтвердила авторитет сищика у злочинному середовищі. Що це за історія?

КАШКЕТ

Вранці над озером стояв густий туман.

- Півгодини назад до мене прибіг 15-річний син фермера Лупітька, - почав вводити в курс подій дільничного Петренка його помічник сержант Власюк. – Вони рибалили на озері і побачили у тумані на середині водоймища човен, а потім почули шум, неначе щось викинули у воду. Я обійшов навколо озера і знайшов в очереті човен, на дні якої помітні плями, схожі на кров.

- Водолазів уже викликали? - поцікавився Петренко, і отримавши ствердну відповідь звернувся до рибаків: - Приблизно на якій відстані від берега був човен?

- Можу сказати з точністю до метра, - сказав Лупітько-старший, поправивши свою кепку, яка була точнісінько така, як у капітана.

Невдовзі приїхали водолази і стали робити занурення у вказаному місці. З третьої спроби вони підняли на поверхню труп молодої дівчини, загорнутий у целофан.

- Ну що, товаришу капітан, заарештуємо рибаків? Дуже вже підозріла мені їхня розповідь, особливо те, як точно вказали вони на місце, де потрібно шукати труп! - сказав сержант Власюк.

- На їхньому місці я, напевно, зробив би теж саме. Рибаки сказали правду. Хто кинув труп у воду, поки що я не знаю, але що рибаки не винні - упевнений.

Поясніть рішення дільничного?

ШАНТАЖ ФІЛАТЕЛІСТА

До міліції звернувся підприємець Шварцман. Він повідомив про шантаж невідомим. Зловмисник начебто зібрав інформацію про махінації Шварцмана на ринку цінних паперів. За нерозголошення цих фактів підприємець повинен покласти в обумовленому місці кілька цінних марок зі своєї колекції.

- Судячи з усього, - сказав Шварцман, - шантажист добре розуміється на філателії. А ще я впевнений, що це хтось із моїх слуг. Тільки перед ними я вихвалявся своїми недавніми придбаннями.

Щоб встановити, хто шантажує Шварцмана – садівник Франчук, водій Барчук, дворецький Адончук, охоронець Марчук чи кухар Жорженко, - під виглядом особистого секретаря підприємець взяв на роботу працівника міліції сержанта Власюка.

За тиждень спостережень Власюк зібрав таку інформацію про прислугу:

- якщо Жорженко колекціонує марки, то їх також колекціонують садівник та охоронець;

- якщо марки колекціонує Франчук, то і Барчук теж цим захоплюється;

- щодо водія та дворецького, то з них збирає марки один;

- Адончук лише в тому випадку колекціонує марки, якщо цим займається і Марчук;

- принаймні, охоронець чи кухар – філателіст.

Проаналізувавши свої спостереження, Власюк зробив висновок, що Шварцмана шантажує...

Та хто ж із прислуги підприємця колекціонує марки?

ПОМИЛКА З ЛІФТОМ

- Оперативник повинен в потрібний момент прорахувати ту чи іншу ситуацію, - почав чергову свою зустріч з курсантами училища міліції ветеран органів внутрішніх справ капітан Петренко. – Адже може виникнути ситуація, коли ваша помилка стане фатальною у запобіганні злочину.

- Петрова, який утік з виправної колонії, - розповідав капітан, - помітили біля третього під'їзду будинку №28 по вулиці Данова. Ймовірною квартирою, куди він йшов, могла бути квартира №92, де проживав раніше судимий за розбій Павло Сидоренко. Ми з колегою вирішили перевірити це припущення. Але Сидоренка вдома не виявили – тиждень тому його затримала міліція сусіднього містечка за підозрою у крадіжці, і він сидів у слідчому ізоляторі. Спускаючись з шостого поверху ліфтом, я визначив час руху – дорога зайняла 30 секунд. Оскільки Петров усе ж таки приходив до когось у цей будинок, начальство вирішило влатувати засідку. Ми з колегою сиділи в салоні «Москвича», спостерігаючи за входом у під'їзд. І дочекалися.

О п'ятій годині ранку Петров вийшов з-за рогу будинку і попрямував до під'їзду. Ми поспішили услід, але все-таки запізнилися – Петров зайшов у ліфт. Я подивився на годинник – і засік час його руху – 60 секунд.

- Дванадцятий поверх! - підрахував я. – І, як виявилось, допустив помилку. Поки ми перевіряли квартири на дванадцятому поверсі, Петров перебував у цей час на іншому поверсі, почув шум і втік.

На якому поверсі була розташована квартира, куди приходив Петров і в чому полягала помилка капітана Петренка?

У РИБНОМУ МАГАЗИНІ

- Зараз злочинці набагато розумніші, ніж років двадцять тому, коли я починав працювати у карному розшуку, - розповідав капітан Петренко своєму молодому колезі. - Щоправда, і сьогодні знаходяться такі, хто погано вчився у школі. Так, це було при спробі крадіжки у рибному магазині.

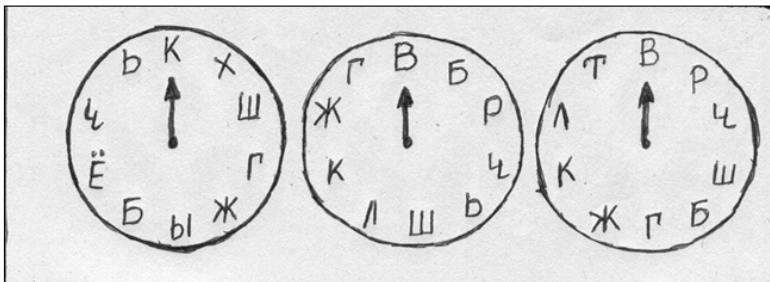
Прийшовши вранці на роботу, директор магазину застав у

своєму кабінеті двох незнайомих чоловіків, і викликав міліцію. Виявилося, що зловмисники уночі розбили скло невеликого віконця з тильного боку, зламали ґрати і проникли до приміщення. Першим на шляху був незакритий кабінет директора магазину. Увійшовши до нього, злодії з необережності закрили входні двері і таким чином спрацював замок у них. Знайти грошей зловмисникам не вдалося, але і вийти з кабінету вони не змогли: щоб відкрити двері, потрібно було знати код замка.

- Завдання, взагалі-то, нескладне, - пояснював директор магазину.-

Потрібно було на кожному диску замку виставити по одній букві (мал.7), щоб вийшло слово на російській мові, яке б говорило про специфіку нашого магазину. Як бачите, злодії не впоралися з цим завданням.

Спробуйте ви, шановні читачі, знайти код замка.

Мал. 7

БАЧИЛИ ВСІ, АЛЕ ЗАПАМ'ЯТАЛИ РІЗНЕ

Протягом місяця у Ковилограді було скоєно ряд зухвалих вуличних грабунків. Молодий хлопець серед білого дня підбігав ззаду до дівчини або жінки, зривав з її шиї золотий ланцюжок, або виривав з вух сережки, і утікав за ріг найближчого будинку, де його чекало таксі. Працівники міліції опитали рід потерпілих і от що вони сказали.

Перша жертва заявила, що грабіжник - шатен з карими очима у сірій куртці і сірих кедах.

Друга потерпіла стверджувала, що це був рудий чоловік з блакитними очима у сірій куртці і чорних черевиках.

Третя жінка стояла на своєму - грабіжник блондин з карими очима у синій куртці і білих туфлях.

Свідчення четвертої потерпілої були такі - блондин з чорними очима у коричневих черевиках і синій куртці.

П'ята переконувала оперативників, що її пограбував юнак з блакитними очима у коричневих черевиках. Якого кольору куртка, вона не пам'ятає, але, в усякому разі, не коричнева.

І, нарешті, шоста потерпіла сказала, що зловмисник був рудим з карими очима у коричневій куртці і чорних черевиках.

Отримавши такі різні свідчення, працівники міліції узагальнили їх. А коли через декілька днів грабіжника затримали на «гарячому» під час скоєння чергового злочину, і оперативники порівняли свідчення потерпілих, то виявилось, що усі вони тричі помилялися, але одну з прикмет назвали вірно.

Якими були прикмети зловмисника?

ТАЄМНА ВЕЧЕРЯ

Оперуповноважений служби по боротьбі з незаконним обігом наркотиків сержант Власюк доповідав своєму начальникові капітанові Петренку про результати спостереження за учасниками вечері у ресторані «У Пилипа».

- Інформація нашого агента про зустріч наркоділків в ресторані «У Пилипа» була достовірною, - почав свою розповідь Власюк. - Я прибув туди за півгодини до початку зустрічі. На терасі ресторану якраз накривали стіл на 12 персон. На жаль, пересісти ближче до них було неможливо. Тому спостерігати довелося на відстані метрів у двадцять. Звичайно, почути розмову я теж не зміг. Єдине, що залишалося, так це стежити за тим, що відбувається за столом, споглядати міміку та вирази обличчя, а після закінчення зустрічі простежити за одним з тих, хто сидітиме за цим столом, щоб встановити, куди він поїде. Для нас найбільшу цінність представляла інформація про Дмитра Тихоненка.

Капітан підняв угору руку, зупиняючи підлеглого:

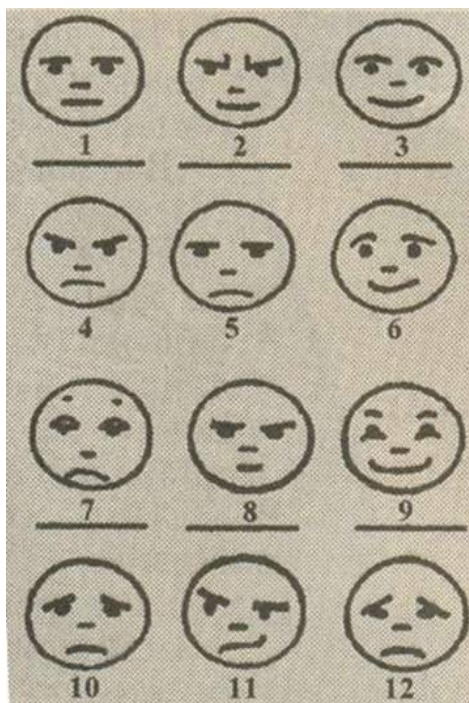
- Так, але ми ж не знаємо Тихоненка в обличчя! За ким же тоді ти збирався стежити?

Власюк, напевно, чекав на це запитання, бо відразу став енергійно пояснювати хід своїх думок:

- Усе правильно, товаришу капітан. Ви ж знаєте, що ті, хто бачив Тихоненка, кажуть, що у нього на обличчі написана злість. Вечеря тривала хвилин з десять. За цей час я встиг зафіксувати графічно фізіономії всіх учасників зустрічі, малюючи кульковою ручкою на серветці. Ось мої експромти. Ви скажете, що художник з мене поганий, але... Але, на мою думку, із завданням я впорався. Оцінивши намальоване, я визначив обличчя Дмитра. А коли «дванадцятка» стала розходитися, я прослідкував його шлях до вілли у приміському селищі Соколівка.

Як показала подальша розробка людини, яку сержант Власюк прийняв за злісного наркоділька Тихоненка, він не помилився.

Перед вами, шановні читачі, замальовки обличч 12 учасників таємної вечери (мал.8). Визначте, якому емоційному стану людини належить кожен з них, а, відповідно, під яким номером прихований Дмитро Тихоненко?

Мал.8

АНОНІМКА

Кандидат у народні депутати Юхим Курмаков отримав аркуш паперу з наклеєними на нього словами, букви яких були вирізані з газет і журналів. Анонімку знайшов член виборчого штабу Курмакова в абонентській скриньці на поштовому відділенні. Текст був таким: «Якщо не знімеш свою кандидатуру - буде скандал».

Курмаков вирішив порадитися з приводу анонімки із своїм шкільним товаришем капітаном міліції Петренком.

- Я думаю, що визначити зловмисника практично неможливо, - сказав Курмаков. - Безумовно, невідомий був у рукавичках. Адже якби не був таким розумним, то навряд чи б вирізував слова з газет. А це, - він вказав на відбиток пальця на клеї, - міг залишити хто завгодно. Окрім секретарки, анонімку брало в руки більше десятка людей.

Капітан покрутив у руках папір, трішки подумав, і сказав Курмакову:

- Попросіть членів свого виборчого штабу, щоб вони залишили моєму колезі відбитки своїх пальців.

Курмаков виконав прохання. І невдовзі капітан Петренко назвав йому прізвище підозрюваного.

- Але які у вас докази? - поцікавився Курмаков.

На це питання попросимо відповісти читачів.

МИСЛИВЦІ

У заплаві річки Ветлуги грибники виявили труп невідомого чоловіка з вогнепальним пораненням голови. Міліція невдовзі затримала за підозрою у скоєнні вбивства трьох мисливців, які відпочивали у хатинці неподалік від місця пригоди. У кожного з них була мисливська рушниця ТОЗ-16. Капітан Петренко встановив, що у Семенова та Павлова після дводенного полювання залишалося по два набойі, а у Сидорова - один. Оскільки невідомий був убитий з мисливської рушниці, працівники міліції почали шукати докази причетності до злочину одного із цієї трійці.

Мисливці всіляко заперечували звинувачення, говорили, що увесь час були один в одного на виду.

- У суботу вранці, коли ми переходили у брід невелику річку, притоку Ветлуги, Сидоров з Павловим оступилися і підмочили свої патронтажі, - сказав Семенов. - Частина їх набоїв зіпсувалася. Тоді ми поділили порівну між собою набої, що залишилися. Після того, як кожен з нас зробив по чотири постріли, у всіх разом залишилося стільки набоїв, скільки було після ділення у кожного.

Петренко перепитав Сидорова:

- Це не помилка, що ви під час полювання зробили по чотири постріли?

Почувши ствердну відповідь, капітан запідозрив у фатальному пострілі... Кого і чому?

НІЧНА ПРИГОДА

Дільничний Петренко прийшов додому пізно. Та тільки він приліг, як подзвонив телефон, і черговий по райвідділу повідомив про розбійний напад в будинку по вулиці Говорова.

Опергрупу зустрів чоловік середніх років в дороговому японському халаті:

- Це трапилося близько двох годин тому, - сказав він працівникам міліції. - Дружина і діти уже спали. А я засидівся у своєму робочому кабінеті, милуючись раритетною маркою Андорри, яку придбав напередодні за дві тисячі гривень. Але раптом погасло світло: на вулиці саме почалася гроза, і, ймовірно, гілки дерева пошкодили електричні проводи. У цей час хтось подзвонив у входні двері. «Вам термінова телеграма!» - сказав незнайомец. Не замислюючись, я відкрив двері – мені в груди вперся обріз. «Де марка?» - запитав нападник. «Нагорі, у кабінеті», - запинаючись, відповів я. З-за спини листоноші вийшов ще один незнайомец і, присвічуючи ліхтариком, став швидко підніматися сходами на другий поверх. Через хвилину злодій повернувся і непрохані гості пішли геть. За чверть години знову з'явилося світло, і я викликав міліцію, - закінчив свою розповідь філателіст.

- І ви, звичайно, не бачили обличчя розбійників і не можете їх впізнати? – запитав Петренко.

Потерпілий тільки знизав плечима:

- Так темно ж було!

- Я можу припустити, що злочинці діяли на прохання особи, зацікавленої у придбанні марки. Але одного не можу зрозуміти: яку вигоду з цього можете мати ви! – здивувався Петренко,
Чому дільничний запідозрив філателіста в нещирості?

ПОМИЛИВСЯ ДВЕРИМА

За оперативними даними, які отримав дільничний Петренко, зловмисники планували обікрасти дружину банкіра Косюка. Марія Косюк зупинилася в одному з п'ятизіркових готелів міста. Петренко припускав, що злочинці також могли зупинитися в цьому готелі. Дільничний разом із сержантом Власюком кілька днів чергували в номері дружини банкіра, коли вона йшла до міста, сподіваючись затримати злодія. Проте зловмисник не з'являвся. Лише напередодні від'їзду Марії Косюк у номер постукали. Потім двері відкрилися і до кімнати заглянув чоловік. Побачивши працівників міліції, він вибачився, сказав, що помилився дверима.

-Я був впевнений, що це моя кімната, - червоніючи промовив незнайомиць. Але ці слова не могли вплинути на рішення правоохоронців. Вони арештували незнайомця.

Що переконало капітана Петренка в тому, що перед ним зловмисник?

СЛУЖИЛИ ЧОЛОВІК І ЖІНКА

У Соколівському райвідділі міліції служать чотири подружні пари, але при цьому ніхто з них не працює в одній службі.

Гліб, Ганна і Галина разом займалися розслідуванням однієї кримінальної справи.

Колега Ганни – капітан Сердюк – безпосередній начальник Тамари.

Валентині Сердюк і Богдану довелося робити разом одну складну експертизу.

Галина, Валентин і Андрієнкова – найдосвідченіші працівники своєї служби.

Тамара і Арсен Варіч сидять в одному кабінеті.

Галина, Андрієнков і Тамара у слідстві недавно.

Гліб навчає Гарського роботі на комп'ютері, це необхідно, оскільки одному завжди доводиться підміняти іншого.

Хто кому доводиться чоловіком і жінкою?

ТАКСИСТ ЧЕКАВ НА ЗЛОЧИНЦІВ

Ця взята із життя історія мала місце на Кіровоградщині. О другій годині ночі в салон таксі на Привокзальній площі міста Гайворона сіли троє п'яних молодичь. За чималу винагороду водій згодився відвезти їх до приміського села. Прибувши до місця призначення, жінки попросили керманича автівки зачекати на них хвилин десять, а потім, мовляв, вони поїдуть назад до Гайворона, де й розрахуються за поїздку.

Тим часом панянки увірвалися до будинку самотнього пенсіонера й почали вимагати гроші. Коли дід відповів, що жодних заощаджень у будинку не зберігає, нападниці вирішили задушити жертву. Відбиваючись від оскажених представниць «слабкої» статі, літній чоловік відкусив в однієї зловмисниці пальця. Поки дама перев'язувала рану, з якої юшила кров, її подружки у цей час накрили обличчя господаря подушкою і почали душити. Той знепритомнів, і розбійниці вирішили, що він помер. Обшукавши будинок, знайшли 150 гривень. Після цього повернулися до таксі, яке чекало неподалік від місяц злочину.

Прибувши до міста, розбійниці сиділи до ранку в барі, пропиваючи гроші пенсіонера. А на ранок їх затримала міліція.

Що допомогло правоохоронцям вирахувати зловмисниць?

АЛМАЗ-НЕВИДИМКА

Ця історія взята із сучасного російського кінодетективу. Кур'єр мав перевезти дорогоцінний камінь з одного банку в інший. Працівник «Космобанку» дістав зі сховища футляр, відкрив його і поклав кур'єру діамант. Потім поклав футляр у дипломат, набрав на ньому код і передав валізу посильному. Та коли останній приїхав до «Аеротанку», там за кодом, який назвав по телефону представник «Космобанку», відкрили замок на дипломаті, дістали футляр, в якому нічого не було.

Куди й коли зник діамант? – не могли зрозуміти ні кур'єр, ні охорона, яка його супроводжувала, ні керівництво банку. Врешті вони зробили висновок, що...

Якою була версія зникнення діаманту?

ВЕЧІРКА

У заміському будинку голови обласного осередку партії Правильних демократів Василя Козоріза суботнього вечора зібралися ватажки бандитських формувань міста: Глист, Пацюк, Лисий, Гвинт, Помідор, Твіст та Короп. Вони мали обговорити план дій на наступні вибори до міської ради. Козоріз запропонував своїм гостям балотуватися від його партії. Розмова була короткою. Отримавши згоду, господар запросив їх на терасу за святковий стіл.

Перехід від одного столу до іншого тривав не більше п'яти хвилин. Коли ж гості всілися, то виявилось, що один стілець незайнятий. Гість, який повинен був сидіти на ньому, лежав у туалеті з ножом у спині...

Поки слідчо-оперативна група Кизяківського райвідділу міліції оглядала місце злочину, капітан Петренко вирішив опитати учасників вечірки.

Перший був господар. Він запевнив, що Глист та Короп поза підозрою, оскільки вони йшли разом. Глист же бачив Пацюка, Лисого, Твіста та господаря. У полі зору Пацюка перебували Твіст, Помідор та Глист. Помідор йшов з Лисим та Пацюком. Твіст теж бачив Пацюка, а ще Гвинта. Короп впевнений, що поза підозрою господар та Гвинт. А от Гвинт бачив Твіста, Глиста та Коропа.

Вислухавши учасників вечірки, капітан Петренко вказав на двох підозрюваних, які могли бути причетні до вбивства.

Кого запідозрив працівник міліції і кого вбили?

ДВА ПАПІРЦІ

В одній азійській державі був звичай, коли злочинець, засуджений до смерті, тягнув перед стратою жереб, який надавав йому надію на помилування. У ящик опускали два папірці, на одному з яких був напис «життя», а на іншому – «смерть». Якщо

засуджений витягував «смерть», вирок приводився у виконання.

Вороги оббрехали Алі і добилися того, щоб суд призначив йому покарання у вигляді смертної кари. Більше того, вночі напередодні страти вони витягнули з ящика папірець з написом «життя» і замінили його папірцем з написом «смерть».

Проте були в Алі і друзі, яким стало відомо про змову. Вони зуміли попередити засудженого, що у ящику обидва жеребки мають напис «смерть». Друзі переконували нещасного на потребі огляду ящика. Але Алі попросив їх тримати витівку ворогів у секреті і запевнив, що тоді він буде врятований.

Вранці Алі нічого не сказав суддям про змову своїх ворогів, витягнув жереб і... був відпущений на волю!

Як Алі вдалося так щасливо вийти зі свого, здавалося б, безнадійного становища?

ВІДПОВІДІ

Куди прийшов злодій. Рецидивіст Семен Розгон, рухаючись згідно із записом подільника, повинен був прийти у той же пункт, звідки він почав рух, тобто, до пам'ятника Гоголю.

Помилка піарника. У Великобританії лівосторонній рух. Тож таке поняття, як «перешкода справа» там відсутнє, тобто при повороті наліво водій не повинен пропускати машин, що рухаються праворуч від нього або назустріч йому.

Шифр до сейфа. Це число – $\pi=3,14159265358\dots$ Вирахувати його можна за кількістю букв в словах віршованих рядків.

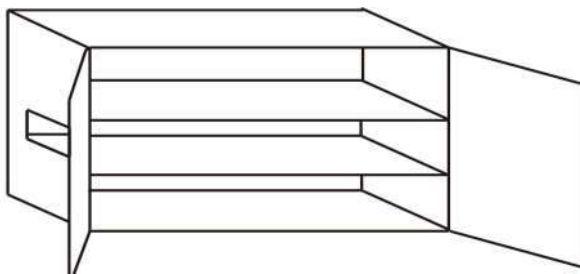
Заплановане пограбування. Нижче порога кольорового відчуття, який повинен бути в темному кабінеті Штерна, усі предмети мають здаватися сірими. Але, всупереч, законам фізики, потерпілий розрізнив у темряві кольори комбінезона і хусток грабіжників, що неприродно.

Справа дорожніх піратів. Всі одинадцять чисел днів, у які сталися крадіжки – прості числа, тобто такі, що діляться тільки на одиницю і на себе. У місяці, тобто в ряду чисел від 1 до 31, таких 12. Як бачимо, злодії не скоїли крадіжки лише сьомого числа. Їх і затримали 7 липня, як і казав Петренко.

Два постріли. Тріщини у склі, що йдуть від отвору, залишеного другим пострілом, доходять до тріщин від отвору після першого пострілу, і, впираючись у них, закінчуються на цьому місці. Як сказав експерт, куля, що пройшла через лівий отвір, влучила в голову банкіру. Судячи з малюнка, це дірка від першого пострілу.

Я знаю цей годинник. Капітан опитав дружин знайомих і друзів потерпілого, і одна з них узнала годинник свого чоловіка.

Безглузда крадіжка. Ця задача взята з польського фільму «Ва-банк». Зломщики, відкривши сейф, забрали з усіх трьох полиць гроші і цінні папери, а потім закрили дверцята і на рівні другої полиці вирізали автогеном у боковій стінці сейфа отвір (мал. 9). Тобто виходило так, що гроші й цінні папери пропали з усіх трьох полиць, проте насправді через отвір можна було забрати їх тільки з середньої. Таким чином пан Квінто вирішив «підставити» свого кривдника - керуючого банку пана Крамера.

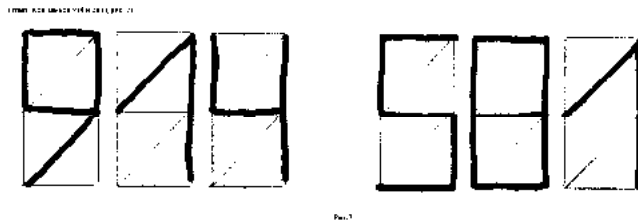

Мал.9

Візит гастролера. Перевдягаючись на даху магазину у крадене, злодій старий одяг зняв і покинув його там. При цьому він переклав гроші в кишеню нового костюма, а ось документи залишилися в старому піджаку на даху магазину.

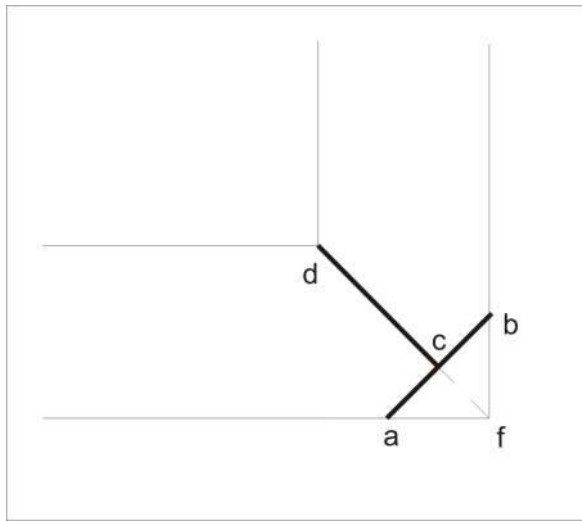
Обшук у квартирі змовника. Держинський розпорядився переставити у кімнаті усі меблі. Зайшовши до неї знову, професор не побачив на звичному місці годинника – захвилювався і почав обстежувати кімнату поглядом. Врешті заспокоївся, коли все таки помітив його.

Замок із секретом. Код замків 914 581 (мал.10).

Мал.10

Неподолання відстань. Шляхом нескладних обчислень знаходимо, що відстань $df=7,07$ м (мал.11). Віднімаючи з неї довжину дошки $dc=5$ м, одержуємо $cf=2,07$ м. А при укладанні дошки а таким чином, як показано на малюнку, вона може перекрити відстань $cf= 2,45$ м. Тобто, математично так укласти дошки можна.

Мал.11

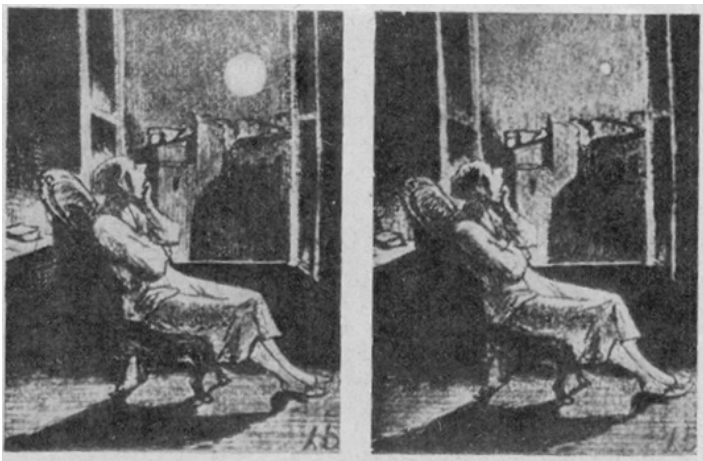
Мовний бар'єр. Салал володів грецькою і вірменською мовами, Юсуф – перською і грецькою, Абдул – перською і вірменською, Мохаммед – турецькою і грецькою.

Перший комп'ютерний злочин. Керівники обікраденого банку були впевнені у тому, що комп'ютер не помилився. З того часу, щоб потрапити до приміщення для передачі даних в Тихоокеанському національному банку в Лос-Анджелесі, треба мати магнітну картку з кодом, який відкриває замок.

Самогубство. Антоненко міг накласти на себе руки таким чином: він заніс до кімнати кусок льоду, заліз на нього, просунув голову у петлю, потім, відштовхнувшись від крижини, зависнув. Оскільки газовий котел був включений на повну потужність, за два дні лід розтанув, залишивши після себе калюжу на підлозі.

„Синя панчоха». Місяць на фотографії дещо більший (мал.12, фото ліворуч), ніж він повинен бути насправді (мал.12, фото праворуч). Це можна довести шляхом нескладних розрахунків. Щоб побачити місяць такого розміру, яким він зображений на малюнку Дом'є, художник повинен був стояти за вікном на відстані 30 метрів.

А це неможливо у невеличкій кімнаті. Тому художник, як і анонімний автор, свідомо збільшив розміри місяця.

Мал. 12

Що видало шотландського злодюжку. Лікар-рентгенолог вибрав такий вдалий для господарів діамантів і поліцейських ракурс, що “засвітив” у шлунку постраждалого каміння, яке той проковтнув під час крадіжки.

Грабіж мобільного телефону. Запитавши у потерпілого номер його мобілки, працівник міліції набрав його на своєму апараті. Телефон, захований у кишені злочинця, дав про себе знати дзвінком.

Розвели на маслі. Потерпілий не уточнив: чорношкірий був шахрай чи білим.

Доказ у кишені. У кишені підозрюваного був презерватив.

Наїзд на пішохода. Оглянувши труп, судмедексперт дійшов висновку, що потерпілу було згвалтовано. А отже, невідомий або невідомі, зробили це до інсценування наїзду.

Чотири матроси. Найменше загальне кратне чисел 4, 8, 12 і 16 – число 48. Отже, теплоходи не могли зійтися у порту 8 червня – був відсутній «Синій».

Результат турніру. Відновивши підсумкову таблицю турніру ми побачимо, що півочка має Дулін, тобто він зіграв уніцію зі своєю жертвою.

	Котов	Лобов	Мухін	Дулін	Очки	Місце
Котов	X	1	1	0.5	2.5	I
Лобов	0	X	1	1	2	II
Мухін	0	0	X	1	1	III
Дулін	0.5	0	0	X	0.5	IV

Велосипедист на шосе. Той, у чиєму автомобілі не працювали сигнали поворотів, повинен був сам вказувати напрямок руху, виставивши руку у вікно. У «Міцубісі» кермо з правого боку, а в Гранта був мокрий правий рукав піджака. Отже, в його авто не працювали сигнали поворотів.

Випадок на розкопках. Питома вага води у затоці Кара-Богаз-Гол – 1,18. За такої щільності можна плавати без особливих зусиль і, з огляду на закон Архімеда, потонути неможливо. Тож дільничний Петренко і засумнівався у щирості розповіді археолога, вважаючи, що той «допоміг» товаришеві втопитися.

Контрольний постріл. На місці злочину знайшли гільзи, а револьвер не викидає їх. Це значить, що постріли були зроблені з іншої зброї.

Підміна. Розділимо 9 монет на 3 рівні групи і кладемо по 3 монети на кожну шальку терезів (перше зважування); третю групу залишаємо осторонь. Можливі два випадки. Перший: терези залишаються в рівновазі; тоді шукана монета – серед залишених осторонь. Вибираємо з цих трьох залишених монет будь-які дві і кладемо по одній на кожну шальку вагів (друге зважування). Якщо тепер рівноваги не буде, то шалька з фальшивою (більш легкою) монетою піде вгору; якщо ж ваги залишаться в рівновазі, то шукана монета – третя, яка не потрапила на ваги. Другий: рівноваги немає; шукана монета – на тій шальці, що пішла вгору. В цьому випадку перше зважування визначає трійку монет, серед яких шукана. Другим зважуванням (так само, як і в першому випадку) знаходимо шукану монету.

Сто карбованців дрібними купюрами. Припустимо, що банкнот різної вартості буде А, В і С. Щоб $A+B+C$ було числом непарним, необхідно мати серед чисел А, В і С або один непарний доданок, або всі три. І в тому, і в іншому випадку сума $A+3B+5C$ виявиться числом непарним, тобто не може дорівнювати 100.

З'ясувавши цю математичну неточність, капітан вирішив, що гроші належать пенсіонерці.

Дозвольте представитися: я грабіжник! Випадок перший. Грабіжник забув прорізати у масці дірки для очей, тому йому довелося скинути її і камери спостереження зафіксували його крупним планом. Випадок другий. Зłodії випробували фотокамеру „Полароїд” на собі. З апарату вивозили сірі плівки, і малограмотні злочинці викинули їх у корзину для сміття, не знаючи, що „полароїду” для самопроявлення треба деякий час. Випадок третій. Солдат забувся закрити нагрудну нашивку з прізвиськом.

Багаття. Обгоріле тіло потерпілого лежало з витягнутими руками та ногами, а не піджатими під себе, що характерно для подібних випадків, коли від болю людина підгинає під себе кінцівки, корчачись у муках. А це означає, що людина вже була мертвою, коли горіла.

Золоті зливки. Цю хитрість так пояснила в оповіданні міс Марпл: «Колеса ж знімаються. Чи не так? У такому разі не важко зняти колеса з вантажівки Келвіна й поставити їх на вантажівку містера Ньюмена, а, завершивши задуману поїздку, знову їх поміняти”.

Сам чи допомогли. Цей випадок взятий з практики. Потерпілого спочатку убили, а потім віднесли його тіло на рейки, щоб зімітувати нещасний випадок. Підвело злочинців те, що вони поклали поряд з потерпілим, окрім пляшки з горілкою, ще й фужер. Така посудина була неприродною для п’яниці.

Хто не поступився дорогою. Колір „Запорожця” червоний, а водій

„Москвича” стверджує, що зелений. У сержанта виникла підозра, що він не розрізняє кольорів, тобто є дальтоніком, тому й почав рух на перехресті на заборонений сигнал.

Гонорар. Письменник зрозумів свою помилку. Вікно мансарди розбите з кабінету, тому скло і лежало на стежці біля будинку, а не на підлозі кабінету, як повинно бути у тому випадку, якби зłodій справді проникнув до будинку ззовні, піднявшись наверх драбиною.

Так чи ні. Ви запитуєте: „Ви проживаєте у цьому селі?” Припустимо, ви отримали відповідь „так”. Якщо живете у Богданівці, то місцевий житель сказав правду. Якщо ж звернулися до жителя Степанівки, то він збреше і на ваше запитання теж

відповідь „так”, а це також буде означати, що ви потрапили у Богданівку. Таким чином, відповідь „так” за будь-яких умов буде означати, що ви перебуваєте у Богданівці. Аналогічно відповідь „ні” за будь-яких умов буде означати, що ви – у Степанівці.

Хабар. У матеріалах справи не сказано про те, що таким же чином, як і руки чиновника, перевірялися руки хабародавця Гончаренка. Тому не виключено, що до приходу в кабінет чиновника вони були забруднені фарбою. І коли чиновник і Гончаренко потисли один одному руки, то руки чиновника теж забруднилися нею. А це означає, що він не брав грошей у руки, а отже, і не брав хабара, про що відразу ж і заявив працівникам міліції.

Фото з Тейбл-стріт. На фотографії зліва направо – поштовий службовець Гаррісон, студент Моррісон, кишеньковий злодій та інженер Моран.

Симетричне число. Оскільки відстань від Соколівського до Ковилограда – 55 км, то шлях туди-назад становитиме 110 км. Віднявши їх від числа на спідометрі, ми отримаємо число „15951”, тобто також симетричне. Воно могло бути увечері на спідометрі, коли уважна пані Шерстюк ставила машину в гараж. А значить, це не виключає можливості поїздки Шерстюка у Соколівське.

Стінний годинник. Йдучи, Миронюк завів свого годинника і зазначив, котра година. Прийшовши до сусідів, за їхнім годинником встановив час, коли прийшов і коли пішов, а повернувшись додому, на своєму стінному годиннику визначив, скільки часу загалом був відсутній. Віднявши час, проведений у сусіда, і поділивши різницю, він дізнався, скільки часу займає дорога до сусіда в один кінець. Тепер залишається тільки до часу, який показував годинник сусіда, коли Миронюк виходив від нього, додати час, витрачений на дорогу додому, і можна правильно навести годинника.

Словесний портрет. Прикмети злочинця були такими - руде волосся, маленький ніс, чисто поголений, маленькі очі, повне обличчя.

Приплив. Незалежно від того, приплив чи відплив, судно занурюється у воду по ватерлінію. А отже, відстань від трапа до поверхні води незмінна.

Старовинний фоліант. Оскільки до листопада 1939 року Західна Україна, а отже і Львівська область, входила до складу

Польщі, то дідусь Петрова не міг у 1933 році бути направленим до Львова, як працівник НКВС, для проходження служби.

Темна справа. Засліплений яскравим світлом електричного ліхтарика, інженер Конончук не міг бачити зброї у руці грабіжника, який стояв у темряві.

Наклеп. Родич чоловіка спокусниці вважав, що коли в Юсупа сорочка розірвана спереду, то дружина зробила це, захищаючись від спокусника. Якщо ж сорочка порвана ззаду, - постоялець утікав від господарки будинку, а вона, наздоганяючи Юсупа, розірвала сорочку на ньому ззаду. У чому власне й переконався чоловік, і таким чином дійшов висновку, що вона бреше.

Квиток на автобус. Відстань між Диківкою та Тернівкою така ж, як сума відстаней Диківка-Новопавлівка та Новопавлівка-Тернівка. Напевно, ці три населених пункти лежать на одній прямій. Сторони трикутника Антонівка-Новопавлівка-Диківка співвідносяться як $12:16:20=3:4:5$. А це класичне відношення сторін прямокутного трикутника. Тож маршрут Антонівка-Новопавлівка, який є перетином трикутників Антонівка-Новопавлівка-Диківка та Антонівка-Новопавлівка-Тернівка, перпендикулярний до маршруту Диківка-Новопавлівка-Тернівка. Ці два трикутники подібні, оскільки відношення їхніх сторін рівні. Отже, квиток вартістю 15 гривень був на автобус із Тернівки до Антонівки.

Номер вагона. На проїзд відстані, яка дорівнює довжині потяга, останній витрачає десять секунд. А на перетинання такої ж відстані плюс 150 метрів – 25 секунд. Отже, швидкість потяга дорівнює: $150/(25-10)$ м/с або $(100 \times 60 \times 60) / 1000 = 36$ км/год. Звідси довжина потяга: $10 \times 10 = 100$ м (за довжини вагона 10 метрів). Оскільки викинули пакет на восьмій секунді, то це значить, що наркокур'єр був у сьомому вагоні.

Посковзнувся, впав... Судячи з характеру ушкоджень голови Крапівіна, навряд чи самому можна так вдаритися падаючи. Якщо удар завданий іншою особою із застосуванням якогось твердого предмета, то рана може бути локального характеру, що і мало місце у випадку з Крапівіним. Так була висунута версія про те, що потерпілого поранив хтось інший, чие ім'я він ретельно приховує. Згодом з'ясувалося, що Крапівін дістав травму в бійці, в якій сам і винний.

Що викликало сумніви у покупця. У документах, наданих продавцем, вказана дата продажу «Фольксвагена» - «25.12.05».

Але такого бути просто не могло, оскільки 25 грудня католицька Європа святкує Різдво Христове, і цей день традиційно неробочий. Пригадавши це, Сердюк дійшов висновку, що документи у продавця несправжні, а машина, напевне, перебуває в угоні.

Фізик проводить експертизу. У підозрюваного заміряли площу і глибину опіків. Це дозволило вирахувати об'єм речовини, яка згоріла. Отримане число помножили на питому вагу людського тіла, його питому теплоємність та на різницю температур між нормальною і тією, при якій шкіра рук починає горіти. Отримали кількість тепла, яка пішла на заподіяння наявних опіків. Потім провели ще один підрахунок. Вагу тіла помножили на висоту, з якої тіло впало, і отримали значення роботи. Врахувавши коефіцієнт тертя між шкірою та мотузкою, вираховували, яка частка роботи виділилася у вигляді тепла. Порівняли два результати. Вони виявилися приблизно однаковими.

Кольт 45-го калібру. У затриманого був револьвер, а він – шестизарядний. Пострілів же баліст нарахував сім.

Крадіжка скіфської монети. Якби злочинці проникали до квартири з балкона, то розбите скло лежало б на підлозі у кімнаті.

Грибник. Грибник не знав місцевості і тому вказав у напрямку болота, біля якого він зустрівся із працівниками міліції.

Російська рулетка. У готельному номері знайдена гільза, але револьвер гільз не викидає. Це означає, що стріляли з іншої зброї.

Сіра «Таврія». Власника „Таврії” викрило те, що капот автомобіля був гарячий, а це означає, що на машині недавно їздили.

Лижник. Лижник не міг проходити повз будиночок адміністрації дачного містечка двічі, щоб один раз він був ліворуч, а другий – праворуч, інакше він би перетинав свій шлях.

По воду. У свідченнях Дарини Федорівни дільничний побачив кілька невідповідностей. Вона сказала, щі кинула відро, яке спускала в криницю, і побігла у двір на крик сусідки. У той же час повне води відро стояло на лавці біля криниці. Отже, жінка сказала неправду.

Недільна крадіжка. Вербна неділя припадає на Великий піст, під час якого православні віруючі люди обмежують себе у м'ясних стравах.

Лівша. Оскільки пістолет у нападаючого був у лівій руці, це означає, що він лівша. Сидоров тримав у правій руці портфель, а це говорить про те, що у нього права рука сильніша. У Ксенофонта

ліва рука була у гіпсі, а в Копилова не було однієї руки. Капітан Петренко запідозрив Борисова, в якого обидві руки були здоровими, хоч ніщо й не вказувало на те, що він лівша.

Дзвінок у двері. Агітатор не знав на якому поверсі було вчинено злочин, але чомусь сказав, що на восьмому він не був. Це і викликало підозри у дільничного Петренка.

Збирач бурштину. Оскільки сліди ніг студента були залишені ним на піску біля води, це означає, що він йшов берегом після відпливу, тобто вже після виявлення дівчини письменником. Звідси витікає, що потерпіла вже повинна була знаходитися на деякій відстані від води (на ширину припливу), а захоплений своїм заняттям збирач бурштину міг її і не замітити.

Перламутровий гудзик. Тільки одна людина була у сорочці – літературний агент. Тому його і попросив залишитися комісар, щоб переконатися чи не відірваний гудзик від його одягу.

Непристойне рукоустискання. Звичай вітати жінку галантно, цілючи її рук на знак особливої до неї поваги, прийнятний більше в країнах Східної Європи. Тому блондинка і високий худорлявий чоловік, що цілував її руку, - українка і росіянин. Третій постоялець – англієць (у жителів Туманного Альбіону поцілунок руки трактується як недоречний, навіть фамільярний). Четвертий постоялець – з Японії (низький уклін – традиційне вітання японців). П'ятий гість – мусульманин, з Іраку, оскільки він вороже сприйняв протягнуту йому для поцілунку руку. І нарешті вітання шостого свідчить про те, що він зі Східної Азії, тобто з Таїланду. Детектив вибрав двох постояльців – росіянина й англійця.

Помилка злодія. Оскільки Гавриков уже відсидів у в'язниці, відбитки його пальців були в картотеці міліції, і їх звирили із знайденими на місці крадіжки. Що стосується травми руки злодія, то одна з дивних властивостей ліній шкіри на пальцях – їх незмінність протягом усього життя. Після загоєння руки Гаврикова «візерунки» знову з'являться на тому ж місці.

Дівчина з об'їзної. Якби це було ДТП, то потерпіла була б у нижній білизні. А так, швидше за все, її спочатку вбили, а потім привезли на дорогу і викинули з машини, інсценуючи дорожньо-транспортну пригоду.

Поштовий злодій. Злодієм був водій Сашков, єдиний, хто у всіх трьох випадках мав доступ до кореспонденції.

Куди подівся "Мерседес". Грабіжники, перефарбувавши

“Мерседес” в білий колір, спокійно проїхали повз пост поліції.

Заручник. Артем сказав, що його вели темними вулицями селища 15 хвилин, і весь цей час дощ хльостав йому в обличчя. Це значить, що його вели на північ. Пройшовши від будинку товариша Артема 15 хвилин в північному напрямку, капітан Петренко дійшов до будинку, в підвалі якого і знайшов підлітка.

Кінці у воду. Підказка незнайомця побудована на одних приголосних. А голосні треба підбирати так, щоб вийшло смислове слово. Написавши пропозицію, автор викреслив голосні, залишивши лише скелет з приголосних. Відновивши пропозицію, капітан прочитав: «Волга впадає в Каспійське море». У потерпілого була машина «Волга», ось капітан і зробив висновок, що вона знаходиться у воді, тобто в найближчій річці.

Лист до Швейцарії. Швейцарської мови як такої не існує. Населення цієї країни розмовляє декількома мовами – більшість німецькою, частина – французькою, а ще – італійською. Отже. Листа міг написати Портнов, який знає німецьку мову.

Привіт з курорту. Листівка була заготовлена наперед, оскільки на ній стояла дата відправлення – 17 листопада, а на штемпелі – 16 листопада.

Пригода в будинку лісника. Журналіст пішов на лижах на залізничну станцію увечері, коли снігопад припинився, а повернувся вранці. Але оскільки вночі сніг не йшов, його сліди не могло замести. А значить, дільничний, йдучи вранці до будинка лісника, повинен був їх бачити.

Алібі. Савчук сказав, що загоряє на пляжі вже кілька годин. За цей час його спина повинна була стати, принаймні, рожевою.

Азартні ігри. Аркуш паперу на столі поряд з картами був чистий. Це означало, що гра ще не починалася, а карти були розкидані на столі про людське око.

Передсмертна записка. Людина, яка останньою набирала текст, повинна була залишити сліди своїх пальців на тих буквах клавіатури, які використовувала в тексті.

Врятована Сусанна. Данило задав другому старійшині те ж запитання, що й першому. Відповіді старійшин розбігалися.

Лідійський статер. Зуби кожної людини містять велику кількість різних ознак, у тому числі таких, які їх індивідуалізують. Коротун, який відкусив кусок сиру, мав дрібні та рідкі зуби. На сирі залишилися сліди у вигляді смуг-жолобків, утворених

передніми (губними поверхніями) зубів Коротуна.

Після дощу. Завідуючий базою повернувся з міста до дощу. До того часу злодії вже побували у кабінеті. Але чому тоді ніжки драбини у вологій землі, начебто її поставили під вікном уже після дощу, а не в суху погоду.

Петенденти на барсетку. Інтелігент з рудою шевелюрою на голові. Навряд чи гребінець знадобився б короткостриженому спортсмену.

Хто де живе. Залиткін живе в квартирі №1, Дмитрук – в квартирі №31, Іваненко - в квартирі №18, Леонов – в квартирі №43, Андрієнко - в квартирі №33, Борисенко – в квартирі №10, Вікторов – в квартирі №26, Григорян - в 45-й квартирі, Константінеску – в 55-й квартирі.

Повна відповідь задачі.

Позначимо через x номер квартири, в якій живе Андрієнко. Тоді умову завдання можна переписати наступним чином: А: x ; Б: $x-23$; У: $x-7$; Г: $x+12$; Д: x ; З: $x-30$; И: $x-13$; До: $x+24$; Л: $x+12$. Зрозуміло, що хтось сказав неправду: всі живуть в різних квартирах, разом з тим у Андрієнка і Дмитрука номери квартир співпадають. Отже, одне з перших чотирьох тверджень невірне. Співпадають номери квартир також у Григоряна з Леоновим. Отже, або Григорян, або Дмитрук, або Залиткін, або Іваненко, або Константінеску, сказали неправду. Але невірне твердження в умові тільки одне. Зіставляючи обидва ряди можливих помилок, приходимо до висновку, що неправду сказав Григорян. І матимемо на увазі, що решта суджень істинні. Оскільки невірна інформація Григоряна стосувалася номери квартири Дмитрука, то позначимо цей номер через y . Матимемо: Д: y ; З: $y-30$; І: $y+24$; Л: $y+12$. Різниця між номерами квартир Залиткіна і Константінеску - 54. Це можливо лише в одному випадку: Залиткін живе в квартирі №1. Отже, $y=31$. Тоді Дмитрук живе в квартирі №31, Іваненко – в квартирі №18, а Леонов – в квартирі №43. Зі слів Леонова, номер його квартири на 10 більший, ніж у Андрієнка. Тож Андрієнко живе в квартирі №33. Подальший розрахунок вже нескладний.

Задача наркокур'єра. Приклад виглядає так: $98 \times 9 = 882$. Якщо хоч б одна цифра під зірочкою у співмножниках була б меншою 9, то добуток був би менший 800. Номер камери – 882.

Є злочин – шукайте сліди. Виявилось, що розріз на рукавичці точно співпадає з розрізом на руці підозрюваного.

Хто стріляв. Основним у визначенні відстані, з якої зроблено постріл, є відкладення копоті пострілу і відклади залишків зерен пороху навкруги вхідного кульового отвору. При пострілі з далекої відстані залишки зерен пороху відсутні, а діаметр відкладу копоті один-два сантиметри. Ті ознаки вхідного кульового отвору на сорочці вбитого, які назвав баліст, характерні для пострілу зблизка. Тому Петренко вирішив, що затриманий не стріляв з даху, а вбивця стріляв у Панкова, перебуваючи у його кабінеті.

Петро чи Павло. Винні обидва - і Петро, і Павло.

Невдале полювання. Жінка, яка вирішила застрелитися, ніколи б не зробила постріл собі в обличчя.

Слідство ведуть кліматологи. Трава під автомашинами, які стояли на узбіччі дороги, нагрівалася вихлопною трубою, і незабаром спалахувала. «Підпал» полегшувався тим, що усі автомобілі в Канаді та США мають каталітичні конвертори, які допалюють шкідливі вихлопні гази. Температура конвертора – до 700 градусів Цельсію. Пожежі припинилися, коли в небезпечних пунктах лісових доріг зробили бетоновані майданчики для стоянки.

Детектив у лабораторії. Це були ентомологи. Під мікроскопом вони виявили фрагменти шістдесяти комах – бджіл, ос, мурах і жуків. Тільки один з цих видів, рисовий довгоносик, зустрічається у Новій Зеландії. Вісім видів були характерні для Азії, два види жуків – для південної Бірми та інших регіонів. Також ентомологи визначили, що район вирощування марихуани розташований поряд з річкою або озером. Поблизу знаходяться термітники та інжирні дерева.

Вбивство на озері. Усю ніч вітер був північним, і дружини рибалок вважали, що парусник не може повернутися до будиночка, оскільки на їхню думку, парусні судна не можуть йти «проти вітру». Дійсно, прямо проти вітру йти під вітрилами не можна, а можна рухатися лише під гострим кутом до напрямку вітру. Цей рух виконується зигзагами і на мові моряків називається «лавіруванням». Капітан Петренко знав про це і тому не вважав за алібі від'їзд на риболовлю.

Лісова пожежа. Відомо, що іноді єдиним способом боротьби з лісовими пожежами є підпал лісу з протилежного боку. Полум'я йде назустріч масиву вогню і знищує горючий матеріал, позбавляючи вогонь «харчів»: зустрівшись, обидві вогняні стіни миттєво гаснуть, наче з'ївши одна одну. Цей метод гасіння пожеж в

американських лісах описав у романі «Прерія» Фенімор Купер.

Лист з трьома хрестами. Передостанній абзац слід читати: «І тут ми встановили, що куля, випущена з револьвера, абсолютно іншого калібру, ніж той, який був у руці трупа». Останній абзац: «У цьому револьвері (маємо на увазі револьвер у руці покійного) були усі набої, а це значить, що з нього не стріляли».

Інцидент на широкій дорозі. Сержант сказав, що судячи з ознак колії у снігу, машина розбійників їхала з Підвисокого, а не у село, як стверджував потерпілий.

Головний доказ – сокира. Слідчий запропонував експерту пошукати предмети, на яких були б аналогічні сліди. На подвір'ї одного з підозрюваних у злочині знайшли кілька дровеняк та гілки з тину, на яких виднілися знайомі зазубрини.

Фуга з прелюдією. За стіною заграли бандитську пісню «Мурка», яку навряд чи проходять за програмою у музучилищі. Тож Павло Павлович запідозрив недобре і зателефонував до міліції. Як виявилось, до квартири сусідки проник злодій, побачив піаніно, не стримався від бажання зіграти на ньому знайому мелодію, а репертуар у злодія був своєрідний.

Отруївся чи отруїли? Якби письменник збирався накласти на себе руки, він вчора не заводив би на ранок будильник.

Номер з двома нулями. Сирокун сказав, що він заїжджав на автозаправку у селі Придорожнє. Вірогідність того, що його могли запам'ятати співробітники автозаправки, була невелика. Але, як виявилось, того дня на заправці була відсутня солярка. Її завезли тільки надвечір. Тому капітан Петренко зрозумів, що Сирокун говорить неправду.

Вбивство у холодильнику. Поліцейські знали, що господар не палить. А оскільки в попільничці були недопалки, то це свідчило про присутність на кухні гостя, який і закрив двері холодильника. Але це була невідома потерпілому людина, інакше б він написав на стінці холодильника прізвище свого вбивці.

Завірюха. Люди, які йдуть із закритими очима, не можуть йти по прямій, а неодмінно збиваються з шляху, описуючи дугу, хоч і думають при цьому, що рухаються по прямій вперед. Подорожуючи без компаса у степу в завірюху, тобто у випадку, коли немає можливості орієнтуватися, вони збиваються з прямого шляху і блукають кругами, кілька разів повертаючись на одне і те ж місце. Радіус кола при цьому близько 100 метрів. Тому потерпілий

Кучеренко не міг у завірюху пройти три кілометри по прямій, а обов'язково повинен був збитися зі шляху.

Підозрюється пляжна команда. У кожного із рятівників були татуювання. Тату Дениса говорить про те, що він відбував покарання у місцях позбавлення волі.

Чергова справа великого сищика. – Не вірите, Ватсоне, давайте перерахуємо разом...

Запис у складській книзі. Перемноживши ціну рулона тканини на числа, які закінчуються на 3 чи на 8, можна установити, що було продано 98 рулонів тканини на суму 4837 гривень 28 копійок. Тож кладовщиця сказала неправду.

Шахрайство фірми-одноденки. Уважний читач помітив, що шахраї побували у кожній з областей України, окрім Вінницької. Тому полковник Петренко відбув з колегами на Поділля, де і провів успішну операцію із затримання злочинців.

Програв гроші, та ще й машину вкрали. У казино немає настінних годинників – щоб відвідувачі не знали, скільки часу вони там перебувають, і продовжували гру.

Біля річки. Максим сказав, що він з товаришем збирався пити чай, коли до них підійшли незнайомці. Але одноразовий пластиковий посуд був чистий.

Трос підозрюваних. Мурчук прийшов першим, сантехнік Зайчук – другим, а вбивця Вознюк – останнім.

Піджак. За тиждень до крадіжки Куликов виїхав у справах до Одеси, звідки повернувся через два тижні, а паспорт у нього вкрали ще до поїздки.

Випадок у хімчистці. Виявилось, що власник пальто – актор, а записка – його роль у новій виставі.

Скульптура дельфінів. Студент міг закріпити один кінець мотузки на краю басейну, обійти його з мотузкою і натягнути її про центру басейну та закріпити з іншого боку. Після цього, тримаючись за мотузку, добратися до острівця у вигляді скульптури дельфінів.

Пограбування ювелірного магазину. Злодії використовували звичайний пілосос, яким за лічені секунди збирали вміст вітрини. Вкрадені годинники якраз і знайшли всередині пілососа.

Дим цигарок з ментолом. Покійний не курих цигарок.

Інценування пограбування. Версія інценування

базувалася на тому, що Шавров не міг без наслідків для здоров'я з'їсти близько кілограма хліба і випити літр молока після п'ятидобового голодування та у стані виснаження пройти сім кілометрів без сторонньої допомоги.

Гармата. Гармату зняли з іншого кінця Кремля й підкинули на пустир помічники Смоліна.

Кашкет. Рибак визначив відстань від берега до човна за допомогою картуза (мал.13). Щоб зробити це, треба стати на березі обличчям до озера, охопити горло однією рукою і підборіддя прижати до іншої руки, а іншою рукою поступово насувати картуза на очі, поки не вийден так, що козирок картуза начебто впирається у човна. Потім треба, не змінюючи положення голови, зробити поворот на 90 градусів і відзначити у яке місце свого берега тепер упирається козирьок картуза. Після цього залишається виміряти рулеткою відстань від ніг до пункту, який відмічений на березі. Ця відстань повинна бути рівна відстані від вказаного місця на озері. Точність вимірювання буде залежати від стійкості голови при повороті.

Шантаж філателіста. Дончук і Марчук.

Помилка з ліфтом. Між першим і шостим поверхом п'ять прольотів і тому один проліт, тобто поверх, ліфт проїздив за 6 секунд. Тож за 60 секунд він повинен був проїхати десять поверхів і зупинитися на одинадцятому.

У рибному магазині. Головоломка полягала у тому, щоб знайти російське слово з трьох літер, по одній на кожному диску. У російській мові немає слів, які б склалися з одних приголосних, а єдині приголосні на дисках – «ё», «ы». Жодне з російських слів на «ы» не починається. Отже, першою літерою буде «ё». А от слів з трьох літер з такою першою у російській мові небагато, щоб витратити час на пошуки коду. Цим словом буде «ёрш» – невелика річкова риба.

Бачили всі, але запам'ятали різне. Прикмети грабіжника – блондин з голубими очима у коричневій куртці та сірих кедах.

Тясна вечеря. Людям властиво приховувати почуття, але вирази обличчя без слів можуть «розповісти» хто що думає, якщо ви правильно «прочитаєте» їх. На замальовках працівника міліції (мал.) ці емоційні стани розподілені таким чином: 1 – байдужість; 2- ворожість; 3 – веселість; 4 – гнів; 5 – печаль, смуток; 6 – радісне хвилювання; 7 – погане самопочуття; 8 – злість; 9 – бурхлива

радість; 10 – глибокий смуток; 11 – скепсис; 12 – скорбота. Отож, людина под номером 8 – це Тихоненко.

Анонімка. Відбиток пальця на анонімній записці належить аноніму, тому що його залишили на клеї, яким приклеювали слова.

Мисливці. Після того, як мисливці поділили набої, вони утрюх вистріляли 12 набоїв і таким чином їхня кількість зменшилася утричі. Тобто мисливці витратили $\frac{2}{3}$ набоїв. Дві частини складають 12 набоїв, а одна частина – 6. Отож, у кожного з мисливців повинно залишитися по два бої. Але у Сидорова був лише один набій. Його й запідозрив слідчий.

Нічна пригода. Якщо не було електрики, то як тоді незнайомиць подзвонив у двері?

Помилився дверима. Оскільки чоловік постукав у двері, значить, він йшов не до своєї кімнати.

Служили чоловік і жінка. Подружні пари: Гліб і Валентина Сердюки, Арсен і Галина Варичі, Богдан і Ганна Андрієнкови, Валентин і Тамара Гарські.

Таксист чекав на злочинців. У барі запам'ятали, що в однієї з жінок був перев'язаний палець.

Алмаз-невидимка. У футлярі був не алмаз, а кусок льоду, який під час перевезення розтанув.

Вечірка. У списку осіб, яких опитав капітан Петренко, не було Лисого, тож він потерпілий. Оскільки двоє учасників – Глист та Помідор, сказали, що бачили Лисого, тому Петренко запідозрив їх у скоєнні злочину.

Два папірці. Алі витягнув папірець і, не розгортаючи його, з'їв. А потім запропонував суддям оглянути ящик, аби дізнатися, який папірець залишився. Звісно, що там був папірець зі словом «смерть». Судді вирішили, що він з'їв «життя», а значить його треба відпустити.

ЗМІСТ

1.Куди прийшов злодій	3
2.Помилка піарника.....	4
3.Шифр до сейфа	5
4.Заплановане пограбування.....	6
5.Справа дорожніх піратів.....	7
6.Два постріли.....	8
7.Годинник.....	9
8.Безглузда крадіжка.....	10
9.Візит гастролера	10
10. Обшук у квартирі змовника.....	12
11. Замок із секретом	13
12.Неподолання відстань.....	14
13.Мовний бар'єр	15
14.Перший комп'ютерний злочин.....	15
15. Самогубство.....	16
16. „Синя панчоха»	18
17.Що видало шотландського злодюжку.....	19
18. Грабіж мобільного телефону	20
19.Розвели на маслі.....	20
20.Доказ у кишені.....	21
21. Наїзд на пішохода	22
22. Чотири матроси.....	22
23. Результат турніру.....	23
24. Велосипедист на шосе.....	24
25. Випадок на розкопках.....	25
26. Контрольний постріл.....	25
27. Підміна.....	26
28.Сто карбованців дрібними купюрами.....	27
29.Дозвольте представитися: я грабіжник!	28
30.Багаття	29
31.Золоті зливки.....	29
32.Сам чи допомогли.....	30
33.Хто не поступився дорогою.....	31
34.Гонорар.	31
35. Так чи ні.....	33
36.Хабар	33
37.Фото з Тейбл-стріт.....	34
38.Симетричне число.	35
39.Стінний годинник.....	36
40. Словесний портрет.....	36
41.Приплив	37

42.Старовинний фоліант.....	38
43.Темна справа.....	38
44.Наклеп.....	39
45.Квиток на автобус.....	39
46.Номер вагона.....	40
47.Посковзнувся, впав.....	40
48.Що викликало сумніви у покупця.....	41
49.Фізик проводить експертизу.....	42
50.Кольт 45-го калібру.....	42
51.Крадіжка скіфської монети.....	43
52.Грибник.....	44
53. Російська рулетка.....	45
54. Сіра «Таврія».....	46
55. Лижник.....	46
56. По воду.....	47
57. Недільна крадіжка.....	48
58. Лівша.....	49
59. Дзвінок у двері.....	49
60. Збирач бурштину.....	51
61. Перламутровий гудзик.....	52
62. Непристойне рукостискання.....	53
63. Помилка злодія.....	54
64. Дівчина з об'їзної.....	55
65. Поштовий злодій.....	56
66. Куди подівся "Мерседес".....	56
67. Заручник.....	57
68. Кінці у воду.....	58
69. Лист до Швейцарії.....	59
70. Привіт з курорту.....	59
71. Пригода в будинку лісника.....	60
72. Алібі.....	61
73.Азартні ігри.....	62
74. Передсмертна записка.....	63
75. Врятована Сусанна.....	64
76.Лідійський статер.....	65
77. Після дощу.....	66
78.Претенденти на барсетку.....	67
79. Хто де живе.....	67
80. Задача наркокур'єра.....	68
81. Є злочин – шукайте сліди.....	69
82.Хто стріляв.....	69
83. Петро чи Павло.....	70
84. Невдале полювання.....	70

85. Слідство ведуть кліматологи.....	71
86. Детектив у лабораторії.....	71
87. Вбивство на озері.....	72
88. Лісова пожежа.....	73
89. Лист з трьома хрестами.....	74
90. Інцидент на широкій дорозі.....	74
91. Головний доказ – сокира.....	75
92. Фуга з прелюдією.....	76
93. Отруївся чи отруїли?	76
94. Номер з двома нулями.....	77
95. Вбивство у холодильнику.....	78
96. Завірюха.....	79
97. Підозрюється пляжна команда.....	79
98. Чергова справа великого сищика.....	80
99. Запис у складській книзі.....	81
100. Шахрайство фірми-одноденки.....	81
101. Програв гроші, та ще й машину вкрали.....	82
102. Біля річки.....	83
103. Троє підозрюваних.....	84
104. Піджак.....	84
105. Випадок у хімчистці.....	85
106. Скульптура дельфінів.....	85
107. Пограбування ювелірного магазину.....	86
108. Дим цигарок з ментолом.....	87
109. Інсценування пограбування.....	87
110. Гармата.....	88
111. Кашкет.....	88
112. Шантаж філателіста.....	89
113. Помилка з ліфтом.....	90
114. У рибному магазині.....	90
115. Бачили всі, але запам'ятали різне.....	91
116. Таємна вечерея.....	92
117. Анонімка.....	94
118. Мисливці.....	94
119. Нічна пригода.....	95
120. Помилився дверима.....	96
121. Служили чоловік і жінка.....	96
122. Таксист чекав на злочинців.....	97
123. Алмаз-невидимка.....	97
124. Вечірка.....	98
125. Два папірці.....	98

УДК 811.161.1
ББК 84(4Вел)
П120

Поліщук В.В.

П120

Елементарно, Ватсоне! (детектив-загадки) /
Поліщук В.В. – Кіровоград:, poly-kancler 2014. –
120 с.

Чому у читачів у пошані детективи? На це запитання можна знайти відповідь у повісті “Вбивство на вулиці Морґ”. Її автор Едгар По писав, що “для людини дар аналізу служить джерелом живої насолоди. Подібно до того, як атлет хвалиться своєю силою і спритністю, і знаходить задоволення у вправах, які примушують його м'язи працювати, так і аналітик радіє будь-якій можливості щось з'ясувати і розплутати. Він обожнює загадки, ребуси і криптограми, проявляє в їх розв'язанні проникливість, яка для розуму посереднього представляється мало не надприродною“. Добірка детектив-загадок, пропонує увазі читачів, повинна стати якраз тим “джерелом живої насолоди”, про яку згадував родоначальник детективного жанру в літературі.

Отже, читайте і аналізуйте!

УДК 811.161.1
ББК 84(4Вел)
© В.В. Поліщук
© poly-kancler.kr.ua

Володимир Поліщук

ЕЛЕМЕНТАРНО, ВАТСОНЕ!

Детектив-загадки

Підписано до друку 15.09.14.
Формат 60х84^{1/16}. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman.
Друк лазерний. Ум. друк. арк. 3,6
Обл.-вид. арк. 1,39
Тираж 300 прим. Зам. №1509/14

